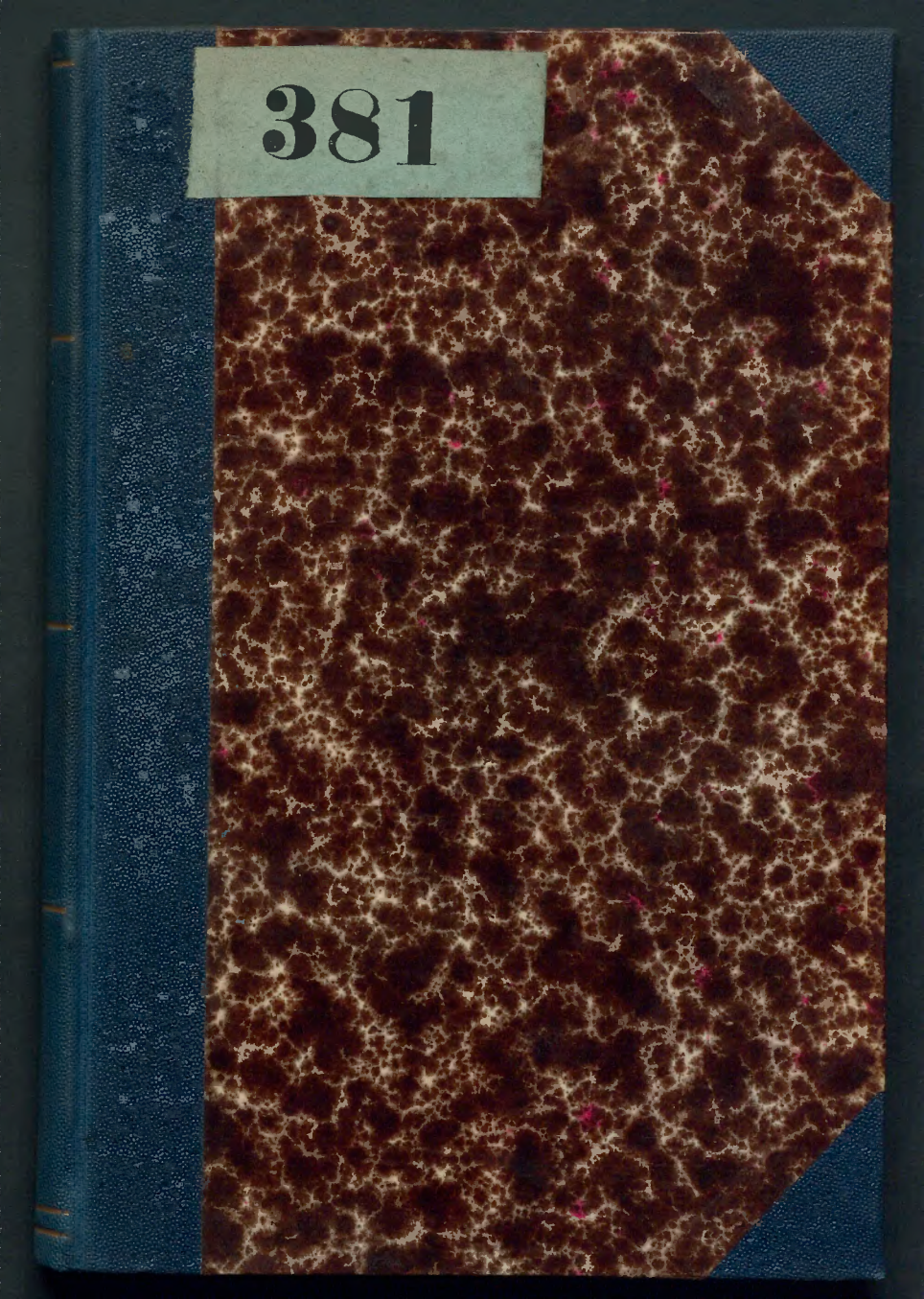
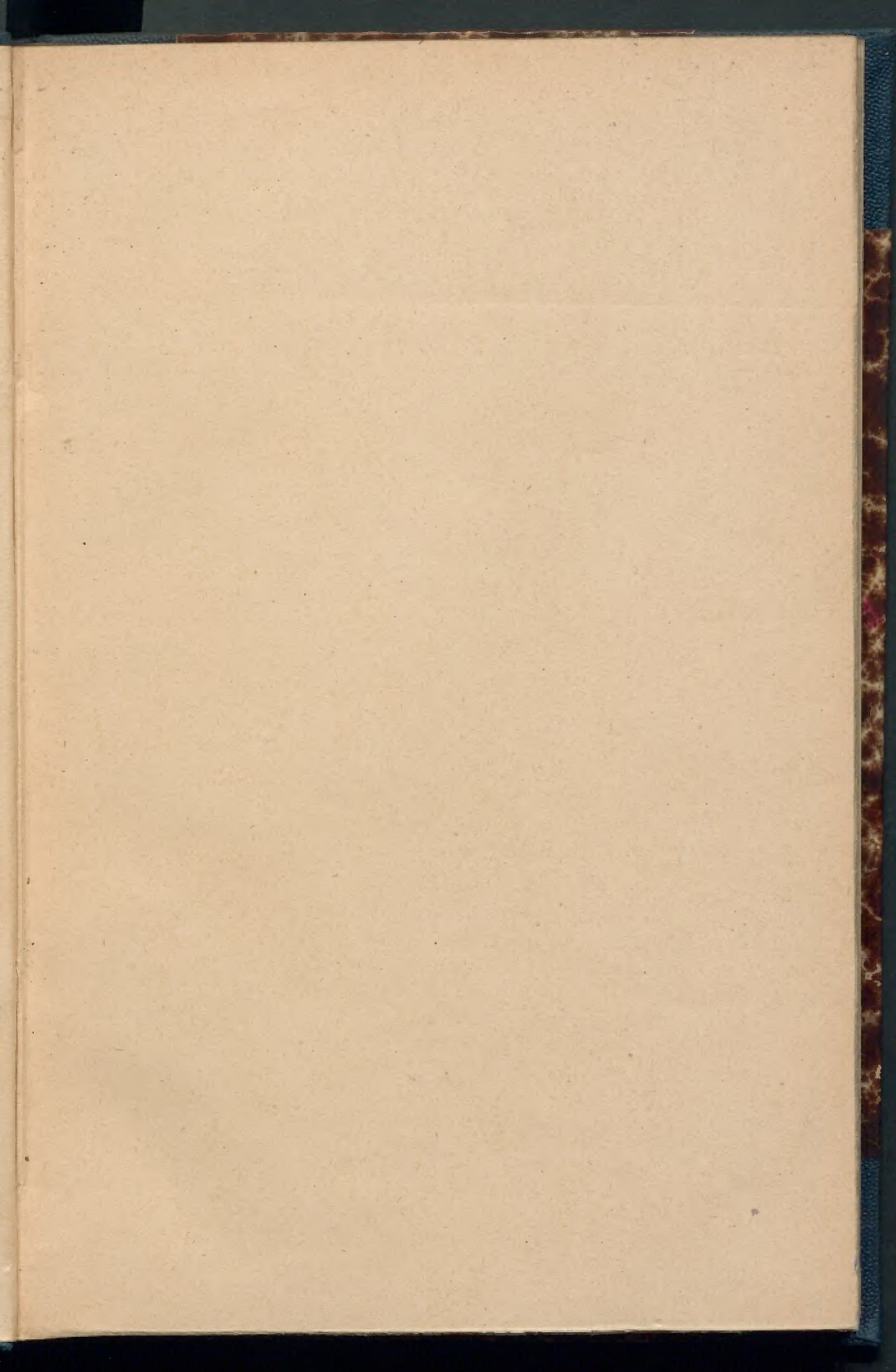


381

The image shows the front cover of a book. The spine and the four corners are bound in a dark blue, pebbled-texture material. The central portion of the cover is decorated with a marbled paper pattern, featuring a dense, irregular network of dark brown and tan colors. In the upper left corner, a small, rectangular, off-white paper label is affixed, displaying the number '381' in a bold, black, serif font.

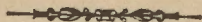
m. 381.



Ե Է Ն Օ Վ Է Վ Ա

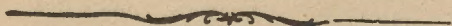
Ե Ա Ն Ի

ԱԽԼԱԳՐ ՀԱՄԻՏԷ ԻԼԷ ՄԵՎՍՈՒՓԷ ՊԻՐ ԳԱՏՐՆ



ՆԻՍԱ ԹԱՅՖԵՍԻՆԷ ԻՊՐԷԹՆԻԻՄԱԼՕԼՄԱՅԱ ՄԱԽՍՈՒՍ

ՀԻԳԵԱՅԷՅԻ ՆԷՖԻՍԷ



Թապը Ճէտիտ



معارف نظارت جلیله سنک ٦٤٤ نومرولی رخصتنامه سیله طبع اولنمشدر

Ա Ս Ի Թ Ա Ն Է

ՄԱԹՊԱԱՅԻ ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՅԵԱՆ

—
1891



Ե Է Ն Օ Վ Ե Վ Ա

Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է Ս Ի

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

Եկնօվե՛վանըն քե՛վելլիւսի վե՛ Սիգե՛ժրի պե՛յ
իյե ագսը քեզե՛վվիւճի

ԻՀԼԻ ճօղրափիանըն մալիւմիւ տիր քի՛ Ալէ-
մանիա մէմալիքինին պիւթիւն էհալիսի , մու-
գատտէմա փութփերէսթիլքտէ զարգ օլմուշ ի-
քէն՝ մէզհէպի իսաւլիյէյի վաղ իթմէյէ
պաշխատըզարը հալտէ՝ պիւթիւն պիւթիւնէ
փութփերէսթիլք եէր իլէ եէքսան օլուպ , շէհրի
մէզքիւրուն էհալիսի՝ ճէնապը քիպրիայը իտրագ
իտէրէք՝ մէզհէպի իսաւլիյէյի գապուլ իտուպ՝
պիթթէտրիճ մէտէնիյէթէ մէյիլ վէրէրէք , էվ-
վէլքի վահշիլիքլէրինի թերք պիրէ , էն էվվէլ
իլմի զըրաաթա տէվամ . մահսուլսուզ վէ մէյ-
վէսիզ տաղլարը վէ պայըրլարը վէ օվալարընը
թիմար իտէրէք , թիւրլիւ պէ թիւրլիւ մէյվէլի
աղաճլար վէ մահսուլլար իլէ միւզէյեէն պաղ
վէ պաղչէլէրէ թահվիլ իթտիլէր :

Պէլտէյի մէզքիւրէտէ օլ էսնատէ , զատէ-
կեանլէրտէն Պըրաւաթ Տիւգասը իւնվանը իլէ

տէրէճէսիզ խայրխահ վէ ֆուգարափէրվէր պիր
զաթ , քէզալիք զէվճէսի տախի քէնտինին պի
այնիսի էհլի ֆազիլէթ օլմագլէ , կէօյա իքիսի
իքի թէնտէ պիր ճան միսիլլու հարաքէթ իտէր-
լէր իտի . վէ պու իքի խայրխահ զաթլար Հագգըն
իհսանիլլէ պիր թանէճիք ԵԵՆՕՎԷՎԱ իսմինտէ
պիր քէրիմէլէրի օլուպ , զաթլէրինէ մախսուս
օլան ախլագը համիտէ իլէ անը թէրպիյէ իթմէ-
յէ տայիմա տըգգաթ վէ տէվամ իտէրլէր իտի :

Եէնօվէվա՝ սէօզիւ սէօհպէթի տիւզկիւն՝ ֆի-
րասէթլի՝ տիրայէթլի՝ ղայրէթլի՝ իշկիւզար , վէ
ղայէթ իւլ ղայէ տինտար՝ վէ Ահտը Շէրիֆէ ի-
թաաթլը վէ հալիմ օլուպ , վէ ճիւմլէ պէօյիւք
քիւչիւք էհալի քէնտինինի սէվէր , վէ քէնտի-
տէ օնլարա մուգապիլ սէվէր իտի . վէ հէր ան՝
վալիտէսինին Եանընտան այրըլմայըպ արատա
լաթիֆ սիւալլէր իտուպ՝ վէ պազէն վալիտէսի-
նին սիւալլէրինէ ղայէթ ֆէրասէթլի ճէվապլէր
վէրիւր իտի . վէ պազէն վալիտէսիլլէ իմթիհան
օլտուգտա՝ էհալի կէօրիւպ թաաճիւպ իտէրլէր
իտի . տուա իշիւն Գուտտասը Շէրիֆ կէօրմէկէ
կիթտիքլէրինտէ , օլ նազիք Եէնօվէվա՝ տայիմա
աթաօընըն վէ վալիտէսինին մապէյնինտէ տու-
րուպ , պէյազ էլպիսէ կիյիպ՝ վէ ումուզլարընա
տէօքիւլմիւշ սիյահ սաչլարը իլէ Հագգ թաալա-
նըն հուզուրընտա տուրուպ , վէ տէսթինի սէ-
մայէ գալտըրարագ պի այնի պի կիւնահ մէլա-
յըգլար կիպի րապպիյէ սէճտէյէ վարտըղըն-
տա , նազիք վէ հիւսնէ մալիք օլմագլէ՝ կէօրէն

ճէմիի ճէօմաաթ հայրէթոտէ գալըրլար իտի :

Վէ քիլիսէտէն չըգտըզլարը վագըթ խանէ-
լէրինէ վարտըղընտա , էվվէլա քիլիսէտէ իշիթ-
տիկի վազը պիր էյիճէ էզպէր իտուպ , սանիէն
Փագըրր ֆուգարայը թէճէսսիւս պիրլէ քէնտի
խանէլէրինէ թէքլիֆ իտէրէք՝ լէզիզ թաամլէր-
տէն ճիւմլէսինէ իգըամ իթտիքտէն սօղրա , քի-
մինէ քէնտի նազիք էլլէրի իլէ տիքտիկի ըուպա-
լէրտէն՝ քիմինէտէ փէտէրինին քէնտինէ խարճ-
լըգ իշիւն վէրտիկի ազճէտէն իանէ իտէր իտի .
վէ հանկը մահալտէ խասթէ օլտուղընու իշիթ-
սէ իտի՝ ագչամ սապահ աթալարընտան կիղլի
օնլարըն եանընա վարտըղընտա քէնտի սօֆրա-
լէրինտէն արթան լէզիզ եէմէքլէրտէն օնլարա
վիրուպ , վէ ալեա նազիք մէյվլէլէրտէն տախի
քէնտի եէմէյիպ՝ Փագըրրլարա հէտիյէ վէրմէք
իշիւն սագլար իտի :

Իմտի տայիմա պու միսիլլու մէմտուհ Փազի-
լէթլէր իլէ հարաքէթ իտուպ , ագլը պալիղ օլ-
տուղու հալտէ՝ պիզզաթ Փագիրլէրէ խանէ իթ-
մէսի վէ խասթալարա պագմասը , խասիսլէրէ
իպրէթ օլարագ , էհալիյի պէլտէյէ տախի՝ պու
հարաքէթի իշիւն սէվկիւլիւ օլմուշ իտի :

Ալմանիս էհալիսինին իշինտէ ասըլզատէ՝ վէ
ասքէրիյէ զապիթանընտան , կէնճ՝ ճէսուր վէ
ճէնկեավէր Սիզէֆրի նամը իլէ պիր նէվճիվան ,
Եէնօլէվանըն փէտէրի Պըրավաթ Տուգասընը՝
պիր պէօյիւք մուհարէպէտէ աղիմ թէհլիքէտէն
գուրթարըպ , վէ քէնտի սէրայընտա տախի պիր

գաչ կիւն արամ իթտիրիպ , աչըրը մերթէպէտէ իզգէթ վէ իգրամ իթմիշ օլտուղունտան , եէնօվէվանըն փէտէրի Պըրավաթ Տուգասը՝ իզտիյաթ մերթէպէտէ խօշնուտ վէ միւթէշէքքիւր օլարագ , Սիզէֆրի պէյտէն կէօրտիւկիւ էյլիկէ միւքեաֆաթ օլմագ իչիւն , քէնտի պիր տանէճիք էվլատը եէնօվէվայը , Սիզէֆրի պէյէ նիքեաճ իթմէյի վատ իտուպ , նիհայէթ չէնտ կիւն զարֆընտա ազիմ զիյնէթ վէ տէպտէպէ իլէ տիւյիւնիւնիւ իճրա էյլէտի :

Իմտի պիր այ գատար եէնօվէվա փէտէրի-նին եանընտա գալըպ , նիհայէթ քէնտի էհլինին մէսաֆէյի պաիտէտէ պուլունան չիֆթլիկինէ կիթմէք լաղըմ՝ օլտուգտա , պիրպիրլէրինտէն այրըլաճագլարը էսնատէ , եէնօվէվանըն աթալարընըն վէ պիւթիւն էհալինին տէօրտիւկիւ կէօզ եաշլարընա՝ վէ էթտիքլէրի ֆէրեատ ու ֆիղանլէրինէ տայանմագ միւմքին օլմայըպ , թաշ եիւրէքլի օլանլար տախի ֆէրեատ իտէրլէր իտի : Քէզալիք եէնօվէվա՝ պու սյըրլըղա պիր վէճհ իլէ տայանամատը իսէ տէ , նէ չարէ քի Հագգ թաալանըն էմրի իւզրէ էհլինին մէյլ ու մուհապպէթի զալիպ իտի :

Նիհայէթ փէտէրի պիր թարաֆտան՝ վէ վալիտէսի օ պիր թարաֆտան կէօզ եաշլ տէօրէրէք շու քէլամը տէտիլէր . « Էյ պիր տանէճիք նազըր էվլատըմը , Բապպի թաալա վէ թէգաթտէս հազրէթլէրի եօլունու աչըգ էյլէսին . պիզ զայրու իսթիյարլանտըգ , սէնի Ալլահա է-

մանէթ իտէրիզ քի, քէնտի գուտրէթի իլէ հըֆզ էյլէսին. սէնտէ Բապպինին ահտընա ի-
թաաթ իտուպ, միւգթէտիր օլտուղուն էյլիյին
իճրասընտան կէրի տուրմայասըն քի՝ միւտտէթը
էօմրիւն իզզ ու աֆիյէթ իլէ կիւպար, վէ ախ-
րէթտէ տախի էպէտ իւլ էպէտ հայաթէ միւէս-
սէր օլտսըն. ճիւմլէ վազըթտա ըրդ վէ նամու-
սութէմիզ օլարագ՝ տըզգաթ իտուպ քէսպը չէ-
րէֆ իտէսին. վէ փաք իսմինի լէքէլէնտիւրէճէք
հարաքէթտէ պուլունմայասըն քի՝ հէման սէնին
էյի իսմինի իշիթէրէք պիզ տախի մէմնուն վէ
մէսրուր օլալըմ. վէ էկէր սէնի կէօրմէքսիզին
վէֆաթ իտէր իսէք տախի էօլտիւկիւմիզէ զամ
չէքմէյէլիմ. հէր վազըթ էհլինէ իթաաթ ի-
տուպ, ասլա ատի հարսքէթլէրտէ պուլունմա-
յասըն. վէ հէր նէ իշէ մուպաշիւրէթ իտէր ի-
սէն Բապպինին գօրգուսունու՝ վէ իւմիւտիւնի
եիւրէյինտէն չըգարմա քի, էլպէթ պէ էլպէթ
ճիւմլէ թէհլէքէլէրտէն սէնի խէլաս իտուպ սէ-
լամէթէ չըգարաճագ տըր » տէյու տուալէր ի-
տէրէք, էվլատլարընըն էլլէրինտէն թութուպ
կիւվէյիլէրի օլան Սիզէֆրի պէյէ թէսլիմ իթ-
տիլէր շու քէլամը սէօյլէյէրէք. « էյ սէվկիւլիւ
էվլատըմըզ, ալ գապուլ էյլէ տուխթէրիմիզի,
զիրա էօմրիւմիւզին վարը վէ կէօզիւմիւզին
նուրու օլան պիր տանէճիք Եէնօվէվայը սանա
իհալէ իտէրիզ քի, թարաֆըմըզտան իճապ ի-
տէն հասրէթ վէ մուհապպէթի սէն իճրա էյ-
լէյէսին » տէտիլէր :

Սէօյլէտիքլէրի ճէվապա Սիզէֆրի պէյի ֆըր-
գաթ պասըպ աղլէյէրէք տիլէքլէրինի իճրա
իթմէկէ թէահհիւտ էյլէտի . վէ անինտէ իքիսի
պիրտէն հուզուրլարընա տիզ չէօքիւպ , փէտէ-
րանէ տուասընը տիլէտիքլէրինտէ , օ տախի փէ-
տէրանէ տուասընը գըլար իքէն՝ նակեահ նի-
կեահը գըլան իխթիյար Բուհպան եէթիչիպ ,
օլ տախի տուասընը վէրտիքտէն սօղրա , « էյ
իսմէթլիւ գըզըմ Եէնօվէվա , թէէսսիւֆ իթմէ ,
ճէնապը Գիպրիա սանա էպէտի տիւնեատէ օլ
տէրէճէ իֆթիխարլըգ հազըրլամըչ տըր քի՝ պու-
ֆանի վէ պաթըլ տիւնեանըն իֆթիխարլըղը ա-
նըն ինտինտէ հիչ պիր չէյ տիմէք տէյիլ տիր :
Աղլէմէ գըզըմ , վագըթ կէչէճէք քի՝ պիր չօգ-
մէչագգաթ վէ սէրէնճամլէրտէն սօղրա՝ նիհա-
յէթին սէլամէթ օլաճագ » տէյու նասիհաթ վէ
իւյիւտ վէրիր իտի :

Օլ արա օրատա հազըր պուլունանլար Բուհ-
պանըն պու քէտէրլի ճէվապընը իշիթտիքտէ ,
զիյատէսի իլէ մահզուն վէ միւքէտտէր օլտու-
լար իսէ տէ , Հագգ թաալա հազրէթլէրի եւ-
պէթտէ օլ ֆագիլէթլու զաթըն թէէսիրլի նա-
սիհաթ վէ տուասը իլէ , անը հէր թէհլիքէտէն
միւճէրրէտ էսիրկէր տէյու մէրագլարընը թէս-
քին էթտիլէր . նիհայէթ բրէնս Սիզէֆրի վէ
բրէնսէս Եէնօվէվա՝ աթալարը վէ հհալիյի պէլ-
տէ իլէ էլվէտա իտէրէք տէօրթ աթլը պիր ֆայ-
թօնա ըագիպէն պիր թագըմ սուարիլէր թէր-
ֆիգի իլէ Եօլա ըէվան օլտուլար :

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍՈԸ

ՍիզեՓրի պէյին մուհարեպէյէ կիթմէսի

ՍիզեՓրի պէյին չիֆթլիկինին օլտուղու գա-
սապա՝ Մօզէլ վէ Րէսուլ նամ իբի ըրմագլարըն
արասընտա , վէ եիւքսէք թէփէլէր մապէյնին-
տէ քեպին , վէ հիւքմիւ իտարէսինտէ պուլու-
նան գասապալարըն փայթախթը ՍիզեՓպուրզ
թապիր օլունուր իտի . վէ մէզքիւր թէփէլէրին
էթէքլէրի ուլու օվա օլուպ , միւֆէրրին սահ-
րալար , վէ սէյր ու թէմաշայա շաեան սէյրան-
կեահլէր վար իտի :

ՍիզեՓրի պէյ՝ եէնօվէվա իլէ պէլտէյի մէզ-
քիւրէյէ վասըլ օլտուղլարընտա , քեաֆֆէյի
էհալի . եէնի վէ պայրամըզ էլպիսէլէրինի կիյի-
նիպ ազիմ մէսէրրէթ իլէ գարչըլամաղա կիթ-
տիլէր . վէ ճիւմլէ նաս էվլէրինին սօգագ գա-
փուլարընը (կէօյա Մայըս այը կիպի) էնվայի չի-
լէքլէր իլէ տօնատըպ , սօգագլարտա տախի
կիւլլէր սաչմըչլար իտի : վէ հէր քէս հէնուզ
կէլէն բրէնսէսլէրինին նուր ճէմալինի (եանի եէ-
նօվէվանըն եիւզիւնիւ) կէօրմէկէ արզու իտուպ ,
վէ ճէմալինէ հիւսնիւ նազար իտէնլէր հայրէթ-
տէ գալըրլար իտի :

Եէնօվէվանըն ճէմալինտէ խասսէթէն Հագգ
թէալանըն պիր քէրէմի զահիր օլմագտա ի-
տի . վէ ճիւմլէ էհալիյէ թալթիֆ վէ խիւլիւսը

գալալ իլէ սէլամ վէրէրէք՝ նազար ու մուհապ-
պէթլէրինի քէնտինէ ճէլալ իտէր իտի . վէ հէր
շախսըն սիննինէ կէօրէ , եանի իխթիյարլարա
իհթիրազ իլէ թէշրիֆաթ , խաթունլարա նէ-
զաքէթ իլէ հալ խաթըր , վէ կէնճլէրին էյլիք-
լէրինի սիւալ էթտիքտէն գաթինազար , ճիւմ-
լէսինին հալլ ու հալինճէ հէտիյէլէր վէրիպ , վէ
խուսուսի իլէ , օլ էսնատէ զէվճի Սիզէֆրի պէ-
յէ պօրճուլ օլանլարըն պօրճլարընը թէքմիլ
պախշ իթտիրիպ , ֆուգարա թայիֆէսինէ պուղ-
տայ վէ լէվազիմաթը սայիրէ տաղըթաճաղընը
խապէր վէրտիլէր իսէ , աճէպ օլ զաթտան
մէմնուն վէ միւթէշէքքիւր օլմայան ճան գալտը՝
մը . նիհայէթ ճիւմլէսի եէք տիլ « Հագգ թէա-
լա պու խայրխահ զաթլարը իւզէրիմիզտէն էք-
սիք իթմէյիպ՝ թիւքէնմէզ էօմիւրլէր իհսան իյ-
լէսին » տէյու էմսալի պուլունմազ տուալարը-
նըն սէտալարը արշը ալայէ չըգար իտի :

Պու իքի նազէնին նէվճիվանլար պիրպիրլէ-
րինտէն զիյատէսիյլէ խօշնուտ օլուպ , զէվք ու
սէֆա իլէ միւտտէթի կիւզար իտէրէք զամ վէ
գասաւլէթ օնլար իչիւն օլմայուպ , օլ տէրէճէ
մութլու վէ րահաթ պիր էօմիւր կէչիրիրլէր ի-
տի քի՝ տիլ իլէ թարիֆ իթմէք միւմբիւնսիզ
տիր :

Ա՛հ՝ նէ չարէ քի « մէրագսըզ ֆէրրահ օլ-
մազ » մանթըգընճա , օլ թաթլը վէ լէզիզ էօ-
միւր կէչիրմէլէրինի խայըն վէ զատտար ֆէլէք
անլէրէ չօգ կէօրիւպ , պիր կիճէ անլէր թաամ :

տան սօղրա մաղփիճէ օթուրուպ, Եէնօվէվա
հէմ քէնտի էլ հիւնէրի իշի իլէ մէշղուլ, վէ
հէմ խօշ ավաղլէ թիւրքիւ չաղըրմագտա, վէ
Սիզէֆրի պէյ տախի չիմպալօ չալարագ, գայի-
տէյի աճիպէ իլէ տէֆիղամ իթմէքտէլէր իքէն,
պիրտէն պիրէ աճայիպ վէ զարայիպ պօրու սէ-
տալէրի իշիթիլմէքլէ, մուհարէպէ զուհր էթ-
տիյինի պէյան իթտի. ագապինտէ Սիզէֆրի
պէյին զիրի գօմանտասընտա պուլունան ասա-
քիր զապիթանլարը թէշրիֆաթ օտասընա ճէմ
օլարագ՝ պիր մէճլիս թէշէքքիւլ օլունուպ,
քէյֆիյէթի հալին սէպէպինէ վուգուֆ օլտու-
լար քի՝ տիւշմէն օրտուսու Ֆրանսայա մուհարէ-
պէյէ կիթմէքլէ, բասթ կէլտիքլէրի եէրի եա-
գըպ երգըպ թէլէֆ վէ զիյան իթմէքտէ օլտուգ-
լարընը պէյան էթտիլէր. պու քէյֆիյէթ իշին
մէճլիսի մէգքիւրտէ խայլըճա միւզաքէրաթ օլ-
տուգտան սօղրա՝ սիւվարի ասաքիրինին իւշ նէ-
ֆէր զապիթանը օրտուսու իլէ պիրլիքտէ օվայա
էնտիլէր. վէ պու պապտէ «պա էմրի հիւքիւմ-
տարի՝ պիզ տէ պու կիճէ միւճէրրէտ պիլ իթ-
թիֆագ օրտույա իմտատ իթմէլիյիզ. վէ իթ-
մէտիկիմիզ հալտէ՝ իհթիմալ քի թէհլիքէյէ
տիւշար օլուրլար» տէյու պիրպիրլէրի իլէ իտ-
տաա իտէրլէր իտի:

Սիզէֆրի պէյ պու խապէրի իշիթտիկինտէ
մահզուն, քէզալիք Եէնօվէվա տախի զամնագ
օլտուլար. վէ Սիզէֆրի պէյ իսթէր իսթէմէզ
նաշար գալգըպ մուհարէպէ լէվաղիմաթընը թէ-

տարիք իտերէք, իլանը հարպ իլէ քեաֆֆէյի
ասաքիրինի Սիզէֆպուրդ շէհրինէ պիրիքտիրտի :
Եէնօվէվա տախի օլ կիճէ սապահա գատար եօլ
իչիւն քէնտի էլի իլէ զէվճինէ միւհիմմաթ թէ-
տարիք իտէյօր իտի :

Իմտի պիւթիւն սիւվարի վէ փիյատէ ասա-
քիրի մէվճուտ օլուպ, քեաֆֆէսինինտէ էս-
վապլարը պիրէր չէշիտ իտի . եալընը Սիզէֆրի
պէյին պաշընտա պիր ճիղա (սօրղուճ) վար իտի
օլ պիրլէրինտէն զիյատէ . վէ ճիւմլէսի հաղըր
օլտուգլարը հալտէ՝ Սիզէֆրի պէյ քէնտի խա-
նէսինին հիւսնիւ թէտպիրինի սըրասընա գօյուպ
կիտէճէկի վագըթ, Եէնօվէվա զէվճինին խու-
սուսի օտասընտան գըլըճընը վէ սայըր սիլահլա-
րընը ալըպ, օլ վագթըն սիւվարիլէրի ուսուլինճէ
վէրէրէք, « Էյ սատըգ վէ մուհապպէթլի տօս-
թում, պունլարը սանա թէսլիմ իտէրիմ, վէ
զալիմէ արսլանըն հալիմէ գուզու օլմասընը
մաթլուպ իտերէք, Ալլահ եօլունու աչըգ՝ գը-
լըճընը քէսկին՝ վէ տիւշմէնլէրինի թէսքին՝ վէ
պիր ան էվվէլ կէրի տէօնմէնի նասիպ իյլէսին »
տէյերէք պիրտէն պունու տէրաղուշ իյլէտիք-
տէ՝ տիլի թութուլուպ լալ օլտու . վէ պիր էյ-
եամտէն սօղրա ագլընը պաշընա թօփլայըպ,
« ահ մուհիպպի սատըգըմ, աճէպ շու թէն
կէօզլէրի իլէ պիր տախի սիզլէրի կէօրէճէք...
մի... յիմ... տէյէմէյիպ աղլամայա պաշլա-
տըղընտա, Սիզէֆրի պէյէ տախի պու սէօզլէր
թէէսիր իտերէք օլ տախի պաշլատը կէօզ եաշը

տէօքէրէք , « Էյ ճիկէրփարէմ Եէնօվէվա Թէէս-
սիւֆ իթմէ , Ալլահըն քէրէմ վէ ինայէթի իլէ
հիչ պիր քիմսէ իւզէրիմիզէ ղալէպէ իտէմէզ ,
վէ ինշալլահ եինէ սաղ սէլիմ պիրիպիրիմիզ իլէ
գավուշուրուզ . շիմտիքի հալտէ խանէմիզին վէ
չիֆթլիկիմիզին գումանտասընը՝ սատրգ պիր
գուլուսմուզա թէսլիմ էթտիմ մալիւմիւն օլ-
սուն . սանա նէ տէրէճէտէ մէյլի մուհապպէ-
թիմ օլտուղունու ֆէրգ վէ իտրազ իթտիկինի
պիլտիկիմտէն , պունտան պէօյլէ հիչ պիր վա-
գըթ պէնի ֆէրամուշ իթմէմէնէ ըէճա իտէ-
րիմ , Ալլահա էմանէթ իտէրիմ սէնի » տէյէ-
րէք եօլա ըէվան օլտուլար : Եէնօվէվա տախի
պէրապէր գալէ գարուսունա գատար կիթտի .
վէ օրատա պիրիպիրլէրինէ սարըլարագ վէտա-
լաշտըլար , վէ Սիզէֆրի պէյ քէնտի տէօքտիւկիւ
կէօզ եաշընը Եէնօվէվատան կիզլէմէք իչիւն
եիւզիւնիւ էօրթէրէք պիրտէն պիրէ եիւրիւյիւշ
իյլէտիկինտէ , ասսքիրի տախի մուհարէպէ պօ-
րուլարընը չալարագ արգասընա տիւշիւպ աճէլէ
կիթտիլէր : Եէնօվէվա պիւթիւն էհալի իլէ մէ-
լիլ վէ մահզուն տկերի էօնիւպ՝ վէ հէման պիր
օտայա գափանըպ՝ էհլինին սէլամէթ կէրի տէօն-
մէսի իչիւն ճէնապը Հագգա նիյազ իյլէմէքտէն
տուր օլմայարագ՝ օլ կիւն մէրագը քէսիրէսին-
տէն նաշի ազղընա զէրրէճէ նիյմէթ գօյամատը :



ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՔԱՍԸԼ

Ղօրուն Եեևօվէվա իշէ մոխաշիժ հաւաքէքսէ
սոյունսոյո

Սիզէֆրի պէյ մուհարէպէյէ կիթտիքտէն
սօղրա՝ օլ նազէնին Եէնօվէվա եէք պաշնա
գալլապ, պէ հէր սապահլալըն քիլիսէյէ կիտէ-
րէք ճէնապը Հագգըն հուզուրընտա զէվճինին
պի քէտէր վէ սաղ սէլիմ կէրույէ ավտէթ իթ-
մէսի իշիւն տուա իթտիքտէն սօղրա՝ սէրայընա
ավտէթ իտուպ՝ քէնտի իշի իլէ մէշղուլ օլուր
իտի . վէ հէր նէ զէման զէվճինի տէր խաթըր
իթսէ իտի կիրեան օլուպ, կէզլէրինտէն սէլ
կիպի ագան եաշլէր իլէ քեարկեաֆինտէքի իշ-
լէտիկի էլվան րէնկ նագըշարը ըսլատըր իտի .
վէ տէֆի զամ իթմէք իշիւն էօթէ պէրու կէ-
զէր իքէն, ըաստ կէլտիկի Ֆագըր Ֆուգարանըն
նէվճիվան գըզլարընը պաշնա թօփլայարագ քի-
մինէ նագըշ՝ քիմինէ տիքիշ էօյրէթտիկի վա-
գըթ, կէօյա պիր ալիմ հօճա միսալի թէվա-
րիլլէրտէն վէ գըսսէտէն հիսսէ սլընաճագ հի-
քեայէլլէրտէն նագլիյէթ իտէր իտի : վէ պիզ-
զաթ էվլատ աշըգըսը վալիտէ միսիլու օլ պէլ-
տէնին Ֆուգարալարընը սէվիպ՝ վէ խասթէլէ-
րինէ տախի զիյարէթ իթտիկինտէ՝ հիսապսըզ
հիմմէթ վէ իանէ իհսան իտէր իտի : Ձիյարէթ
իթտիկի խասթալէր՝ Եէնօվէվանըն քէնտիլէրինէ

իթտիկի թալթիֆտէն մահճուպ օլարագ իսթի-
մալի կիւճ մուալիճէլէրի տախի խօշնուտիյէթ
իլէ գապուլ իտուպ՝ ազ միւտտէթ զարֆընտա
սըհհէթ պուլուրլար իտի :

Պունլարտան գաթինազար հէր պիր իշիզ
ֆագըրլարա իշ պուլուպ . տէր հալ քէնտի հիս-
սէլէրինէ իսապէթ իտէն իւճրէթի վէրիր իտի .
վէ հէր ախշամ իփէք էյիրմէքլիյէ մէշղուլ օլ-
տուղու կիպի , մայէթինտէ պուլունան խալայըզ
վէ խըտմէթքեարլարը տախի պօշ պրագ մայա-
րագ՝ հէր իշինի պու ուսուլ իւզրէ նիզամընա
վազ իյլէմիշ իտի :

Էմմա Սիզէֆրի պէյին ճէմիի ումուրու խու-
սուսունա նազըր վէ վէքիլխարճ թայեին իտուպ
կիթտիկի պէնտէսի Ղօլ իսմինաէ քիմէսնէ , քէն-
տի հիւսնիւնէ մայիլ , աչըրը մէրթէպէ խայլն
միւրայի՝ լանէթ՝ նանքէօր՝ զամիրսիզ՝ Ալլահտան
գօրգմազ՝ վէ պէնի ատէմտէն ութանմազ պիր
շախսը պի էտէպ օլմազ իլէ , քէնտի մէրամը նա-
մէրզիյէսինին իճրասընա չայըշըպ՝ օլ մուրտար
հարաքէթինի իսլահ իթմէյէ ասլա վազիֆէ է-
տինմէզ իտի :

Պու մէքրուհ վէ մէլուն Ղօլ՝ քէնտի վէլիի
նիյմէթի օլան Սիզէֆրի պէյ կիթտիքտէն սօղ-
րա՝ գօնաղըն վէ չիֆթիլիյին քեաֆֆէյի մէմու-
րիյէթի քէնտուսինտէ օլտուղու հասէպի իլէ ,
աչըրը տէրէճէ քէսպը նուֆուզ իթմիշ , վէ զա-
թէն զէվզ ու սէֆայէ , վէ հէվայի նէֆսանիյէ-
սինէ մայիլ պիր շախսը տէնի օլտուղու էճիլ-

տէն , եէվմիյէ քէնտի պէյինտէն զիյատէ թա-
գըպ թագըլտըրըպ պազէն ըէֆիգի սէֆաաթը
պուլունան նէվճիվանլէր իլէ զէֆք ու սէֆա իլէ
մէշղուլ օլուպ , զիյրի տէսթինէ էմանէթ օլան
էմլաք ու էշեալէրի սույի իսթիմալ իլէ սարֆ ի-
տէր իտի . վէ էֆէնտիսինին սատըգ պէնտէլէրի
օլուպտա՝ քէնտուսինին էսկի գափու եօլտաշարը
սայըլան սատըգ քիմնէլէրէ չօգ տէֆա պէտ
մուամէլէր իթմէքտէն գաթինազար նաֆագա-
լարընը տախի քէսմիշ իտի :

Պու մէլուն էվվէլ էմիրտէ էհլի ըրզ վէ նա-
զիք եէնօվէվայէ զիյատէսի իլէ իհթիրամ՝ վէ
սատըգանէ կէօրիւնիւպ , հաթտա ճահտ ու զայ-
րէթ իլէ խըտմէթ իտուպ , անը մէմնուն իթմէ
տէրէճէլէրինտէ չալըշըր իտի . վէ հուզուրունա
շըգըպ միւքեալէմէ իյլէտիկի վագըթ կէօզլէրի
եէրտէ հիճապ իլէ ճէվապ վէրիւր իտի իսէ տէ .
ֆագաթ պու ուսուլ իլէ էֆքեարը քէրիհէսինի
վէ մուսիպէթ աշգ ու սէվտասընը մէկէր եէնօ-
վէվատան կիզլէր իմիշ : Խիւլասայի քէլամ շէհ-
վէթի զալէպէ իտուպ՝ սապրէ թէհամմիլիւ
գալմամըշ , վէ սէվտա քէնտինի քէօր իթմիշ
իտի քի , սօն տէրէճէ էհլի ըրզ օլան հանըմը-
նա ութանըպ արլանմատան , վէ եէտիկի նանը
նիյմէթի ունուտարագ՝ քէնտի ֆէնա ալա-
գասընը աշիքեար պիրլէ՝ պազը մէրթէպէ մու-
ճիպսիզ վէ եագըշմազ թէքլիֆաթտէ պուլուն-
տու :

Եէնօվէվա՝ մին զայրը մէմուլ՝ պու խապիսին

շու միսիլու թէքլիֆինի իշիթտիկի անտէ ագլը պաշընտան կիտիպ , «վայ» կիտի խընզիր , երգըլ տէֆ օլ գարշըմտան՝ սէնի պիր տախի կէօրմէ սին կէօզիւմ . վէ պուհտան պէօյլէ սէնին պու միսիլու պիր թէքլիֆտէ պուլունտուղունու կէօրիւր իսէմ , վալլահ իւլ ազիմ վէ պիլլէհ իւլ քէրիմ սէնի շէօյլէ իտէրիմ պէօյլէ իտէրիմ» տէյէրէք՝ հէմ նասիհաթ՝ վէ հէմ տէ կէօզ գօրգուսու վէրտի իսէ տէ՝ խապիսը մէրգումըն ագլը թարումար օլուպ , օլ տէրէճէ պու սէօյլէյիշ քէնտիսինէ տօգունտու քի՝ հաթտա նազէնին իէնօվէվանըն ճանընա գաստ ու թէլէֆ իթմէքլիկի տախի նիյէթլէնտի :

Եէնօվէվա , պու մէլունուն մէրամը ֆասիտէ սինի իտրագ պիրլէ՝ պէօյլէ պիր ատէպսիզ մագուլէսինին գուրտուղու տուգաղընտան խէլաս օլմագ իշիւն , տէր հալ զէվճի Սիզէֆրի պէյէ պիր նամէ թէրթիպ իտուպ , վուգու պուլան քէյֆիյէթի՝ վէ նամուսուղ Ղօլուն նապէրճա հարաքէթինի պիթ թաֆսիլ իֆատէ իյլէտի . վէ Սիզէֆրի պէյին էն սատըգ պէնտէլէրինտէն՝ վէ Ղօլուն տիւշմէնլէրինտէն օլան Տրակօն նամ քիմէանէյի մախֆիճէ հուզուրունա ճէլպ իտէրէք , « թէզէլտէն շու նամէի ալըպ պիզզաթ քէնտին Սիզէֆրի պէյէ կէօթիւրիւպ , շու բէզիլ նամուսուղու պէնիմ պաշըմտան տէֆ իթմէսի հագգընտա իճապ իտէն սէօզլէրի սէօյլէյէսին» տէյէրէք մէքթուպու թէսլիմ՝ վէ թէնպիհաթլար իթտիկի վագըթ , խընզըր Ղօլ քէյֆիյէթի պիւ

խորագ Գօլլամագուա օլմաղէ՝ էլինտէ պիր փա-
լա իլէ պիրտէն պիրէ օտատան իչէրի կիրիպ ,
փալայը պիր տէֆա սալլաուղընտա զէվալը
Տրակօնու Եէնօվէվանըն հուզուրունտա Թէլէֆ
Էյլէտի :

Եէնօվէվա պու վուգուաթը կէօրտիւքտէ՝ զի-
յաոէսիյլէ Գօրգտուղունտան պաղըրարագ պա-
յըլլպ տիւշտիւ . պիթիւն սէրայտա վէ էթրաֆ-
տա պուլունանլար սէյիրտիպ կէլտիքլէրի անտէ՝
նէ կէօրսիւնլէր , Եէնօվէվա պիր Թարաֆտա ու-
զանմըլ քէնտիւնտէն կէչմիշ պիր հալ իլէ եա-
թըյօր , վէ զէվալը Տրակօն տախի օլ պիր Թէ-
րաֆտա գանա պօյանմըլ կէօրտիւքլէրինտէ ,
« նէ տիր պու քէյֆիյէթ » տէյու սիւալ իթ-
տիլէր . մէլուն Ղօլ օլ արա ֆըրսաթ պուլուպ ,
« նէ օլաճագ՝ իշթէ պու հանըմըմըլ օլաճագ
նամուսուղ Եէնօվէվա , Սիզէֆրի պէյին ըրզնա
գաստ նիյէթինտէ իքէն կէօրիւպ՝ Թէաշշուգ ի-
տէն խընզըր Տրակօնու էօլտիւրտիւմ » տէյու
հէր նէ գատար սէօյլէտի իսէ տէ , էհալի Եէնօ-
վէվանըն ախլագը համիտէսինի զաթընտան պիլ-
տիքլէրինտէն , պու ճէվապա իթիմաթ իթմէտի-
լէր իսէ տէ՝ օլան մինասիպէթսիզ հալի տէ մէյ-
տանտա կէօրտիւքլէրինտէն՝ ասլա պիր շէյէ գա-
րար վէրէմէյիպ կիթտիլէր : Վէ մէլուն Ղօլ՝
քէնտի վէլի նիյմէթինին սօն տէրէճէ զաղէպլի
օլտուղունու էվվէլինտէն պիլտիկինտէն , Եէնօ-
վէվա իչիւն իլք խապէրի « գաթլ էյլէ » տէյու
էմի իտէճէկինի ֆէրք իտէրէք , տէր հալ Թա-

Թար իլէ շու մէալտէ պիր նամէ իրսալ իյլէյիպ ,
« Էհլին Եէնօլէվա շու միսիլլու խըյանէթ վէ
նամուսուղլուգտա պուլունտուղունտա Թու-
թուլտու , նէ էմրին օլուր » տէյու օլան քէյֆի-
յէթի մուխալիֆ Էֆըեար իլէ եաղըպ կէօնտեր-
տի . վէ պիր գաշ կիւն կէշտիքտէն սօնրա՝ զէ-
վալլը օլ պիսուշ Եէնօլէվայը , օլ պէլաէնին էն
մուրտար վէ ֆէնա զընտանընա « մահպուս օ-
լունսուն » տէյու Սիզէֆրի պէյտէն էմր կէլտի :

ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՖԱՍԸԼ

Եհնօլէվանըն մահպէսէ իյգա օլմասը
վէ տէրունի մահպուսա սէՓալէթ իլէ
համլինի վագ իքմէսի

Սիզէֆպուրղ շէհրինտէ՝ մախսուս միւթթէ-
հիմլէր մահպուս օլունմագ իչիւն , « կիւնահ-
քեարլար վէ պիշարէլէր գուլէսի » իսմիլէ պիր
զընտան վար իտի . վէ զէվալլը Եէնօլէվա՝ Էվ-
վէլի օլ զընտանա կիրէն եա չըգան օլուրտու
իսէ՝ սէպէպինի պիլմէքսիղին կէօրտիւկիւ հալ-
տէ , զայէթլէ գալպի գըրըլըպ մահզուն օլուր
իտի :

Օլ նաղիք վէ աթալարընըն պիր տանէսի Եէ-
նօլէվայը՝ պալատէ զիքր օլան զընտանա հապս
իյլէտիլէր , պու զընտանըն եալընըղ նագլիյէ-

Թինի իշխոն տիթրէմէյէ պաշար՝ տէյիւ քի
կէօրէն . զիրա թաւանը մէրմէր՝ վէ տէօրտ էթ-
րաֆը քեարկիր տուվար օլտուղու հասէպի իլէ
զիյատէսիյլէ նէմնագ օլարագ , հաթտա տիվար-
լէրտէն տուրմագսըզըն նէմ տամլայըպ՝ աֆի-
թապ վէ մահիթապ շաֆգը ասլա իչէրի թէէս-
սիր իթմէզ գարանլըգ՝ վէ ալթ թարաֆը տէ-
րին օլտուղունտան , հէփսինտէն զիյատէ լայըզ-
սըզ մէզար տախի պունտան մագպուլ իտի . վէ
քիւֆլէնմիշ թիմուր փէնչէրէսինին քիրլէնմիշ
ճամլարընտան իչէրի թէէսսիր իտէն պիր մըզ-
տար շաֆգ , զէվալը Եէնօվէվանըն ասլա պիր
իշինէ եարամայըպ , իլլա զընտանըն նէ տէրէ-
ճէ էզիյէթլի վէ գօրգուլու օլտուղունու ֆէհմ
իթմէք իշխն եարտըմ իթմէքտէ իտի :

Իմտի օլ աթասընըն վէ վալիտէսինին պիր
թանէճիք նազը էվլատը Եէնօվէվա , էվվէլա
սըրմա իլէ իշլէնմիշ շիլթէլէր իւզէրինտէ օթու-
լուպ , վէ պաշընը գուշ թիւյիւ եաստըղա գօ-
յուպ րահաթլանըր իքէն , շիմտի շիլթէ Եէրինէ
պիր մըգտար օթ՝ վէ գուշ թիւյիւ եաստըգ Եէ-
րինէ սաման պըրագըլմըշ , վէ քէնտի սէրայըն-
տա նէֆիս վէ լէզիզ թաամլար իլէ պէսլէնիր
իքէն , պուրատա պիր գըրըզ քեասէ իլէ պիր
փարչա սու , վէ պիր փարչա սիյահ վէ գուրու
արփա էքմէյի օլուպ , աճըգտըգճա քէնտի կէօզ
եաշլարը իլէ ըլլատըպ Եէր իտի . վէ էկէր Ալ-
լահ ազմիւշան հազրէթլէրի քէնտուսինի սէվէն-
լէրի միւճէրէտ թէրք իթմէյէճէկինի պիլմէ-

յիպ իւմիւտինի գաթ իթսէ իտի , պէթէրտէն պէթէրէ ուղրայաճագ իտի . հալ պու քի՝ ճէնապը Հագգա գալպի գուվվէթլէ՝ օլ նէմլի մէրմէր թաշըն իւզէրինէ տիզ չէօքիւպ , վէ օլ նագիք էլլէրինի սէմայէ տօղրու գալտըրարագ՝ շուկիպի նիյազէ տուրտու ,

« Էյ պիքէսլէր վէ էօքսիւզլէր աթասը Բապպիլ Ալլահըմ , պու զընտանըն իչինտէ մահպուս օլուպ՝ անտէն սանա ավագ իլէ նիյազ իտէրիմ . զիրա տէյիլ սէվկիւլիւ աթալարըմըն՝ իլլա եէր եիւզիւնտէ պուլունան ինսանլէրին հիչ պիրիսին պէնիմ ահվալիմտէն խապէլլէրի եօգ տուր . ֆագաթ սէն հէր եէրտէ հազըր նազըր պուլունուպ , վէ հաթտա շու զընտանըն տէրունինտէ տէօքտիւկիւմ կէօզ եաշլարըմը վէ ֆիղանլարըմը սէնտէն պաշգա կէօրէն վէ իչիտէն եօգ՝ սէվկիւլիւ աթալարըմ պէնիմ չէքտիկիմ միհնէթտէն պիսապէր տիրլէր . արզուլու վէ մուհապպէթլի զէվճիմ պէնտէն ուզագ տըր . վէ սէնտէն պաշգա հիչ պիր եարտըմ վէ իմտատըմա եէթիչէճէք տօթուլմ եօգ տուր : Սէն քի եա՛ Բապպիմ , ազիմ գուտրէթին իլէ պու զընտան գափուլարընը քիւշատ իտէպիլիրսին . թէրք իթմէ պէն ճէֆաքեար խալայըղընը , վէ սէնտէն զայրու իւմիւտիւմ օլմատըղը իչիւն պէնի իւմիւտսիզլիքլէ պրագմայըպ , մէրհամէթ վէ իմտատ էյլէ Էյ քէրէմքեանի » :

Եէնօվէվա տուատէն սօնրա՝ պասըրէթի պաղլանըպ ասլա աղլէյէմէտի , իլլա մէրագ պահրի-

նէ զարգ օլուպ , օլ պուլունան մահալլինի պիր քէրրէ նազար իթտիկինտէ , « էյ վահ՝ էյ վահ , տիւնեա իւզէրինտէ աճէպ պէնիմ կիպի պիր պիշարէ տահա վա՛ր մը , տաղ պաշընտա պուլունան չօպանլար պէնտէն մուծլու տըր . պէյ-զատէ եէրինէ էկէր պիր էտնա չօպան գըզը օլսա իտիմ՝ շիմտիտէն րահաթ օլաճաղըմա շիւպհէ իտէմէմ էյ վահ . . . արթըգ շիմտէն սօնրա տիւնեա պանա հարամ տըր . ա՛հ . . . ճիւմլէյէ չէօլէ վերէն կիւնէշին շաֆգընտան տախի մահրում դալմըշըմ » տէյիպ մէրազլանարագ ֆըրգաթլէ սողար իքէն՝ ագապինտէ ագլընը պաշընա թօփլատը՝ վէ « էյ վահ , պէն նէ էտէյօրում . թէօփպէլէր թէօփպէսի օլսուն եա րապպիմ՝ թագսիրաթըմը աֆվ էյլէ , զիրա շիմտէն սօնրա սահիպիմ սէն սին , վէ խաթըրմա կէլտիկին անտէ մէրագըմ տէֆ՝ գալպիմ սուրուր՝ վէ ճանըմ րահաթ օլուպ , թէսէլլի պուլմագտայըմ » տէյուպ էվլէլինի տիւշիւնիւր իքէն՝ քէնտի վէթանընտան չըգըպ աթալարընտան այըրլաճաղը էսնատէ՝ ֆաղիլէթլու իսթիյար րուհպանըն սէյլէտիկի քէլամլէր խաթըրնա կէլիպ , « էյ ֆաղիլէթլու րուհպան , շիմտի իարագ իթտիմ սէնլին պանա իթտիկին իսթիլարաճաթըն իֆթ իխարըղը քի , — էյ գըզըմ եէնօփլա խայլիճէ ճէֆատէն սօնրա նիհայէթին սէլամէթ տիր , վէ թիւքէնմէզ սէֆայէ նայիլ օլաճագսըն — տէտին . օլտու քի մահպուսուն ճէզասընտան սօնրա սէլամէթէ չըգաճաղըմ .

աման թանդրում, էլպէթ շու մահպուս օլմամ տախի սէնին էմրին օլուպ, հէր հալտէ էնճամը խայըր տըր. վէ չէքտիկիմ ճէֆալար սանա օլան մէյլի մուհապպէթիմին իսպաթը տըր. վէ պու միհնէթ պանա էյլիք իսէ տէ՝ ֆայիտէսինի կիթտիքճէ անճագ իտրագ իտէպիլէճէկիմ. ինայէթի իլահի կէօնակէօն թաթլըյը աճը իլէ ալուտէ իտէր: Իչպու ճիլվէլէրինի սուրուըը գալպ իլէ գապուլ իտուպ՝ սանա թէչէքքիւր իտէրէք տիւշմէնլէրիմ հագգընտա սիթէմ իթմէյէճէկիմ. եա րապպի՝ հագգըմտա հէր նէ մինասիպ կէօրիւր իսէն անը ճան ու կէօնիւլտէն գապուլ իտէրիմ, վէ սէն իւզէրիմտէ նազըր օլտուգճա՝ տիւշմէն իւզէրիմէ զալէպէ իտէմէզ տէյէրէք գալպինի րահաթ իյլէտի: Վէ կէօյա Հագգ թարաֆընտան « էյ Եէնօվէվա գասապլէթ իթմէյիպ ճէսուր օլ. խայլիճէ միհնէթ վէ րէն. ճիտէ տախի չէքէճէքսին էմմա, պիլէսին քի Հագգ թէալա իւզէրինտէ հագըր տըր. վէ պիր էյեամտէն սօնրա սէնին ճէֆանը սէֆայէ՝ վէ մէրագընը ֆէրահէ թէպտիլ իտէր. սէն չիմտիլիք իֆթիրա սէպէպի իլէ ինսանլարըն կէօզիւնէ խօր կէօրիւնտիւն իսէ տէ, վազըթ կէլէճէք քի՝ սէնին պու իչտէ գապահաթըն օլմատըղընը կիւնէչ կիպի աշիքեար օլաճագ տըր » տէյու էսրարէն պիր սէտա կէլիօր կիպի գալպի րահաթ օլուպ՝ հալի փէրուշանիյէթինի ունուտարագ զաֆլէթ պասըպ պիր թաթլը ույգույա վարտը:

Օլ նազիք Եէնօվէվա, խայլի միւտտէթ զըն.

տանտա թէվգըֆ օլունուպ՝ խասմի օլան խապիս
Ղօլտան սայրըսընըն եիւգիւնիւ կէօրէմէզ իտի :
Պու մէրհամէթսիզ զալիմ, Եէնօվէվանըն եանը-
նա վարտըգճա՝ « Էկէր պանա մէյիլ վէրիպ մէ-
րամըմը իճրա իտէր իսէն՝ սէնի պու զընտանտան
վէ չէքիւմէզ րէնճիտէլէրտէն էզատ իտուպ,
էվվէլքի չէօհրէթինէ վէ մէրթէպէնէ եինէ էր-
տիբիբիմ » տէյու մուճիպսիզ վատլէր իտէր ի-
տի . Եէնօվէվա պու քէլամլէրէ գարչըլըգ պէտ
չէհրէ իլէ, « Էյ ութանմազ նանքէօր ուղուր-
սուզ, Ալահ հուզուրունտա կիւնահքեար օլմագ-
տան իսէ՝ ինսան ինտինտէ նամուսսուզ օլմագ-
լըղըմը տահա էվլա սայարըմ . իշթէ սէնտէ՝
պէնտէ պուրատայըզ, Էլինտէն նէ կէլիբ իսէ կէ-
րույէ պըրագմա . պէնի էօլտիւրմէքտէն պաչգա
նէ եաբապիլիբսին . օլ էօլիւմ՝ պէնիմ ինտիւմ
տէ ըրզըմա լէքէ կէթիւրմէքտէն տահա գիյատէ
մագպուլ տըր . իշթէ սինէմի աչըպ մէրտլէր կի-
պի տուրույօրում . Էկէր զամիրին րէյ վէրիբ ի-
սէ չէք գըլըճընը սատ փարէ էյլէ պէնի » տէ-
տիկինտէ՝ խընզըր Ղօլ պու ճէվապլարա մէրհա-
մէթ իտէճէք եէրինէ՝ տահա գիյատէ էֆքեար-
լանըպ իֆրիթ օլտու . վէ « Միւճէրրէտ սէնին
թէլէֆի նէֆսին իլէ թէսէլլի պուլաճաղըմ »
տէյիպ՝ օրատան եըգըլըպ կիթտի :

Եէնօվէվա համիլէ գալմըչ օլուպ՝ Սիզէֆրի
պէյ մուհարէպէյէ կիթտիքտէն պիբ իքի հաֆ-
թա սօնրա համիլէլիյի աչիքեար օլմուչ իտի .
իմտի զընտանտա էյլէնիբ իքէն մէվուտըն վագ-
թի կէլիպ պիբ էրքէք էվլատ զուհուր էթտի .

էօյլէ պիր մահալլտէ թէվէլլիւտ էթտի քի՝ նէ պագըճըսը՝ նէ ղայրէթինի չէքէճէք պիր քիմ սէսի՝ վէ նէ տէ լօհուսալըգ լէվաղիմաթը մախսուսէսի վար իտի :

Իմտի մախտումունա սարըլարագ « կէլ գուգում , կէլ էքի կէօղիւմ , կէլ էլմասըմ , կէլ պէնիմ սէվկիւլիւ էվլատըմ , կէլ զէվալլը վալիտէնին գուճաղընա քի՝ սէնի պաղըրնա պասըպ հըֆղ էյլէսին . զիրա լօհուսալըգ էսնասընտա պիր էսկի բուպասը տէրքեար իքէն , ֆագըրլարտա միւճէրրէտ պուլունան փաշավրա փարշասը տախի եօգ քի՝ սէնի գունտագլայըպ հըֆղ էյլէսին :

« Հայը՛ֆ սանա քի՝ իպթիտա կէօղէրինի պու միսիլլու զընտանտա աշտըն . եագը՛գ սանա՝ զիրա վալիտէնին զէրրէճէ թաամը եօգ քի սէնի օնլարըն գուվլէթի իլէ պէսլէսին , ահ կէօղիւմիւն նուրու թաթլը էվլատըմ . պէօյլէ նէմնագ եէրտէ սէն նափըլ եաշտեաճագսըն՝ զիրա սէնին պէշիյին պունտան սօնրա սօուգ մէրմէր օլաճագ . կիտի Ալլահտան գօրգմաղ ինսանտան ութանմաղ զալիմ Ղօլ , պու սուշսուղ մախտում սանա նէ ֆէնալըգ էթտի քի մէրհամէթ իտէճէք եէրտէ պէօյլէ բէնճիտէ էտէյօրսուն : Վէ Ղօլա բէֆիք օլան խընղըրլար տախի նէ ղալիմ ատէմլէր իմիչէր քի՝ օնլարտա մէրհամէթ էթմէյօրլար» տէյէրէք ավաղ իլէ հայգըրըր իտի :

Էկէր Բապպ իւլ ալէմին քէրէմի ինայէթի խաթըրնա կէլմէյիպ իւմիւտինի գաթ իյլէմիշ

օլա իտի , պիւթիւն պիւթիւնէ թէլէֆ օլաճա-
ղընա շիւպհէ եօգ իտի : Էնճամ տէրունի գալպ-
տէն պաշատը Ալլահա նիյաղ էթմէյէ : « Էյ
քէրէմքեանի Ալլահմ , պու մախտումը պանա
իհսան իտէն սէն սին , վէ էլպէթ պէ էլպէթ
պօրճուն տըր քի՝ անը գայըրաճագ սըն . . . :
Հայը՛ֆ պանա , աճապ նի՛շին պիր քիլիսէ օլմա-
յա իտի քի պունու վաֆթիզ էթտիրէ իտիմ .
նի՛շին պիր զաթ պուլունմայըպ տա պու զէվալը
մախտումումու գայըրմայըրտը . նի՛շին Բուհպան
կիրուհինտէն պիր զաթ օլմայըպտա պու մախ-
տումուն իզէրինէ օգուլուպ վաֆթիզ իթմէյէ
իտի . ահ . . . նաչարի պունլարը լեմամէն քէն-
տիմ իճրա իյլէմէլիյիմ » տէյիպ՝ իչմէք իչիւն
կէթիրտիբլէրի սու քեսսէսինի էլինէ ալմագլա ,
Էյ քէրէմքեանի Բապպիմ իշթէ պու պիր թա-
նէճիք մախտումումու Սէնին ազիզ իսմի շէրէ-
ֆինէ թագտիմ իտէրիմ . պու սիւպեանը ար-
թըգ նազարըն իլէ գօրուլուպ հէր պիր վէճհ ի-
լէ Սէն հըֆզ իտէսին . վէ կէօզ պէպէյի կիպի
քէնտին էօիրկէ . վէ պէն տախի Սէնին լութֆ
ու ինայէթին իլէ վալիտէլիկին ֆէրիզէյի զիմ-
մէթի իզրէ հէր թէհլիքէտէն միզթէտիր օլա-
պիլտիկիմ գատար էօիրկէյէճէյիմ . վէ պու
իհսանընը՝ եէտիմէ թէսլիմ օլունմուշ գըլմէթ-
լի վէ էմալըրզ պիր էմանէթ օլտուղունտան ,
գուտրէթիմին իրէպիլտիկի գատար գօրուլաճա-
ղմ , վէ մատէմ քի պու մախտում միհնէթ վէ
մէշագգաթ արասընտա թէվէլլիւտ իթտի , իմ

տի ֆարզ տըր քի պու հալտէ վաֆթիզ օլսուն»
տէյերէք պաշընտան աշաղա իւշ տէֆա էլին-
տէքի քեասէ իլէ սույու տօլտուրուպ վաֆթիզ
իտերէք իսմինէ ՊԸՆԾՆ (*) Թէսմիյէ իյլէտի :

Եէնօվէվա պալատէ զիքր օլտուղու մինվալ
ի պրէ վաֆթիզ իյլէտիքտէն սօնրա պօյուն պա-
ղընը չըգարըպ՝ տիղլերի իւզերինտէ քէնտի ա-
սըլզատէ էվլատընը գունտագլայըպ , « Ա՛հ նազ-
լը էվլատըմ՝ իշտէ սէնին եաթաղըն պունտան
սօնրա պու տուր » տէյերէք եանընտաքի սիյահ
վէ գուրու արփա էքմէյինէ նազար իտերէք ,
« Ա՛հ զէվալլը էվլատըմ , պունտան սօնրա իշթէ
պու գուրու էքմէք տիր քի սէնի պէսլէյէճէք ,
էմմա գայտ իթմէ՝ ճէֆաքեար վալիտէն անը
կէօզ եաշլարը իլէ ըսլատըպ եումուշաթըր , հէ-
ման Հագգ Թէալա նազար իտուպ պունու մու-
պարէքլէսին քի՝ աճլըղմըզտան էօլմէյէլիմ »
տէյերէք , էնճամ էքմէյի չիյնէյիպ սիւտ եէ-
րինէ մախտումունուն ազզընա վէրիր իտի :

Պու հալ իւզրէ զընտանտա տուրուր իքէն՝
պիր կիւն մախտումու տիզլերինին իւզերինտէ
ույուտուղու վագըթ , Եէնօվէվա անըն իւզերինէ
մուհապպէթի քէսիրէ իլէ նազար իտերէք՝ տէ-
րունի գալպտէն ահուզար իտուպ , վէ « Աման
եա՛ Բապպիմ , պէօյլէ պիր նէմնագ վէ բիս զըն-

(*) Իպրանիճէ լիսան իլէ Պէնօն միհնէթ էվլատը
տիմէք տիր :

տանտա պիր չիչէք տախի օլսա պիրտէն ըէնկի-
նի սօլտուրուր , եա պու զէվալլը սիւպեան նա՝
սըլ եաշասըն , եա սէմայը վէ զէմինի եարատըպ
պիզի եօգտան խալգ իտէն թանղըրմ՝ տայիմա
սէնին նաղարընը պունուն իւզէրինտէն տիրիղ
իթմէ , զիրա պունու քէնտի նէֆսիմտէն զիյատէ
սէվտիկիմ սանա մալիւմ տիր . . . » տէյու պիւ-
լէնտի ավազ իթտիկինտէ , մախտումու ույգու-
տան ույանըպ՝ վէ մասումանէ պիր հալ իլէ կիւ-
լիւմսէյէրէք վալիտէսինին եիւզինէ թաթլը վէ
խօշ պիր պագըշ իթտիկի կիպի , իշթէ պու ա-
րատէ վալիտէսինին սէվինճի սահիհէն գալէմ
իլէ թարիֆտէն միւսթաղնի տիր . Եէնօվէվա
պիրտէն պիրէ պունու սինէսինէ պասարագ ,
« ա՛հ նուրի տիտէմ , շու հալի փէրիշանիյէթի-
միզտէն զաֆիլ օլարագ կիւլիւմսիւմէն՝ պանա
խայլուճէ թէսէլլի վէրիպ սայ քի , — Է՛յ վալի-
տէ՝ թէէսսիւֆ էտիպ զամմ չէքմէ , հէր նէ գա-
տար խալգ պիզի թէրք իթտի իսէ տէ՝ խալգ
իտիճի նաղար իտէր — տէյօրսըն կիպի կէլիյօր
պանա . . . » տէմէքտէ իքէն՝ նակեահ զընտա-
նըն գափուսու աչըլըպ , խապիս Ղօլ իչէրի կիր-
մէքլէ գարշուսընտա տուրտու . վէ եանընա եագ-
լաշարագ՝ « Է՛յ Եէնօվէվա՝ սէնին իթտիկին հէյ-
եէթ արթըգ թէհամիւլ օլունմաղ տէրէճէլէ-
րինի պուլտու , էկէր քէնտինի գայըրմազ իսէն՝
պարի շու սապի մախտումունը աճը . զիրա պի-
լէսին քի՝ էկէրչի եինէ պէյհուտէ եէրտէ էհլի
ըրզըգ թապլայըպ պանա մէյլ վէրմէզ իսէն ,

վալլահ իւլ աղիմ վէ պիլլահ իւլ քէրիմ սէնի
մախտումինլէ պէրապէր գաթլ իթտիրէճէյիմ »
տէտիրքտէ , Եէնօվէվա՝ զըյատէսիյլէ էֆքեարլա-
նարագ պիրտէն այաղա գալգըպ , էյ նամուս-
սուզ , սէնին միւճիպսիզ հայիչինէ մէյլ իտուպ
տէ տիւնեատէ հէճիլ վէ ախրէթտէ մուազզապ
օլմագտան իսէ՝ գանըմ գաթլիմ սանա հէլալ ու
խօշ օլսուն . պէնիմ թէլէֆի նէֆսիմ իլէ նէշա-
եապ օլ . վէ լաքին բուզի գըյամէթտէ Հագգ
տիվանընտա ճէվապընա գատըր օլապիլէճէկինի
տէր խաթըր էյլէ » տէյիպ եիւզիւնիւ էօթէյէ
չէվիրտիքտէ , Ղօլ քէնտի մէրամընը իճրա իտէ-
մէյէճէկինի ֆէհմ ու իտրագ պիրլէ զազէպլէ
պագարագ , « Սէն պուճու պէլլէ » տէյիպ՝ քէլպ
կիպի մըրըլտանարագ տըշարը չըգտը կիթտի :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՔԱՍԸԼ

Եէնօվէվա զընսանսա իֆէն պիր մէֆթուպ իչէ
ՍիզէՓրի պէյէ իժասէյի հաշ իթմէսի

Եէնօվէվա՝ քիւչիւքլիւքտէն պու անէ տէկին
տայիմա Բապպիյէ տուա իթմէքտէ գուսուր
իթմէզ իտի իսէ տէ , զընտանըն տէրունինտէ
տախի միւտէմ Հագգ Թէալա հազրէթլէրինէ
տուա վէ նիագէ տուրարագ հագգընտա խայըր-
լըսընը մաթլուպ , վէ իհգագը հագգ իթմէսինի

Թալէպ իյլէտիկի միսիլու, երնէ օ կիւն կիճէ-
նին պիր նըսֆընտա՝ Եէնօվէվա պիր գօլու իլէ
կէօյսիւնտէ քէնտի մախտումուհու թուլթումուշ,
վէ տիկէր էլինի սէմայէ տօղրու գալտըրմըշ,
պաշ աշըգ, եալըն ալագ, օլ սօուգ մէրմէր
Թաշըն իւզէրինտէ, կէրէք խէվֆինտէն վէ կէ-
րէք սօուգտան թիր թիր թիթրէյիպ կէօզլէ-
րինտէն գան եաշ տէօքէրէք Ալլահա նիյազ վէ
ֆիլան իթմէքտէ իքէն, ափանսըզ զընտանըն
փէնչէրէսի վուրուլուպ քէնտի իսմինի վէրէրէք
պիրիսինին կիզլիճէ սէսլէտիկինի իշիթտի, շէօյ-
լէ քի՝ « Սէվիլիլիւ հանըմլմ ույուլթումուսուն՝
եօգսա ույանըգմըսըն, էյ վահ, նէ քէթիւ
խապէրլէր կէթիրիթթում սանա, նէ տէրէճէ
ճիկէրիմ սատ փարէ օլտուղունու վասֆ իտէ-
մէմ » տէտիկինտէ, Եէնօվէվա, անիտէ փէնչէ-
րէյէ վարըպ՝ « Սէն քիմ սին » տէյու սիւալ
իյլէտիկինտէ, « Պէնտէնիզ սիզին ֆապըր տիյ-
տապանընըզըն վէրթայիմ նամ գըզըյըմ, զա-
թը իֆֆէթսիմաթլէրինիզ պէնիմ էսնայի խաս-
թէլիկիմտէ թէզլէտէն էյի օլմամ իշիւն զիյա-
տէսիյլէ զայրէթ պույուրմուշ իտինիզ, վէ պու-
լիթտիկինիզ էյլիկէ պէտէլ սիզլէրտէն մէմուհուն
օլարագ՝ տէրունի գալպտէն մուհապպէթիմ օլ-
տուղունտան, էֆէնտիմէ օլան տէյնիմին պէ-
տէլինի էտա իթմէք իշիւն թէզլէտէն պիր պէտ
խապէր վէրմէկէ կէլտիմ. շէօյլէ քի՝ խընզըր
վէ մէլուն Ղօլ, պէհէմէհալ պու կիճէ սէնի գաթլ
իթտիրմէկէ նիյէթ իյլէտի. վէ նաս պէյնինտէ

չէօյլէ թէ վաթուր օլմագտա տիր քի՛ զէվճին օ-
լան Սիզէֆրի պէյիմիզ պէտխահ Ղօլուն եազ-
տըզը իֆթիրալէրէ իթիմաթ իտուպ , — Պու
պսպտէ մախտում տախի պէնիմ տէկիլ տիր —
տէյիւ գաթլինիպէ էմր պույուրմուշ . վէ պու
էճիլտէն խապիս Ղօլ , պու կիւն սապահլայրն ի-
քի ճէլատ թէրթիպ իթտի քի՛ պէհէմէհալ
պու կիճէ սէնի սապի մախտումուն իլէ պէրապէր
գաթլ իթտիրէճէք տիր . պունու քէնտիմ գու-
լաղըմ իլէ իշիթտիմ . վէ էհալի տախի պու ի-
շին իւզէրինէ խանէլէրինէ չէքիլիպ՝ օրթալըգ
սիւքիւթէ վարըպ մաթէմ թութմաղա պաշա-
տը . օլ սէպէպտէն օրթալըզը գարանըգ պաս-
տըղընտա , քէնտիլիկիմտէն սէյիրտէրէք սանա
խապէր վէրմէկէ կէլտիմ . վէ զաթընըզա օլան
թէչէքքիւրիւմի թագտիր իտուպ սէնտէն աֆվ-
լըգ տիլէտիքտէն մաատա՝ էկէրչի պիր վաոյէ-
թինիզ վար իսէ իճրասընա միւպաշըրէթ իտէ-
ճէյիմէ շիւպհէ իթմէյէրէք էմր իաին . վէ վա-
գըթ օլաճագ քի՛ շու սիզին հագգընըզտա օլան
պի զայրի հագգ իֆթիրալէրտէ մէտխալինիզ
օլմայըպ պիսուշ օլտուղունուզու իսպաթ իտէ-
ճէյիմ» տէտիկիլտէ , Եէնօվէվա , գօրգուսուն-
տան սըթմա թութար կիպի տիթրէյէրէք պաշ-
լատը աղամայա , վէ շու միսիլու պիր իֆթիրա
իլէ պէօյլէ պիրազ վագըթ զարֆընտա թէլէֆ
օլաճաղընը աւլա վէ գաթան մէմուլ իթմէզ ի-
տի . նիհայէթ ագընը պաշընա թօփլայարագ ,
վէրթայիմէ րէճա իտուպ՝ պիր մօմ պիր տիվիթ

վէ պիրազ տա քեաղըտ կէթիրտիպ , զէվճինէ
աթի իւզ զիբը մէքթուպու եազտը .

Մուհրապի վալա շանըմ էֆէնտիմ . վէ սուրու-
րի գալպիմ օլան զէվճիմ Սիզէֆրի պէյ հազրէթ-
լէրի , իզզ ու աֆիյէթտէ պէրտէվամ օլասընըզ :

Իշպու մուհապպէթնամէ նիհայէթի օլարագ զըն-
տանըն սօուգ մէրմէրլէրի իւզէրինտէ էֆէնտիմէ
պիթթահրիր իրսալ իյլէտիմ իսէ տէ՝ անը օգույա-
ճաղընըզ էսնայէ տէկին , վիճուտիմ գապրտէ թիւ-
րապ օլաճաղընա ապլա չիւպհէ իթմէյին :

Ճիւմէնին գալպինի Ալլահ ու ազմիւլլահն հազ-
րէթլէրի պիւմէքլէ՝ ալէյհիմտէ վուգու պուլան իֆ-
թիրատէն զէրրէճէ իւհաքլըղըմ օլմատըղը իչիւն՝
րուզի գըյամէթտէ Հազգ տիվանընա լէքէսիզ չը-
գաճաղըմ . Իսմի հլահիյէ անտ իտէրէք պիրազտան
տէֆն օլաճաղըմ գապրին աղզընատէք տախի լէ-
քէսիզ օլտուղումու իգրար իտէրիմ : Ա՛հ , մուհրապ
պի սատըղըմ էֆէնտիմ , պիւրիմ քի՝ իֆթիրայէ
ալտանըպ , պէնի ասըլգատէ վէլէտին իլէ պէրապէր
գաթլ իթտիրտին . վէ պու սէպէպտէն սանա հիչ
պիր վէճիլէ պիր տէյէճէկիմ եօգ տուր . վէ հաթտա
պու գուլունուզու զիյատէսիյլէ սէվտիկինի մալիւ-
միւմ օլմագլէ՝ էլպէթ պէ էլպէթ տիւլմէնիմ թա-
րաֆընտան իֆթիրա օլտուղունու ֆէհմ իթմիշ օլայ-
տըն՝ թէլէֆի նէֆսիմէ էմր պույուրմագ իտին : Ա՛հ ,
սէվկիւլիւ զէվճիմ , վագըթ կէլէճէք քի՝ պէնիմ
սուչսուղլուղումու , վէ խայըն Ղօլուն մէլունլուղու-
նու իտրագ իտէճէքսին , վէ ֆագաթ օլմայա քի՝
քէնտի քէնտինէ նէտամէթ կէթիրէրէք , վէ մուհապ-
պէթինիզի թէրք իտէրէք այնընըզտան խաթրընըզ-

տան չըգարասընըզ , նասըլ քի պէն սիգի գալպիմ-
տէն չըգարըպ վէ մուհապպէթիմի գաթ իթմէտիմ
իսէ , վէ հաթթա գաթլիմ հագգընտա քէնտինի
սուչու պէլլէյիպ կիւճէնտիմ գըյաս իթմէյին , զիրա
գապահաթ սիգին տէյիլ տիր , իլլա ձէնապը Հագ-
գըն հիքմէթինտէն սիւալ օլունմայաճաղը միսիլլու՝
պէլքի պու տա գուսուրլարըմա պէտէլ էմրի իլահի
տիր . մուհապպէթլի գէվճիմ , նիյաղ իտէրիմ քի՝
պունտան պէօյլէ պիրինին սէօգիւնիւ իշիտիպ՝ իքի-
սինին շէրիաթընա հաքիմ օլմայըն , վէ թարաֆէյ-
նին թագրիրլէրինի ալմագսըզըն հիչ պիր քիմսէնին
միւրասէլէսինէ գալէմ պաթըրմայըն . պէնիմ գաթ-
լիմ խուսուսունտա սիգին գապահաթընըզ եօգ իսէ
տէ՝ թիւրլիլ Ֆազիլէթլէր իճրասը իլէ Հագգ Թէալա
հագրէթլէրինտէն մաղֆիրէթ մաթլուպ իթմէքտէն ,
վէ իպատէթ իթմէքլէ թէսէլլի պուլմագտան տուր
օլմայըն . սիգին իլէ արթըզ տարը պագատէ կէօրիւ-
շէճէյիզ , վէ պու չաքէրինիզին սուչսուզլուղունու
վէ տօղան մախտուսուն ասըլ էվլատընըզ օլտուղու-
նու օրատա իտրագ իտէճէքսինիզ . վէ օրատա տիւշ-
ման գօրգուսու օլմայարագ ըսթըրահաթ իլէ միւտ-
տէթի կիւզար իտէճէյիզ :

Ճարիյէնիզ արթըզ պիր սաաթ տան սօնրա չու
ֆանի տիւնեատէն էպէտի տիւնեայէ աղիմէթ իտէ-
ճէք օլտուղումտան , հէր պիր ալօրճուսու էտա իթ-
տիկիմէ միւթէշէքքիւր օլարագ վէֆաթ իտէյօրում ,
վէ սօն նէֆէսիմէ տէկին սըտգը մուհապպէթիմտէ
գուսուր իթմէյէրէք ձէնապը Հագգա նիյաղ իտէ-
րիմ քի՝ սաատէթլի կիւնլէրիմիզտէ պանա կէօսթէր-
տիկինիզ մուհապպէթին միւքեաֆաթընըզ զաթընըզա
պաղըշլասըն , վէ սիգէ ըհճա իտէրիմ քի՝ գէվալը

աթալարընը իւմիւտսիցիկէ պըրագմայըն , վէ տայըմ
էվլատլարը մագամընտա օլուպ՝ պէնիւմ վէֆաթըմ
իչիւն թէսէլլի էյլէյին քի մէրագ իթմէսինլէր :
Ա՛...հ՝ վէֆաթըմըն սաաթը անգարիպ օլմագլէ
անլէրէ պիր գըթա մէքթուպ եազմաղա վագթիւմ
եօգ տուր . պարի սուչսուզ վէ լէքէսիզ օլտուղու-
մու վէ էօլէճէյիւմ սաաթ տախի անլէրի խաթըրմ-
տան չըգարմատըղընը թարաֆըմտան իֆատէ իյլէ-
յին :

Սագըն ղագէպէ կէլիպ տէ թայէհսիզ Ղօլու գաթլ
իթտիրմէյին , իլլա՝ սիզ տէ պէնտէնիզ կիպի ավֆ
իյլէյին . վէ էյիճէ տիգգաթ էտին սէօզիւմէ քի
սիզէ րէճա իտէն Յէնօվէվա տըր :

Հէր պիր վէճհլէ սուչոււմ օլմատըղը իչիւն խօշ-
նուտիյէթտէ վէֆաթ իտէյօրոււմ . վէ հիչ պիր քիւմ-
սէյէտէ կիւճէնթիլլիւմ օլմայըպ՝ ֆագաթ չուճու
րէճա իտէրիւմ քի պէնիւմ վասըթաւմ իլէ հիչ պիր
քիմէսնէ թէքտիր օլմայըպ՝ վէ պիր գաթրէ գան
տէօքիւլմէսին . վէ պէնի գաթլ իթմէյէ թայէին օ-
լան ճէլլատլարըն սուչուճու ավֆ իյլէյիպ ֆաժիլեա-
լարընա տա հիւսնիւ նազար իյլէյին , զիրա էմիր
գուլու պուլունմագտէ տիրլէր . նամուսսուզ Ղօլուն
գաթլ իթտիլի Տրակօն , պէնտէլէրին արասընտա էն
սատըգը վէ խիւլիւսքեարը օլտուղունտան , տուլ
գալան զէվճինէ մէրհամլէթ իտուպ՝ էօքսիւզլէրինին
աթասը օլասընզ . զիրա էֆէնտիսինէ սատագաթը
սէպէպիւնտէն նաչի թէլէֆ օլմասը նէչէթ իյլէտի .
վէ օլլունու փէտէրինին մէսնէտինէ թայէին իյլէյին
քի՝ ճիւմլէ ալէմ պիղայըր հագգ թէլէֆ օլտուղու-
նու իտրագ իյլէսին :

Իչպուլ մուհապպէթնամէմի համիլ օլան գըզա իթ-

տիկի սատագաթ վէ ֆէտաքեարլըղըն միւքեաֆա-
թընը հէր նէ վէճհլէ օլուր իսէ օլսուն՝ իճրա իթմէ-
նիգի րէյինիգէ իհալէ իտէրիմ՝ վէ պիլէսինիզ քի
ճիւմլէսի նամուսսուզ Ղօլուն զազէպինտէն խէվֆ ի-
տէրէք սէմթիմէ օղրայըպ պիր գուրու թէսէլի վիր-
մէկէ տախի ճէսարէթ իտէմէմիչլէր իքէն՝ պու սա-
տըգ գըզ , ճէսարէթ պիրլէ եանըմա կէլիպ զայրէթի
իլէ հագիրինիզի միւթէչէքքիւր իյլէտի :

Սօն նէֆէսինէ տէկին խաթրընտան չըգարմայըպ ,
էֆէնտիմին խօշ միզաճ իլէ էօմիւր կէչիրիպ վէ շէ-
րէֆեապ օլմասը հագգընտա , Թանդըր Թէալա հագ-
րէթլէրինէ տուա վէ նիյազ իտէն ճարիյէնիզ ,

ԵԷՆՕՎԷՎԱ

ԵԷՆՕՎԷՎԱ պու մէթուպու կէօզ եաշը տէօ-
քէրէյ Եաղըպ թէմամ իթտիկինտէ վէրթայիմէ
թէսլիմ իտիպ , « Ա՛լ սագլա պու մէքթուպու՝
վէ հէր նէ զէման զէվճիմ Սիղէֆրի պէյ մու-
հարէպէտէն սաղ սէլիմ կէրի տէօնէր իսէ քէն-
տի էլինէ թէսլիմ իյլէ » տէյու վասիյէթ իյլէ-
տի . վէ սօնրա քէնտի կէրտանընտա ասըլը օլան
պիր տիգի միւճէվհէրաթը չըգարըպ՝ պունուն
սատըգանէլիկինէ վէ տէօքտիւկիւ կէօզ եաշլա-
րընա պէտէլ հէտիյէ իյլէյիպ . « Ա՛լ գըզըմ՝ վէր-
թայիմ՝ պու էլմաս կէրտանըղը սաթըպ էվլէն-
տիկինտէ ճէհէգինի տիւզէսին , քի պէն նիքեահ
օլտուղում կիւնտէն պէրու էհլիմին արմաղանը
կիպի ասլա պօյնումտան չըգարմամը իտիմ . է՛յ
վէրթայիմ՝ պունտան սօնրա ասլա տիւնեա մա-
լինէ կիւվէնմէ՝ զիրա ճէմիսի տէ պօշ իմիշ , իւ-

լա թիւրիւ պէ թիւրիւ ֆազիլէթլէր իճրասը
իլէ էպէսի էօսրիւ քէսպ իթմէյէ զիյատէսիյլէ
շայրէթ էյլէ . պէնտէն էօրնէք ալ, վէ խաթ-
ընտա օլտուն քի՝ պու կէրտանլըղը պիր վագըթ
սէնին հանըմըն թագընըր ըտը . արթըգ տուրմա
կի՛թ գըղըմ, իքի էլին միւտէմ էյլիքտէ օլտուն,
զիրա պէն Հագ-գ տիվանընա տուրուպ տարը
պագա իչիւն թէտարիգ կէօրէճէյիմ, վէ Սլլահ
հէր հալտէ եարտըմըն օլտուն» տէյիւ էօկիւտ
վէ նասիհաթ վէրիպ, փէնչէրէյի գափատը . վէ
եէրինէ կէլիպ այագ իւզէրինտէ տուրարագ իքի
էլինի սէմայէ տօղրու գալտըրմագլա, վէ արա-
տա պի կէլնահ մախտուժունուն իւզէրինէ պա-
գարագ կէօղ եաշըյլա իպատէթ իթմէկէ պաշ-
լատը :

ԱԼԹԸՆՃԸ ՖԱՍԸԼ

ԵՆՆՕՎԷՎԱՆՐՆ ԻՖԻ ԱԵՂՄԱՏ ՎԱՍՐՔԱՍՐ ՎԷ
ՎԱԽՍՏՈՒՄՈՒ ԻՅԷ ՂԱՔՅ ՕՂՈՆՆԱՅՄԱ ԿԻՔՄԷՍԻ

Վէրթայիմ իպատէթ իթմէքտէ օլան Եէնօ .
վէվանըն Եանընտան հէնուզ այըլըմը իքէն,
նակեահ զընտան գափուսու աշըլըպ իքի միւտէլ-
լահ ատէմ իչէրի կիրտիլէր, պիրինին էլինտէ
գըլըճ տիկէրինին էլինտէ Ֆանօս վար իտի . գէ-
վալլը Եէնօվէվա պունլարը կէօրտիւկիւ կիպի
փէրիչան վէ ագըլը թարուժար օլուպ՝ Եվլէլքի

տույնը շուտով վէ պունըրը կէօրտիւկիւնտէ՝ գօր-
գուսունտան թիթրէյիպ վէ էնէլ թէրի տէօթ-
մէյէ պաշատը . վէ ճէնապը Հագգա տէրունի
գալպտէն տէֆի գազա իչիւն տուա վէ նիյազ
էտէր իքէն՝ ճէլլատլար իքիսի պիր ալըզ պունա
գապա վէ պէտ սէս իլէ «Գալգ պագալըմ , ալ
չօճուղունուտա տիւշ պիզիւմ արգամըզա՝ Վիրա
իքինիդի պիրտէն գաթլ իտէճէյիլ » տէտիքլէ-
րինտէ , Եէնօվէվա գուրթուլուշ օլմայաճալընը
ֆէհմ իտէրէք պիրտէն այաղա գալգըպ , « Պէն
քէնտիմի Ալլահա թէսլիմ իթտիմ , հէման շու
պէնիմ հալի փէրիշանիյէթիմէ թէրահիւմ իլլէ-
սին » տէյէրէք չօճուղունու գուճագլայըպ մէր-
գումանըն արգասը սըրա կիթմէյէ պաշատը .
էմմա պիր թարաֆտան լօհուսալըզ զայըֆըզը՝
վէ օլ պիր թարաֆտան էօլիւմ խէվֆի հասէպիյ-
լէ իքի թարաֆընա սալլանարագ կիտէյօր իտի .
ֆանօս թութան էօնտէն՝ Եէնօվէվա օրթատան՝
վէ գըլըճ թութան տախի արգասընտան եէր
ալթընտան պիր մաղարա միսիլու մահալտէն
կիտէյօրլար իտի . վէ ճէլլատլարըն պէրապէ-
րինտէ պիր պէօյիւք քէլփ տախի վար իտի :

Իմտի պէօյլէճէ պիր միւտտէթ կիթտիքտէն
սօնրա՝ նիհայէթ պիր թիմուր գափույա վար-
տըլար . վէ էլլէրինտէքի ֆանօսու սէօնտիւրիւպ
գափույու աշտըզլարընտա , պիր մէյտանճըզա
չըգալըլար քի՝ սըգ օրմանըզ վէ էթրաֆընտա
տէրէ վար իտի :

Օլ կիճէ հավա պէրրագ՝ եըլտըզար փարլագ

վէ մահիթապ փարլազ օլմաղըլա՝ կիւզէլ վէ փէք
լաթիֆ պիր կիճէ իտի . վէ սէրին սէրին ըիւզ-
կեար թէնէֆֆիւզ իտուպ՝ նիհայէթ գըշ մէվ-
սիմինին անգարիպ իտուկինի իշարէթ իթմէքտէ
իտի . իմտի օլ իքի ճէլլատլար սիւքիւթլիւք իլէ
Եէնօվէվայը օլ չէօլ տէրէնին իչ եիւզիւնտէ սըգ
աղաճըգ պիր իզսիզ մահալէ կէօթիւրտիւք-
լէրի հալտէ՝ «է՛յ Եէնօվէվա պուրատա տուր ար-
թըգ՝ զիրա սէնին սիյահաթըն պուրատա թէք-
միլ օլտու . տիզ չէօք պագալըմ» տէյու սէօյ-
լէտիքլէրինտէ , զէվալը իթաաթ իտուպ պիր-
տէն տիզ չէօքտիւ , վէ օլ տէմ ճէլլատըն պիրի
ֆանօսու թուլթանա՝ «է՛յ Ռօղէլ սէն շու չօճու-
ղու վէր պանա » տէյիպ պիր այաղընտան թուլթ-
տուղու կիպի հավայէ ֆըրլաթուր , վէ գըլըճընը
գընընտան չըգարըպ քէսկին թարաֆընը չէվի-
րիպ տուրտուղու անտէ , Եէնօվէվա վալիտէլիք
մուհապպէթի քէսիրէսի , վէ խուսուսիլլէ իւ-
միւտսիզլիք աշըրը տէրէճէ պիր գուվվէթ վէր-
տիյինտէն , զիրա կէօղիւնին էօնիւնտէ իքի փար-
չա օլաճագ իտի , մախտումու տահա գըլըճըն
իւզէրինէ էնմէտէն պիրտէն տավրանըպ գարա-
գուշ միսալի հավատան գափարագ՝ կէօզ եաշ-
լարը իլէ սէմայէ տօղրու ուլլատըպ , «է՛յ սէմա-
վի ֆէտէր խօշ կէօր քի եալընըզ պէն թէլէֆ
օլայըմ՝ վէ պու սուչսուղ մախտումու սէն է-
սիրկէ շու էճէլտէն » տէյու էօյլէ պիր ալագ
կլէտի քի՝ օրմանըգ վէ տէրէլէր ագս իտուպ
ինիլէտիկինտէն՝ ճէլլատլարա տախի պիր դօր-

գու կէլէրէք պաշատըլար տիթրէմէկէ :

Թէքրարէն ճէլատլար «էյ եէնօվէվա ար-
թըգ պու հարաքէթլէր իճապ իթմէզ՝ վէր պի-
զէ չօճուղու վէ պօշ եէրէ չալըմա , պիհուտէ
վազըթ սարֆ իթմէյէ թէհամմիւլիւմիւզ եօգ
տուր՝ համիւլ օլտուղումուզ էմրի միւճէրրէտ
իճրա իտուպ կիտէճէյիզ » տէտիքլէրինտէ , եէ-
նօվէվա աղլէյէրէք ֆէրեատ ու ֆիղան իլէ «էյ
գարընտաշլար՝ Ալլահ աշգընա օլտուն , մերհա-
մէթ իթմէտէն նաօըլ պու սուչսուզ վէ տախի
սիւտ էմմէք պիլմէյէն մախտուումու թէլէֆ իտէ-
ճէքսինիզ , քիմէ՞ նէ եափտը , աման էլ աման ,
պու մախտուումա մերհամէթ իտէրէք պարի եա-
լընըզ պէնի թէլէֆ էյլէյին . վէ պունու կիզ-
լիճէ աթալարըմա կէօթիւրին քի՝ սէվկիւլիւ
էվատլարընը գայպ էթտիքլէրինէ պէտէլ , պու-
նա պադարագ սէվինիպ վէ թէսէլլի օլարագ
սիզլէրի միւքեաֆաթա նայիլ իյլէսինլէր . վէ է-
կէրչի պու թէրթիպ սիզէ կիւճ կէլիյօր իսէ՝
պէնի պարի շու զէվալլը մախտուումա պաղըչլայըն
քի՝ շու իզսիզ օրմանլըգ արասընտա պէսլէյիմ .
վէ սիզ խապիս Ղօլուն զազէպինտէն էմին օլմա-
նըզ իչիւն անտ վէ շարթ իտէրիմ քի՝ պուն-
տան պէօյլէ տիւնեա իւզէրինտէ պուլունան ին-
սանլարըն կէօզլէրինէ պիր տախի կէօրիւնմէյէ-
ճէյիմ . վէ շունուտա էյի պիլին քի՝ աղլէյէ-
րէք սիզլէրէ ըէճա իտէն հանըմընըզ տըր , վէ
հէր նէ գատար անմասընը գալպիմճէ կիւնահ
սայարըմ իսէ տէ՝ նէ կէօնա սիզէ էյլիքլէր իթ-

տիկիմի խաթրընըղա կէթիրին . վէ էկէրչի շու
գաթլ իթտիրմէք էֆքեարը քէրիհէ խուսու-
սունտա պիր կէօնա խապէրտար վէ իթթիֆա-
գըմ՝ օլտուղունու պիրլիրսէնիզ տէյիլ գաթլ ,
իլլա պէնի սատ փարէ էյլէյին . վէ էկէրչի սուչ-
սուզ օլտուղումու պիրլիրսէնիզ , նի՛չին գըյամէ-
թէտէք զիքրի հազֆ օլմայաճագ պէօյլէ մէն-
ֆուր հարէքէթէ ճէսարէթ իտէճէքսինիզ » աէ-
տիկինտէ , ճէլլատլար պէտ չէհրէ իլէ , « Պիզ
էմիր գուլույուզ՝ պիզճէ պիր չէյ եօգ , Ալլահա
ճէվապ վէրիճի եալընըզ Ղօլ վէ Սիզէֆրի պէյ
տիր » տէտիլէր : Եէնօվէվա տախի , « Ա՛հ նա՞-
սըլ սէօյլէյիմ վէ նա՞սըլ աղնատայըմ պու քէյ-
ֆիյէթի սիզէ , Սիզէֆրի պէյին պու քէյֆիյէթ-
տէն ասլա խապէրի եօգ տըր . ֆագաթ խապիս
Ղօլուն մուճիպսիզ հայիչլէրինէ մէյլ իթմէտի-
կիմէ նիսպէթէն պէնիմ թէլէֆի նէֆսիմլէ միւ-
չէրրէֆ օլմասընը արզուլէտի : Աման գարընտաշ-
լար՝ պիր տէֆա նազար էյլէյին շու կէօք եիւ-
զիւնտէքի մահիթապա քի՝ մէնֆուր հարէքէ-
թինիզէ շահիտ օլմամագ իչիւն պուլուլթլար ալ-
թընտա սիփէր օլմագտա տըր . վէ ասուտէ էյ-
եամը ճէմի վագըթտա կէօրտիւքճէ պիհուտէ
եէրտէ տէօքտիւյինիզ սուչսուզ գան խաթրը-
նըղա կէլիպ զամիրինիզ սիզէ տավաճը օլաճագ :
Նազար իյլէյին պիր քէրրէ շու եըլտըզլարա քի՝
սատ հէզար կէօզլէր կիպի աչըլըպ , բուզի գը-
յամէթտէ շահատէթ իթմէք իչիւն շու ույղուն-
սուզ հարէքէթինիզի սէյր իտէյօրլար . վէ ան-

լէրտէն եօգարը պիր ատիւ Սլլահ վար տըր քի՝
անգարիպ ըուզու գըյամէթտէ քեաֆֆէյի ճի-
հան տիվանընա տուրաճագ » տէյիպ էլլէրինի
սէմայէ գալտըրտը . « Էյ էօքսիւղէր փէտէրի
Սլլահըմ, միւսէլլահ շու իքի ճէլլատըն գալպինէ
Սէն թէրահհիւմ վէր քի՝ պիրաղ ինսաֆա կէ-
լիպ պիր սուչսուզ վալիտէյի սապի մախտուումու
իլէ թէլէֆ իթմէքտէն էլլէրինի մէն էյլէսին-
լէր , զիրա պունլար տա այալ վէ էվլատ սահի-
պի աթալար տըր » տէր իքէն , Ռօզէլ նամ ճէլ-
լատ քի օլ անէ գատար աղզընը զէրրէճէ աչմա-
մըշ . կէնճիկինէ՝ կիւղէլլիկինէ՝ ֆիզանընա եիւ-
րէյի տայանամայըպ տէրհալ , « Գո՛ւրաթ , Գո՛ւ-
րաթ » տէտի տիկէր ճէլլատա . « շու զէվալլը
վալիտէնին սէօլլէրի վէ հարաքէթլէրի գալպիմէ
թէէսսիր իթտիկինտէն օնու թէլէֆ իթմէք ի-
չիւն պիր թիւրլիւ էլիմ իլէրու վարմայօր . կէլ
պու զէվալլըյա իլիշմէյիպ պուրաճըգտա պըրա-
գըպ կիտէլիմ . վէ էկէր սէն հագգ իւզէրինէ
գան տէօքիւճիւ արար իսէն՝ իւրնզըր Ղօլտան
լայըգըրսը պուլունմագ . պու զէվալլը վալիտէ հիչ
պիր քիմէյէ պու անէ տէկին ֆէնալըգ իթմէ-
միշ տիր , վէ հաթթա սէն խասթէ իքէն սանա
օլ գատար իթտիկի իմոատլարը տէր խաթըր
էյլէ » տէյու նութգ էյլէտի :

Օլ վագըթ Գուրաթ տախի « վագիֆէմտէն
խարիճ տիր , չիւնքի պունուն իչիւն միւճէրրէտ
թէլէֆ օլմալը տէյու Ղօլ էմր պույուրմուշ
տուր , էկէրչի իթաաթսըզըգ իտէճէք օլուր ի-

սէք չիւպհէսիզ Ղօլ պիղի թէլէֆ իթտիրիր . վէ պա խուսուս՝ իքի կէօղիւնիւ տախի պիղտէն մաթլուպ էյլէտի՝ դաթլ իթտիկիմիզէ իսպաթ օլմագ իչիւն » տէտի իսէ , « Պոււնոււն իչիւն թէ- էսսիւֆ իթմէ » տէտի Ռօզէլ . « պու սուչսուղուն սէլամէթի ուղրունա պէնիմ սէվկիւլիւ քէլփի- մին կէօղլէրի ֆէտա օլտուն . վէ էլպէթ խայրն Ղօլուն կէօղլէրինի գան թութուպ՝ ինճէ թէֆ- թիչէ վազըթ պըրագ մայաճագ . պիզ պիլիրիզ քի պու զէվալը՝ էհալիյի պէլտէմիզէ՝ վէ խու- սուսի իլէ նէֆսի պիզէ նիչէ էյլիքլէր էյլէտի . վէ հաթթա պու քէյֆիյէթտէ սուչու տախի օլ- մատըղընը պիղզաթ պիզ պիլիրիզ . պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ նի՛չին պիղտէ խընդըր Ղօլուն նամուսսուղլուղունտան հիսսէմէնտ օլալըմ . Գու- րաթ , Գուրաթ եէթիչիր արթըզ , կէլ մէրհա- մէթսիզլիքտէն վազ կէչ » տէտիքտէ , Ռօզէլին պու ճէվապլէրի իլէ պէրապէր զանն իտէրսին քի սէմատէն կիզլի պիր սէտա , « մէրհամէթ էյլէ » տէյու Գուրաթըն եիւրէյինէ թէէսսիր իթմէքլէ , « Ա՛հ նէ սէօյլէյիմ՝ նասըլ աննա- տայըմ , պէն սէնին գըյաս իթտիկին տէրէճէ մէրհամէթսիզ տէյիլիմ , պա խուսուս Ալլահա մալիւմ տիր քի՝ շու մէնֆուր ամէլէ նէ տէրէճէ մէրագ իտէյօրում , իթտիկին սէօղլէրէ գանա- րըմ , հալ պու քի՝ Ղօլ էկէր խապէր ալըր իսէ միւճէրրէտ պիղի թէլէֆ իտէր » տէյու ճէվապ էթտի . Ռօզէլ տախի « իչթէ էօյլէ իսէ Ալլահըն ինտինտէ փէք մագպուլ պիր ֆազիլէթ տիր քի՝

պէնի ատէմ պունուն իճրասընտա պուլունմագ-
իչիւն քէնտիսինի ֆէտա իթմէք ճայիլ տիր . վէ
հասպ էլ իճապ Ղօլ խապէր ալըպ պիզի թէլէֆ
իտէճէք օլուր իսէ , գալպիմիզ սալիմ օլտուղու
հայտէ Ալլահըն պիզէ վէրէճէյի միւքեաֆաթ
փէք ազիմ վէ տիւնեանըն հէր պիր շէյինտէն
գըյմէթլի տիր » տէյիպ գանտըրտըգտա , Գու-
րաթ « Հայտէ իսթէտիկին կիպի օլսուն , վէ Ալ-
լահ պիզէ տէ վէ պու սուչսուզարա տա մէր-
համէթ էյլէսին » տէյէրէք եէնօվէվանըն էլին-
տէն թուլթուպ շարթ էթտիրտիլէր օրատան աս-
լա պիր մահալէ կիթմէմէսի իչիւն , վէ քէնտի-
լէրի տախի հիչ պիր քիմնէյէ պու քէյֆիլէթի
սէօյլէմէմէք իչիւն գըլըճ աթլայըպ անա իյլէ-
տիլէր , վէ եէնօվէվայը սըգ պիր օրմանըգ վէ
իզսիզ մահալտէ պըրուգըպ , աղէյէրէք վէտա-
լաշըպ կէրի տէօնտիւլէր , գէվալը եէնօվէվա
կէրէք գօրգուսունտան վէ կէրէք եօքղունլու-
ղունտան մախտումալ գուճաղընտա օլարագ-
պիր աղաճ ալթընտա ուզանըպ գալտը :

Ճէլլատլար կիտէճէքլէրի անտէ՝ Ռօղէլ աղ-
լէյէրէք արգասընա տէօնիւպ , « էյ Բապպիմ ,
պիզ մէրհամէթ իտուպ թէլէֆ իթմէյիպ պը-
րագտըգ իսէտէ , Սէն մէրհամէթ իթմէքսիզին
նաֆիլէ տիր . արթըգ Սէն էսիրկէ պու իքի
սուչսուղու » տէյէրէք եօլա ըէվան օլտուլար . վէ
էսնայը բահտէ Ռօղէլ՝ պիրլիքտէ կէօթիւրտիւ-
կիւ քէնտի քէլփինին իքի կէօղլէրինի օյուպ սագ-
լատը , վէ քէլփի օրատա պըրագըպ կիթտիլէր :

Իմտի ճէլատլար Սիգէֆպուրդ շէհրինէ տա-
խիլ օլտուգլարընտա՝ խապիս Ղօլու քէնտի խա-
նէսինտէ պուլտուլար քի՝ իքի էլլէրինի պաշընա
տայամըչ, վէ իւմիւտիւնի գաթ էյլէմիշ պիր շախս
կիպի եիւղ պին թիւրլիւ վէսվէսէլէր իլէ տիւ-
շիւնմէքտէ իտի . խիւլասայի քէլամ՝ Գուրաթ
եօլտա չըգարտըգլարը քէլփին կէօզլէրինի պիր
թապագ իւզէրինէ գօյուպ հուզուրունա վարտը-
ղընտա , « իշթէ էֆէնտիմ՝ էմրինիլ իւզրէ Նէ-
նօվէվայը թէլէֆ իտուպ , վէ հաթթա թաստիգ
իթմէք իշիւն կէօզլէրինի տախի չըգարըպ կէ-
թիրտիմ » տէր տէմէզ՝ պիրտէն պիրէ թիւմար-
խանէ գաչկընը տիվանէլէր կիպի սըչըայըպ , պիր
աճայիպ վէ ղարայիպ շամաթա իլէ տավրանտը .
վէ « եըգըլըն շունտան կէօրմէսին սիզի կէօզլէ-
րիմ , վէ հէր քիմ Նէնօվէվանըն իսմինի անար
իսէ՝ պիլլահի անը թէլէֆ իտէրիմ » տէյիպ , վէ
եէրինէ գաս գաթը գալըպ կէօքսիւնիւ տէօյ-
մէքլէ . « ահ Ղօլ՝ նէ էթտին՝ նէ հիքմէթ տիր
քի՝ ինթիգամ ալմագ էվլէլա պանա փէք լէ-
զիլ կէլիյօր իտի . լաքին շիմտի Ալլահ ղաղէպի
կէօրիւնիւյօր . ահ Ղօլ , պուլնտան սօնրա տիւն-
եատէ թէսէլլին վէ ըահաթըն օլմատըգտան
սօնրա ճէհէնէմին աղապընա նայիլ օլաճագ-
սըն » տէյիպ , քէնտիսինէ ազիմ պիր մէրագ
պասսը :

ԵԷՏԻՆՃԻ ՓԱՍՈՆ

Եէնօվէվա մախսումու իյէ պերապեր գաթոյ
օյունմասան գուրթույուպ սաղսա արամ
իթմէսի

Եէնօվէվա տիւշտիւկիւ մահալտէ պիր միւտ-
տէթ պիխօտ եաթտըգտան սօնրա՝ կէօզլէրինի
աչտըգտա եալընըզ մախտումու իյէ քէնտինի
պուլտու . կէօք եիւզիւ պուլուլթլու օլտուղուն-
տան մահիթապ կէօրիւնմէյիպ զիյատէ գարան-
ըզ պասմըչ իտի . եալընըզ եաղան գարտան
օրթալըզ պիրազ աղարըպ՝ էսէն շիտտէթլի ըիւզ-
կեարտան տաղլար ինլէյօր իտի . վէ օրատաքի
պալգան գուշարընըն սէտալէրի իլէ՝ ճիւլարտան
կէչէն պիր գուրտուն ուլամասը , Եէնօվէվայէ օլ
տէրէճէ գօրգու վէրիւր իտի քի՝ եիւրէյինին
չարփընթըսընտան վէ սօուղուն շիտտէթինտէն
տիչլէրինի չաթըրտայարազ տիթրէտիկի էսնատէ
մախսումունու կէօքսիւնէ սարտը , վէ « էյ եէրի
կէօյիւ եարատան թանղըմ , հէր նէ գատար
գալպիմ մէրազ պահրինտէ տալկալանմադտա
իսէ տէ՝ պիր վէճհլէ գաթի իւմիտ օլմայըպ ,
նիչէ քի Սէն իւզէրիմիզտէ հազըր նազըրսըն ,
վէ նասըլ քի զալիմ ճէլլատլարըն եիւրէյինէ
ինսաֆ վէրիպ թէրահհիւմ իթտիրտին , էօյլէ
տէ չու վահչի վէ եըրթըճը ճանապարարըն փէն-
չէսինին ալթընտա էզտիրմէ » տէյէրէք աղլէ-

յիպ, վէ գարնընը տօյուրմագ իչիւն աղաճլար-
տան պիրազ մէյվէ գօփարըպ եէր իտի :

Մախտումու գուճաղընտա օլտուղու հալտէ ,
օլ գըշ գըյամէթտէ չէօլիւն իչ եիւզիւնէ տօղ-
րու՝ պիլմէտիկի եօլլարտան իլէրույէ կիտէր ի-
քէն՝ պիր տաղտան աշըպ իքի թէփէ արասընտա
ճէսիմ՝ պիր տէրէ կէօրտիւկիւնտէ աշաղա էն-
տի . վէ անըն ալթ թարաֆընտա գուտրէթտէն
իչի օյուլու պիր գայա կէօրաիւ քի՝ տէրունին-
տէ պիր գաչ նէֆէր քէսան մուհաֆաղա օլա-
րագ պարընապիլիրէր իտի : Պունտան մաատէ՝
գափուսունուն եանընաքի տաղըն էթէքլէրին-
տէն սիւզիւլիւպ ապ ու հայաթ կիպի պէրրագ
վէ լէզիզ պիր սու ագար իտի . վէ սույուն քէ-
նարընտա տախի գուտրէթտէն պիր գապագ
ֆիտանը փէյտա օլուպ պէօյիւմիւշ իտի . հալ
պու քի գըշ օլտուղունտան եափրագլարը տէօ-
քիւլիւպ մէյվէսի տախի չիւրիւմիւշ օլտուղուն-
տան եէնմէզ տէրէճէլէրինի պուլմուշ իտի :

Իմտի իէնօվէվա սօուգտան տիթրէյէրէք
պու մաղարայէ կիրտի . գար՝ պօրա՝ վէ ֆուր-
թունատան հըֆզ օլտու էմմա՝ սօուգտան վէ
աճըգտան գուրթուլամատը . հաթթա մախտու-
մու տախի աճըգտան աղլէմէյէ պաշլատը :

Օլ տէմ իէնօվէվա մախտումունու եէրէ պը-
րագըպ տիզ չէօքէրէք , « էյ պիքէսլէրին սա-
հիպի Բապպիմ , գըշ մէվսիմինտէ նասըլքի կէօք
եիւզիւնին գուշարընը տախի պէսլէյիպ իտարէ
իթտիկին միսիլու՝ չիւպհէսիզ պիզի տէ գսյը-

րաճադսըն . համոռ ու սէնալէր օլտուն՝ նիչէ քի սիփէր օլաճադ եէրիմիզի թախսիս իյլէտին , էլ-պէթտէ թաամ տախի իհսան իտէճէքսին » տէ-յու տուա իտէր իքէն , պիրտէն պուլուլթլար կէզք եիւզիւնտէն տաղըլմոյա պաշատըղընտա կիւնէշ մէյտանա չըգըպ շէօլէսինի մաղարանըն ալթ թարաֆընա գատար վուրտու . եէնօվէվա պու հավանըն թէպէտտիւլաթընա վէ կիւնէշին շէօլէլէրի քէնտիսինի ըսըթմաղա պաշատըղընա թէշէքքիւր իտէրէք ֆէրահլանըր իքէն՝ պագտը քի մաղարանըն էօնիւնէ պիր տիշի կէյիք մէմէ-լէրի սիւտ իլէ տօլու օլտուղու հալտէ կէլիպ տուրույօր իտի . կէօրիւնիւր իտի քի մահալը մէզպուր մէզքիւր կէյիյին եուլասը օլմալը ի-տի . վէ տավրանըչընա նէզարէն չիմոկէ տէկին ասլա ալճը դօրգուսու չէքմէմիշ միւլայիմ օլ-տուղունտան , եէնօվէվա պունու օգչամագ ի-չիւն եանընա վարաըղընտա՝ էվվէլա իւրքիւն-թիւլիւք կէօստէրիպ՝ սանիէն եանընա եագըն կէլտի . վէ եէնօվէվա կէյիյին սըրթընը գաշը-տըգճա խօշլանըր իտի . ագապինտէ մախտու-մունու կէթիրիպ մէմէլէրինէ եանաշտըրտըգտա՝ վար իսէ կէյիյին եավրուսունու եըրթըճը ճա-նավարլար թէլէֆ իյլէմիշ օլտուգլարընտան , կէյիք քէնտի մէմէլէրինին հաֆիֆլէնմէսինի իս-թէյիպ՝ մախտումուն էմմէսինտէն ղայէթլէ րա-հաթլանտըղընտան ալըչըպ տուրտու . չօճուգ՝ իսթէտիկի գատար սիւտ էմէրէք տօյտուղուն-տա ույգույա վարտը . վալիտէսի մախտումունու

մախսուս եաթագ իչինն օյուլմնւշ կիպի մաղա-
րանըն պիր մահալինէ եաթըրըպ քէնտինէ նա-
ֆագա պուլմագ իչինն տըշարը չըգտը :

Էօթէ պերի կէզլինիպ տուրուր իքէն՝ պըշագ-
չէքլինտէ քէսկին պիր թաշ պուլտու , վէ գա-
պագլարըն իքի թանէսինի պիր թագըրիպ քէսիպ
իչինինն չէկիրտէքլէրինի թէմիզլէյէրէք եայ-
գայըպ պիր քեասսէ վէ եախօտ չանագ թէրթիպ
էյլէտի . տէֆաթէն մաղարայէ կիրիպ գապագ-
լարը եէրէ գօյուպ պաշատը կէյիյէ օթ վէրմէ-
յէ , վէ կէյիք օթու եէտիկի եէրտէ քէնտի մէմ
նունիյէթինի պէյան իյլէմէք իչինն Եէնօվէվա-
նըն էլլէրինի եալար իտի . Եէնօվէվա պու տավ-
րանըշարը կէօրտիւկիւնտէ՝ պաշայըպ կէյիյի
սաղայարագ գապագտան եափմըշ օլտուղու
քեասէլէրի տօլտուրտուղունտա գալպի ըահաթ-
լանըպ՝ հիչտէն նաֆագա փէյտա իթտիկի իչինն
ֆէրահընտան ճէնապը Հագգա թէչէքքիւր իթ-
մէկէ պաշատը , «էյ Գատիրի մութլագ Բապ-
պիմ , շու կէյիյի քի անսըղտան իրսալ պույուր-
տուն՝ էլպէթտէ պու ճարիյէնին իւզէրինտէ օ-
լան մուհապպէթին ալամէթը իլահիյէ տիր . վէ
քիմ տէր խաթըր իտէպիլիր քի՝ սէմատէ ուչան
պիր գուշուն աղղընտա , գապագ թօխումու օ-
լուպ պու մահալէ տիւշիւրտիւկինտէ մահսուլ
վէրէճէք քի չիմտի պիզիմ իչիմիզէ եարասըն .
վէ հաթթա շու ալէվլէնմիշ գալպիմի սէօնտիւր-
մէք իչինն տախի պու փունարը եարաթտըն .
պունլարըն ճիւմլէսի Սէնին քէրէմ վէ ինայէթին

իլէ օլաճադ շէյէր տիր . շիւքիւրլէր օլսուն քի
պունաան սօնրա աճլըգտան գօրգաճաղըմըլ եօգ
տըր , վէ գըշըն սօուղունտան տախի փէրվա
իթմէյէճէյիլ » տէյէրէք պիր մըգտար սիւտ-
տէն իշտիկինտէ , « Աման ես Բապպիմ , պու մի-
սիլլու թաամ նէ լէգիլ շէրպէթ իմիշ , պու ա-
նէ տէկին նէ եէտիմ » վէ նէ տէ կէօրմիւշ ի-
տիմ , նէ տէրէճէ նանքէօր իմիշիմ քի աթալա-
րըմըն խանէսինտէ պօլլուգտա իքէն՝ Ալլահըն
նիյմէթինի պիլմէլ իմիշիմ , ես Բապպիմ գու-
սուրումու ափվ էյլէ՝ զիրա աճլըղըն պու տէ-
րէճէ ֆէնա օլտուղունու պիլսէ իտիմ՝ էլպէթ
նիշէ ֆաղըր իւլ ֆուգարայը իֆթիխարըղըմ-
տան հիսսէմէնտ իտէր իտիմ » տէյէրէք ֆէր-
եատ էյլէտի :

Նիհայէթ մաղարատան տըշարը չըգըպ պիր
թագըմ աղաճ գապուգլարընը թօփլայլպ քէն-
տինէ վէ մախտումունա եաթագ թէրթիպ իյ-
լէտի . վէ մաղարանըն եանընտաքի օխլամուր
աղաճլարըն տալլէրինի էյէրէք բուղկեարտան
սիփէր օլմագ իշիւն գափունուն էօնիւնէ կէրտի .
վէ աղաճըն գալըն տալլէրինտէն տախի պիր թաշ
եալիլպ՝ եաթաղընըն պաշ թարաֆընա աստը .
պու գատար զահմէթ վէ մէշագգաթա . տայա-
նամայըպ զիյատէսի իլէ եօրուլմուշ օլտուղուն-
տան աղաճըգ բահաթլանսագ իշիւն թէրթիպ
իթտիկի եաթաղըն իւղէրինէ եաթտը . աղաճ-
լարըն կէօլկէսի վէ կէյիլին նէֆէսի մաղարայէ
խայլուճա սըճագըլգ վէրիյօր իտի . պու արատա

Եննօվէ վա օլ խընղըր Ղօլուն ճէպրի իլէ գըն-
տանտաքի փէրիշանիյէթինէ նիսպէթէն պու հա-
լինտէն պին քէրրէ խօշնուտ օլուպ Ալլահա թէ-
չէ.ք.քիւր իտէր իտի. վէ մէզքիւր չէօլտէ օլ
կիւնտէն սօնրա չէ.քէճէյի ճէֆալէր խաթրընա
կէլմէսի իլէ սուրբ իաչըն էօնիւնէ տիղ չէօ-
քիւպ՝ «էյ ճիհանըն խէլասլըղը իչիւն միհնէթի
քէսիրէյէ գաթլանան րապպ իւլ Ալլահըմըզ
Յիսուս Քրիստոս. սէնին սապըն պանա թէսէլլի
օլարագ նիհայէթի պէնի խէլաս իտէճէյինի պի-
լէրէք հէր պիր վէճհլէ կէլէճէք միհնէթլէրէ
գաթլանաճաղըմ» տէմէնին իւզէրինէ զաֆլէթ
պասըպ ուլուտուղու կիպի, քէզալիք մախտու-
մու իլէ կէյիք տախի ուլգույա վարտըլար :

ՍԵՔԻՋԻՆՃԻ ՓԱՍԸԼ

Եննօվէ վա օլ չէօլտէ սաքին օլտուգտան սօն-
րա թէրքի տիւնեաճասընա էօմիւր կէչիւրիւր ի-
տի. գըշ մէվսիմի կէլտիկինտէ՝ Եննօվէ վա ասլա
վազիֆէ իթմէզ իտի. պահար մէվսիմինտէ ա-
ղաճլարըն կէօլկէսինտէ օթուրուպ՝ պայգուշ վէ
գարղա վէ պունլարա միւմասիլ պէտ սէտալը
գուշլարըն էօթիւչիւնտէն պաշգա՝ սէս իչիտէ-
մէզ իտի. վէ գըշ մէվսիմինին մահիթապ օլ-
մայան կիճէլէրի գարանլըգտա օթուրուպ, վէ
կիւնտիւզլէրի իսէ գար իւզէրինտէ վահչի ճա-
նավար իղինտէն պաշգա իղ կէօրմէտիկի հալտէ՝

աթալարը վէ սէվկիւլիւ զէվճի խաթրընա կելիպ
ճանը սըգըլտըղընտա՝ անլէրի կէօրմէքլյէ տը-
զուքէշ օլուր իտի . վէ հաթթա օլ տըա՝ էկէր
ինսան եիւզիւ կէօրէ իտի զիյատէսիյլէ իօշնուտ
օլուպ թէսէլլի օլաճագ իտի . վէ « Նէ մութլու
իւնսիւ իւլֆէթ իտէն ինսանլարա , հալ պու քի
օնլարտա պիրպիրինէ խուսումէթ վէ առաւելթ
իյլէտիկինտէն իւլֆէթին գըլմէթինի պիլմէյօր-
լար . խայըր՝ խայըր , անլէր իլէ իւլֆէթ իթմէսի
տախի մագպուլ տէյիլ տիր . էյ Բապպիմ ան-
լէր պէնի թէրք իթտիլէր իսէ՝ Սէն միւտէմ իւ-
զէրիմտէ նազըրսըն » տէյէրէք գալպինտէն տա-
յիմա թէֆէքքիւր իթմէյէ մէշըուլ օլտուղուն-
տան , սաաթ՝ ինտինտէ տագըգա կիպի կելիպ
կէշէրէք տէֆի զամմ իտէր իտի , Վէ պաղէն
օթ վէ մէյվէ թօփլամագըլգըլա վագըլթ կէշիրիպ՝
թէհի տէսթ գալտըղը կիպի , « Ահ շիմտի պիր
գաշ շիֆթ շիշ վէ պիր մըգտար փամպուգ թէլի
օլսա իտի՝ անը պիւքիւփ տէ չօրապ էօրմէ իլէ
էյլէնիւր իտիմ . նէ հիքմէթ քի՝ պազը առտէմ-
լէր հէր ֆէնալըգ իշտիլլիքտէն իլէրու կէլտիկի-
նի ֆէհմ իթմէյէրէք , իշլէրի վար իքէն իշտէն
գաշընըրլար քի էն զօր իշ ինսանա փէք խօշ
էյլէնճէ տիր . վէ շիմտի կիւզէլ քիթապլարըմ
օլսա իտի՝ միւթաալա իտէրէք խէլասէթ թա-
լիմէրինի տէրս ալըր իտիմ . լաքին թէօվպէլէր
օլտուն ես Բապպիմ խաթա իյլէտիմ . զիրա սէ-
նին հէր պիր խալգ իյլէտիկին էշեա պիրէր ա-
զիմ քիթապ օլուպ՝ տըգգաթ իտէն տէրս ալա-

պիլիր . պունտան սօնրա պունլարը եղպեր խտե-
 ճէյիմ » տէյերէք էլվան չիչէքլէրի վէ թիւրլիւ
 պէօճէքլէրի թէճէսսիւս խտերէք գուտրէթի ի-
 լաճիյէ թէաճճիւպ իյլէմէքաէն հալի օլմաղ ի-
 տի . վէ մաղարայա իտապէթ խտէն կիւնէչին շալ-
 գընը կէօրիւպ՝ « էյ Բապպ իւլ ալէմին , իշպու
 կիւնէչին՝ նութգուն իւզրէ էյիլէր վէ քէօթիւ-
 լէր իւզերինէ շուլէ սալտըղը միսիլու , պէնիմ
 գալպիմի տէ ինսանլարա սալիմ էյլէ քի տիւշ-
 մէնլէրիմէ գարչը պուլունմայըմ » տէտիյի եէր-
 տէ՝ խօշ սէտա իլէ էօթէն գուշլարը իշիթտիք-
 տէ , « էյ միւպարէքլէր , նի՛չին պէնիմ գալպիմ
 տէ ֆէրահնագ օլմայըպ սիզին կիպի գայտաղղ
 գասալվէթսիզ օլարագ թիւրքիւ չըղըրամայօ-
 րում . նասըլ քի Բապպիմիզ Յիսուս Քրիստոս
 սիղլէրի թէմսիլ կէթիրէրէք սէօյլէտի , — էյ
 իթիգաթսըղլար , պագըն շու հալմանըն գուշլա-
 րընա քի՝ նէ էքէրլէր՝ նէ պիչէրլէր վէ նէ տէ
 զախիրէ թօիլայըպ սագլարլար . էմմա ճէնապը
 Հագգ անլէրի գայըրըր , սիզ իսէ՝ Ալլահըն ին-
 տինտէ գուշլարտան տահա մագպուլ տէյիլմի-
 սինիզ — էվվէթ , էվվէթ , եւ Բապպի , պէնիմ
 իչիւն էքէն պիչէն եօգ իսէ տէ՝ օլ քէլամը սա-
 հիհէյէ իման կէթիրէրէք՝ ըրղգըմը արամայա-
 ճաղըմ , վէ հէր պիր վէճհլէ սէնտէն պէքլէյէ-
 րէք » : Պազը տէֆա տաղտաքի ըէնկի էլվան
 չիչէքլէրէ նաղար իտուպ՝ « էյ միւպարէքլէր ,
 սիզին իչիւն տախի Բապպիմիզ թէմսիլ կէթի-
 րէրէք , — Պագըն շու թարլանըն թիւրլիւ ըէնկ-

լի չիչէքէրինէ քի պու կիւն վար՝ վէ եարըն
ֆուրունա աթըլըպ եանաճագ իրէն՝ Ալլահ օն-
լարը շու տէրէճէ կիյինտիրիպ գուշանտըմըշ
տըր քի՝ հաթթա հազրէթի Սողոմոն տախի օն-
լարըն ըհնկինտէն պիր լիպաս կիյէմէտի . պու
պապաէ քէնտինիզի Ալլահըն ինտինտէ օթլար-
տան քէօթիլ միւ զսնն իտէրսինիզ . վէ սիզին
նէ կիյէճէյինիզի գայըրմազ մը . — Էվվէթ ,
էվվէթ , եա՛ Բապպիմ . պու քէլամընըզա իման
իտէրէք կիյէճէյիմի տախի գայըրմայաճաղըմ » :
վէ եազ մէվսիմինտէ տէրէնին ագան սուլու
գուրույուպ՝ ուզագլարա կիտիպ սու արամագ-
լըգ իգթիզա իթտիկինտէ , « Եա՛ Բապպիմ —
Սուսայան պանա կէլսին իշսին , զիրա օնա վէ-
րէճէյիմ սու էպէտի հայաթ փունարը օլաճագ
տըր — տէտիյինէ պինտէն՝ օլ իթիգաթլէ շու
թէշնէմիշ գալպիմի սուվարմագ իշիւն սէնին ա-
զիզ էմրին իլէ էլպէթ պիր մըգտար սու պու-
լաճաղըմ » տէյէրէք էօթէ պէրի կէզինիպ ա-
րամագտա՝ նիհայէթ եանընտա պիր տաղ է-
թէյինտէ լէզիզ վէ պէրրագ սու կէօզիւ պու-
լարագ մէմնուն վէ մէսրուր օլտու : Խիւլաւայի
քէլամ քեաֆֆէյի եարատըլըշլարա տըգգաթլէ
նազար իտուպ՝ պիրէր էմաւ վէ էօրնէք ալա-
րագ , տիքէնլէրտէն տախի քէնտի քէնտինէ
թէսէլլի պուլուր իտի . շէօլէ քի՝ « Նէ խօշ օ-
լուր իտի էկէր շու տիքէնլէրին պիր մէյվէսի օ-
լուպտա գօփարա իտիմ . հալ պու քի էֆէն-
տիմիզ Յիսուս , — Նէ տիքէնտէն եէմիշ՝ վէ նէ

տէ չալըտան իւզիւմ թօփլանըր , վէ հէր պիր աղաճ քէնտի մէյվէսինտէն պէլլի օլուր . նէ էյի աղաճ ֆէնա , վէ նէ ֆէնա աղաճ էյի մէյվէ վէրիր — տէմիշ իտի . վէ իշթէ պէն էյի աղաճլարա մուսասըլ օլաճաղըմ » տէյէրէք ֆէրրաճ էտէր իտի . վէ մախտումու Պէնօնա նազար իթտիկինտէ՝ անը կիւզ կիւնէշինտէն խօշ կէօրիւպ օլ չէօլիւն մէշագդաթընը ունուտարագ Ալլահըն պու իհասանը իշիւն պին թէչէքքիւրէր իտէր իտի . վէ պէրրաճ աչըգ հալալարտա գուճաղընա ալըպ կէզմէյէ կիթտիյի եէրլէրտէ մասումու իլէ թէքէլլիւմ իտուպ , վէ օլ տախի աղնամատըղընտան էլինի վալիտէսինէ ուզատարագ կիւլիւմսիւտիւյիւ հալտէ , քէնտի ֆէրրահընտան չըլաըրմա տէրէճէսինի պուլուր իտի :

Եէնօվէվա՝ մախտումու Պէնօնուն զիյատէ հէսնալըղընա վէ ուսլուլուղընա նազար իտէրէք , « Էյ Բապպիւմ , — Հէր քիմին գալպի սապի չօճուգլար կիպի օլմազ իսէ՝ սէմալի միւլքիյէթիւնէ նայիլ օլամազլար — տէյու նութգ իթմիշ իտին . աճապ նի՞շիւն ինսանլարըն գալպի պու սապի չօճուլուն գալպի կիպի թէմիզ տէյիլ . եա Բապպիւմ սէն էսիրկէ պունու հէր պէլա վէ գազալէրտէն » տէր իքէն՝ քիլիսէ խաթրընա կէլիպ , աճ նի՞շիւն պիր քիլիսէյէ կիտիպ տէ Հագգհուզուրունտա խրիսթիյան գարնտաչլարըմ իլէ նիյազ իթմէյէ իտիւմ . խայըր՝ խայըր , քեաֆֆէյի տիւնեա սէնին պէյթի չէրէֆին իլէ միւլչէրրէֆ օլուրլար . վէ տինտարըն գալպի էօյլէ

պիր չէօլտէ՝ աճապա պիր մինպէրը շէրիֆ սա-
յըլմա՞ղ մը » տէյէրէք՝ տայիմ գըշ վագըթլա-
րընտա մաղարատա կիզլէնիպ պու միսիլու էֆ-
քեարը մագպուլէ իլէ տէֆի զամմ օլուր իտի :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՓԱՍԸԼ

Պէնօնըն տիշ յըզմասը վէ Եէնօվէվանըն
հէր պիր շէյի իսմի տէսմի իշէ քարիժ
իթմէսի

Տիքէնլէր արածընտա պիթմիշ զօնչէ կիւլ
միտալի Եէնօվէվանըն էվլատը Պէնօն՝ օլ չէօլ
Եէրտէ միսլի մէլէք մէյտանէ կէլիպ Եիւրիւմէ-
յէ պաշլատըղընտա, վալիտէսի՝ վահշի ճանա-
վար աղզընտան գուրթարտըղը պիր կէյիք Եավ-
րուսունուն տէրիսինտէն էլպիսէ Եավըպ կիյ-
տիրտի . օթ՝ քէօք՝ վէ կէյիք սիւտիւ իլէ հէր
նէ գատար պէսլէնիւր իտի իսէ տէ, վիճուտի
ղայէթլէ սաղ, վէ ֆիդր ու ֆէրասէթի թէտ-
րիճլէ արթմագտա օլտուղունտան, Եէմէյի՝ վէ
չար էթրաֆընտա կէօրասիւքլէրինի իտրագ պիր-
լէ ֆէրգ իթմէյէ պաշլատը . վէ վալիտէսինին
պէ հէր սէօյլէտիկի լուղէթի էզպէր իտէրէք՝
վաշիտէ տէյու իշպու իսմի մուգատտէսի աղզըն-
տան չըգարտըղընտա, Եէնօվէվա՝ թարիֆի միւմ-
քինսիղ տէրէճէլէրտէ մէմնուն վէ մէսրուր օ-
լարագ, կէօյիւն՝ կիւնէշին՝ Եըլտըղըն վէ հավա-

տա ուշան ճէմիի գուշարըն՝ եերտէքի հայվա-
նաթլարըն՝ աղաճլարըն՝ նէպաթաթլարըն՝ տէ-
նիզտէքի պալլգլարըն վէ ճիվարընտա պուլու-
նան թէփէլէրին իսմի րէսմի իլէ թարիֆ իթ-
մէյէ պաշլատը :

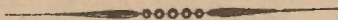
Պէնօնըն պու միսիլու հալլերի՝ վէ վալիտէ-
սինին մէյլ ու մուհապպէթի սօն տէրէճէ ֆէր-
րահա պատի օլուպ , գըշ մէվսիմինտէ պու թէ-
սէլլի իլէ վագթըն նասըլ կէլիպ կէշտիկինտէն
խապէրի օլմազ իտի :

Կիւնլէրտէ պիր կիւն պահար մէվսիմինտէ ,
վալիտէսի էվլատընըն էլինտէն թութարագ էն-
վայի չիչէքլէրտէն միւրէթթէպ պիր չայըրլըղա
վարտըգլարընտա՝ պահար ֆասլընըն խօշուղու
Պէնօնա թէէսսիր իթմէքլէ , « էյ վալիտէ , պիր
էյիւամ պու չայըր գուրու օթ իտի , վէ անտէն
սօնրա գար իլէ պէմպէյազ օլուպ , շիմտի իսէ
եէշիլ չիմէն վէ էլվան չիչէքլէր իլէ տօնանմըշ ,
վէ աղաճլարըն տախի գըշըն եափրագլարը եօգ-
իքէն՝ շիմտի եէշիլ եափրագլար փէյտա իթմիշ-
լէր . վէ կիւնէշին շէօլէլէրի էվվէլքինտէն զիյա-
տէ սըճագ վէ խօշ տըր , հավա աչք վէ պէր-
րագ տըր , նիհայէթ հէր պիր շէյ հէյեթի
ասլիյէսինի տէյիշտիրիպ՝ սուրէթի ախէրէ թահ-
վիլ իյլէմիշլէր . պագ ճանըմ վալիտէ , շու օթ-
լարըն իւզէրինտէ կէզէն պէօճէքլէրէ , սաղ թա-
րաֆընա տէօնիւպ թիւրլիւ պէ թիւրլիւ րէնկ-
լէրլէ ուֆագ չիչէքլէրի կէօրտիւկինտէ՝ շու
քիւշիւք օթլարա պագ նէ կիւզէլ , հայըֆ քի

խիմէրինի պիլէմէյօրում » տէտիկինտէ , վալի-
տէսի տախի ճէվապ վերիպ , « Սէվկիւլիւ էվա-
տում , պունլարա չիչէք տէրէր , իշթէ պունլար
գարանֆիլ տիր , շու քիւշիւքլէր մէնէվէ , վէ
օ պերլէրի տախի շէհպոյ օլուպ , պունլար պա-
հարա սիւս վերիճի տիրէր . էկէր իսթէր իսէն
հէփսինտէն տէ թօփլա , պագ նէ կիւզէլ րահի-
յէլէրի վար տըր » տէյու իզին վէրտիկինտէ ,
Պէնօն աշըրու մէրթէպէ պիր սէվինճլէ ու-
ֆագ վէ նագիք էլլէրինի ուզաթըպ պիր մըգ-
տար թօփլայարագ գօզլայըպ կէզինմէքտէ ի-
քէն , գուշարըն եուվալարընըն եանընա վար-
տըրընտա , վալիտէսի՝ « Օղլում , էթրաֆընտա
հիչ պիր սէս իշիտիյօ՞րմուսուն » տէյու սիւալ
իյլէտիկինտէ , Պէնօն տախի գուշարըն թաթլը
սէտալարընը վէ նաղմէլէրինի հէնուզ իշիթտի-
կինտէն , « Էվվէթ վալիտէճիյիմ , աղաճտան ա-
ղաճա պագէն ուֆագ նէսնէլէր ուշտուղունու
կէօրիւյօրում՝ ճանրմ վալիտէ պունլար նէ օ-
լաճագ » տէյու սիւալ իյլէտի . վալիտէսի պիր-
լիքտէ ալըպ պիր եիւքսէք գայա իւզէրինէ վա-
րըպ օթուրտուլար . Եէնօվէվա ալթ թարաֆա
տօղրու պիր մըգտար թօխում սաշտըրընտա ,
ալայ իլէ գուշար՝ վէ խուսուսի իլէ թոյ վէ օր-
ման թավուղու՝ վէ կիւզէլ նաղմէլի պիւլպիւլ ,
վէ տիւպազ դանարեա , վէ սիւպիւ գարտէրինա
եանլարընա ճէմ օլմայա պաշատըգլարընտա ,
« Պագ էվլատում , էօթիւչէրինէ թաաճճիւպ իյ-
լէտիկին կիւզէլ գուշար իշթէ պունլար տըր »

տէտիքտէ , « Ա՛յ նէ՞ կիւղէլ , թաթլը թաթլը
էօթէն սիզ միւպարէքլէրմիսինիզ , գըշ մէվսի-
մինտէ կարգ կարգ տէյու պէտ պէտ էօթէն
գարկալարտան սիզ պին գաթ ալէա վէ մագ-
պուլսունուզ . վալիտէ շիմտի պանա սէօյլէ ,
նա՞րըլ օլուպ տա պիւթիւն պու տէրէճէ վէղ-
նինտէ օլտուլար , եօգսա պէն գըշըն նամիղաճ
իքէն՝ սէն մի թէրթիպ իյլէտին պունլարը . հալ
պու քի սէն հիչ եանըմտան այրըլմատըն , պիր-
տէ վար քի սէնին պու տէրէճէ ույանըգ վէ
գուտրէթլի օլտուղունա իթիմաթ իտէմէյօրում »
տէյու սիւալ իյլէտի :

Եէնօվէվա տախի , « Է՛յ էվլատըմ , եէրի կէօ-
յիւ՝ մահիթապը՝ կիւնէչի՝ եըլտըղլարը վէ ճէմի
կէօրտիւքլէրինի սէմավի փէտէրիմիզ սալին վէ
ատիլ Ալլահ խալգ իյլէտիկինի սայըր վագըթ
սանա հիքեայէ իտէրիմ » տէտիքտէ , չօճուգ ,
« Վար իսէ պու ատիլ Ալլահ զայէթ գուտրէթ-
լի պիր զաթը շէրիֆ օլմալը » տէմէսի իլէ , վա-
լիտէսի՝ Պէնօնըն պու ֆէրասէթլի ճէվասընա
զայէթ խօչանտըղընտան , կիւլիւմսիւյէրէք սի-
նէսինէ սարըպ սէվմէկէ պաչատը :



ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՔԱՍԸԼ

Պէնօն վաշխսէսինին մերագլը հաշինէ քեսէլլի
վիրերեֆ ժերրահա քէպսիլ իսէր

Եէնօվէվա օղլու իլէ պիրլիքտէ գըշը՝ պա-
հարը վէ եազ մէվսիմէրինի խօշնուտլուգլա կէ-
չիրիպ , արթըգ կիւզ մէվսիմի կէլիպ , վէ հա-
վալար պուլութլանմուղա պաշլատըղընտա՝ եէր
եիւզիւնտէ պուլունան չիչէքլէր՝ օթ վէ մէյվէ-
լէրտէն մահրում օլարագ գուշար էօթմէզ օլ-
տուլար , վէ ըիւզկեար սօուգ էսմէյէ պաշլա-
յըպ՝ աղաճլարըն եափրագլարը տէգըիւլէրէք
գուրու տալլէր դալտըլար :

Զէվալլը Եէնօվէվա մաղարանըն գափուսուն-
տա օթուրուպ՝ կէլէճէք գըշը խաթըրընա կէթի-
ըէրէք մէրագլանմագտա իտի , վէ Պէնօն վալի-
տէսինի պէօյլէ մէրագլը կէօրտիւկիւնտէ , « Էյ
վալիտէ , ճէնապը Հագդ պիզէ պու կիւզէլլիք-
լէրի իհսան իյլէմիշ իքէն՝ շիմտի կէրույէ ալտը .
աճէպա իւզէրիմիզտէ օլան մուհապպէթինի տէ
կէրույէ ալաճագ մը , եօգսա գըյամէթին սօն
կիւնիւ մի տիր » տէյու սիւալ իյլէտիկինտէ ,
խայրը , խայրը էվլատըմ , ճէնապը Ալահ հիշ
պիր վագըթ քէնտի մուհապպէթինի պէնի ա-
տէմին իւզէրինտէն գալտըրմազ , էկէրչի պիզ
իթիգաթլը օլուպ վէ քէնտի պէօյլքլիւյիւնիւ
թանըյըպ իման իտէր իսէք , անըն մուհապպէ-

Թի օլ զէման իւզէրիմիզտէ պի գարար տըր ,
Ֆաղաթ տիւնեատէ կէօրիւլէն հէր նէվի էշեա
պիր գարար տէյիլ տիրէր : Իշթէ գըշ կէլիյօր .
սօնրա պահար կէլիր տաղլարա պաղլարա վէ
պահչէլէրէ սիւս վէրմէյէ , հէր սէնէ պու միսիւ-
լու տըր . սէն արթըզ կէլէճէք պահար իշիւն
շիմտիտէն իֆթիխար իյլէմէլիսին . իշթէ պու
կէլէն գըշ սէնին իպթիտա կէօրէճէյին գըշ
տըր . օնտան սօնրա կիւզէլ հավալար կէլիր .
պէնիմ պաշըմա կէլտիլինտէն պիլիրիմ քի ֆէր-
րահտան սօնրա մէրազ , մէրազտան սօնրա ֆէր-
րահ կէլիր իսէ տէ , շիմտիլիք շու ճէվր ու ճէ-
ֆալէրտէն խէլաս չարէսի եօզ իքէն՝ իկիտճէ
գաթլանմայա վէ սէնին կիպի լազայտ տուրմա-
յա նիյէթ իյլէտիմ :

Եէնօվէվա՝ Պէնօնու պէրապէր յալարազ , գը-
շըն նաֆազա իթմէք իշիւն եէվմիյէ տաղլարը
տօլտշըպ , էլմա՝ արմուտ՝ ճէվիզ՝ քէստանէ վէ
եէմէյէ մախսուս օթ քէօք վէ մէյվէ թօփլար
իտի . վէ խուսուսի իլէ կէյիյի քէնտիլնտէն վէ
էվլատընտան զիյատէ գայըրըպ՝ իգթիզա իտէն
օթլար իլէ մաղարանըն պիր թարաֆընը տօլ-
տուրուր իտի . վէ թաամճա իհթիյաճըլզ գալ-
մամըշ իտի իսէ տէ , Ֆաղաթ ըուպալարը կիճէ
կիւնտիւզ խայլու սէնէլէր կիյտիկիւնտէն զիյա-
տէճէ էսկիյիպ փարչա փարչա օլուպ տէօրիւ-
մէքտէ իտի :

Տէֆատէն պիր կիւն մաղարա գափուսուն-
տա փէրիշան հալտէ օթուրուպ տիւշիւնմէքտէ

իքէն՝ էլպիսէսինին երրթըզլարընը տիքմէյէ
խաթըրնա կիւզէլ պիր թէրթիպ տիւշտի . շէօյլէ
քի , պիր տիքէն ուճունա իփլիք եէրինէ սաման
պաղլայտադ երրթըզլարը պիրպիրինէ իլիշթի-
րիր իտի իսէտէ , հալ պու քի՝ իմթիզաճ իթ-
մէյիպ սէօքիւտիւյիւնիւ կէօրտիւքտէ մէրադ-
լանարադ տղլէյիպ , « Ա՛խ շիմտի պիր իյնէ վէ
պիր թէլ իփլիք օլսա ուղըունա ճան ֆէտա օլ-
մա՞վ մը , իւնսիւ իւլֆէթ վէ շէն ու շէնլիք ա-
րասընտա պուլունան ատէմլէր ճէնապը Հագգըն
նիչէ ինայէթ վէ նիյմէթլէրինէ նայիլ օլուրլար
իսէ տէ , միւթէշէ.ք.քիւր օլմամագտա տըրլար »
տէյէրէ.ք տղլէմէ.քտէ իքէն , Պէնօն՝ վալիտէսի-
նին մէքագլը օլտուղունու ֆէհմ՝ իտէրէ.ք , « Է՛յ
վալիտէ , խաթըրնա կէլի՞ր մի — շու կէյիյիմի-
զին թիւյլէրի նի՞շին տէօքիւմիւշ — տէյու սիւալ
իթտիկինտէ , — օղլում , ճէնապը Հագգ պու-
նու գօյըըըպ՝ եաղլն սըճաղըն շիտտէթինտէն
սըգընթը շէ.քմէմէսի իչիւն տահա խաֆիֆ վէ
դըրմըզըյա մէյիլ էլպիտէ վէրիր — տէյու ճէ-
վապ վէրտին , շիմտի նի՞շին մէրադ իտէրսին ,
մատէմ քի Ալլահ ու ազմիւշչան հագընթլէրի
պիզի կէյիքտէն զիյատէ գայըրըր , էլպէթ պէ
էլպէթ քէնտի պօրճունու էտա իթմէ.ք իչիւն
պիզէ տէ պիր գըղըզ բուպա իհսան իտէր »
տէյու թէսէլլի վէրտիկինտէ , Եէնօվէվանըն խօ-
շունա կէլիպ կիւլիւմսիւյէրէ.ք , « Հագգըն վար
էվլատըմ , հավանըն գուշլարընը վէ եէր եիւ-
զիւնիւն հայվանլարընը , վէլհատըլ ճէմիի մախ-

լուգաթլարը գայլերան Ալլահ, պիքէս վէ իմոտ-
տէ միւճթաճ զէվալը վալիտէնիտէ, պիր դըշ-
լըդ բուպա իլէ մէմնուն իտէճէկինէ ապա շիւպ-
հէմ օլմայլպ անտէն իւմիւտիմի գաթ իյլէմէմ»
տէյու ճէվապ վէրտի :

Պիր գաշ կիւն ոօնրա Եէնօվէվա, Պէնօնա
մաղարատէն պիր Թարաֆա կիթմէմէօինի թէն-
պիհ իտէրէք՝ պէլինէ սիւտ տօլու պիր գապագ-
ասըպ՝ վէ ասասընը էլինէ ալըպ օրմանլըդ իչինէ
մէյվէ թօփլամաղա կիթտի . վէ պիր մըգտար
տա սիւտ իչմէք իչիւն օթուրտուգտա, էօթէ-
տէն պէրու պիր երթթըճը ճանավար աղղընտա
պիր գօյուն իլէ սէկիրտէրէք կէլիպ Եէնօվէվա-
նըն էօնիւնտէ տուրուպ պաշլատը աղղըն աղղըն
եիւզիւնէ պագմաղա իսէ, Եէնօվէվանըն ագլը
գօրգուսունտան թարումար օլտու . լաքին պաղը
մէրթէպէ գօրգու ինսանա ճէսարէթ վէրտիկին-
տէն, Եէնօվէվա աղղընը պաշընա թօփլայարագ
պիրտէն իւզէրինէ հիւճիւմ իտիպ, էլինտէ պու-
լունան տէյնէքլէ ճանավարըն գաֆասընա վուր-
տուղունտա, հիքմէթի իսիւտա ճանավարըն ագ-
լը տէօնիւպ գօյունու աղղընտան պըրագըպ տէ-
րէյէ տօղրու սէյիրտէրէք կիթտի :

Եէնօվէվա տէրհալ գօյունուն աղղընա պիր
մըգտար սիւտ ագըթտը՝ պէլքի ճանլանլը տէ-
յու, էմմա նաֆիլէ օլտու . վէ պու գօյունու
կէօրտիւկիւնտէ, թիւրլիւ պէ թիւրլիւ միւլհա-
զալարա վարարագ, «էյ վահ զէվալը գօյուն,
էլպէթ զաթը իլէ իպեան իթտիկիւմ միւպարէք

Թօփրագլարտան կէլիօրսուն քի , պու գատար
վագըթ արը հասրէթինի չէքմէքտէյիմ . ա՛ն է-
կէր սէն ճանլանսա իտին , աճէպ սէնի նէ մէր-
թէպէ վէ նէ տէրէճէ մէսրուրիյէթ իլէ գապուլ
իտէճէք իտիմ . վէ Պէնօն տախի աճէպ նէ տէ-
րէճէ ֆէրրա՛ն իտէճէք իտի . քիմ պիլիւր պէլքի
փէտէր վէ վալիտէմին զէվճիմէ վէրաիկի սիւրիւ-
լէրտէն սին . էվվէթ , էվվէթ , իշթէ պույնուզ-
լարընտա տամլամըղ տա կէօրիւնիւյօր . ա՛ն է-
կէր սէն ճանլանըպ ինսան կիպի սէօյլէչէճէք
օլսա իտին , սանա սօրաճագ նիչէ պին թիւրլիւ
սիւալլէրիմ վար իտի . սանա սիւալ իտէճէյիմ
քի , զէվճիմ Սիզէֆրի պէյ մուհարէպէտէն սաղ
սէլիմ կէլտի՞ մի , վէ պէն զէվալլը սյալի Եէնօ-
վէվայը խաթրընա կէթիրիօր մու , վէ հագգըմ-
տա տահա խուսուճէթ իտէյօ՞ր մու , Եօգսա
սուչում օլմատըղընը տղնատը՞ մը , Սման Թանղ-
ըմ , զէվճիմ օրատա զէվգ ու սէֆա իյլէսին ,
պէն պուրատա ճէվր ու ճէֆա իտէյիմ » տէյու
մէրագ իտէր իքէն , խաթրընա չէօյլէ պիր էֆ-
քեար կէլտի , « Պէնիմ արզու չէքտիկիմ վէթա-
նըմ , զանն իտէրիմ քի պուրայա Եագըն տըր ,
չիրա Եագըն օլմասա իտի պու գօյունու ճանա-
վար պուրայա նէ՞րէտէն կէթիրէճէք իտի . հէ-
ման օղլումու ալըպ տօղրու վաթանըմա կիտէ-
յիմ » տէյէրէք Եէնօվէվայը աղիմ պիր ֆըր-
գաթ պասըպ աղլէմէյէ պաչատը . վէ նիհայէթ ,
« Խայըր , խայըր , էկէր կիթմիշ օլսամ , պէնի
ազատ իտէն ճէլատլարա անտ իթտիկիմի թէրը

իթմիչ օլույօրում, վէ պիր թարափտան եապա-
նիճէ էօմիւր կէչիրմէք, վէ տիկէր թարափտան
էօլիւմ թէհլիքէսի, նէֆսիմի խէլաւ իթմէք ի-
չիւն ճէսարէթ վէրիր իսէ տէ, վէրտիկի սէօ-
զիւնտէն սօնրա կէրի տէօնմէք քէնտինի պիլէնէ
պէօյիւք թէօհմէթ վէ խաթա օլաուղունտան,
խալգըն կէօզիւնէ կէօզիւքմէմ իլէ, պէնի ա-
զատ իտէնլէրին էօմրիւնիւ թէհլիքէյէ գօյաճա-
ղըմ, իլլա վէրտիկիմ սէօզիւ պիր վէճհլէ ասլա
կէրի ալամամ. խայլըր, խայլըր, ճէնասլը Հազ-
գըն սէլամէթինէ գարար վէրտիյի սաաթ կէլին-
ճէյէ գատար պուրատան պիր եէրէ գըմըլտան-
մայաճաղըմ. վէ զամիրիմէ տօգունուր հարա-
քէթտէ պուլունմագտան իսէ, հէզարան սէրէն-
ճամէ գաթլանմագ տահա էվլա տըր » տէյիպ,
էֆքեարընըր թէսքին իտինճէյէ գատար՝ գօյու-
նունտա նէֆէսի քէսիլտի .

Եէնօվէվա եանընտաքի տէրէնին իչինտէն պիր
քէնկին թաշ պուլուպ գօյունըն տէրիսինի իւզէ-
րէք կիւնէշտէ գուրուլթուու, վէ իւզէրինէ քիւրք
կիպի փուշ իտէրէք կիւն պաթմա բատտէլէրին-
տէ մաղարայա եագըն վարտըղընտա՝ էօթէտէն
պէրու Պէնօն իսթիգպալինէ չրգըպ : « Վայ սէ-
ֆա կէլտին թաթլը վալիտէմ, կէճճէ գալտըղըն-
տան թիւրլիւ պէ թիւրլիւ մէրագլարա վարմագ-
տա իտիմ » տէյու իլէրի վարմագտա, վալիտէ-
սինի աճայիպ գըյաֆէթ իլէ կէօրտիւյիւ կիպի՝
գօրգուսընտան կէրի կէրի չէքինէրէք մաղարայէ
տօղրու վարաճաղընտա, Եէնօվէվա « Պէն իմ օղ-

լում, գօրգմա » տէր տէմէզ՝ Պէնօն վալիտէսինին սէսինի պիլ իտրագ կէբի տէօնտիւ . վէ «Սմա՛ն, եա՛ րապպիմ, նէ՞ տիր պու հալ, վէ պու աճայիպ էլպիսէյի նէ՞րէտէն պուլտուն » տէյու սիւալ իյլէտիքտէ՝ օլ տախի « Հագգ թէալա իհսան պույուրտու » տէմէսի իլէ չօճուգ « Հա՛հ, հա՛հ, հա՛հ, հա՛հ, կէօրտի՛ւն մի վալիտէ, սանա տէմէտիմ մի քի գըշ իչիւն Ալլահ էլպէթտէ սանա պիր էլպիսէ իհսան իտէճէք տիր տէյու . պագ նէ՛ կիւզէլ, ա՛յ նէ՞ խօշ րէնկի վար, թըպգը՝ պահար Փասլընտա հավատա ճէվէլան իտէն պուլուտլար կիպի Հագգ թէալատան եարատըլմըշ օլտուղու աղնաշըլըյօր » տէյու էլլէրի իլէ օգչայըպ տուրույօրուտը :

Խիւլասայի քէլամ պու թարզ թէքէլլիւմ իտէրէք իքիսի տէ մաղարայա կիթտիլէր, վէ Պէնօն վալիտէսինէ պիր մըգտար սիւտ կէթիրտի . վէ իչտիղինտէ՝ գօյուն տէրիսինի նէ վէճհ իլէ պուլտուղունու նագլ իյլէտի :

Գըշ սէպէպինէ իքիսի տէ պիր միւտտէթ մաղարատա գալտըլար . ֆագաթ հավա կիւզէլ օլտուղունտա չըգարլար ըտը կէզմէյէ . վէ եէնօվէվա հավայը վէ գարայը կէօսթէրիպ ճէնապը Հագգըն հիքմէթլէրինի, վէ հէր պիր մէվսիմին սէպէպինի օղունա նագլ իտէրտի . վէ Պէնօն գըշ էսնալէրտէ մաղարա գափուսունտա օթուրուպ եաղըն թօփլատըղը թօխումլարտան սաչարտգ, գանարեա վէ էմնալի գուշլար էթրաֆընա թօփլանմալարընտա, վէ պագէն կէյիյին եէյէճէք

տի, վէ սէքիզինճի գըշ մէվսիմի կէլտիկինտէ հավալար պուլութլանըպ, վէ տաղլար օլ տէրէճէ գար իլէ տօլտու քի, հաթթա եաղան գարըն աղըրլըղնտան աղաճլարըն տալլէրի տախի գըրըլտը. վէ ըիւզկեարըն շիտտէթլէ էսմէսինտէն մաղարա գափուսունտա թօփլանան գարլարը էօթէ էտիպ սէլամէթ եօլ աչմաղա հէրնէ գատար չալըշտը իսէ տէ, ապա չարէ պուլամատը. մախտումունու գուճաղընա ալըպ մաղարանըն տիպինտէ եաթալը օլան աղաճ գապուգլարընըն իւզէրինէ եաթտը, վէ լաքին եինէ սօուգտան խէլա սլամատը. վէ սօուգ քէնտիսինէ զիյատէ թէէսսիր իթմէքլէ, կէյիյին սըճագ նէֆէսի տախի քեար իթմէմէկէ պաշլատը. վէ մաղարա գափուսունտա էօրիւլիւ օլան աղաճ տալլէրի տախի գար իլէ տօլուպ սօուգ իչէրի թէէսսիր իտէր իտի. գուրտ վէ թիւքի սէսլէրի կիճէ տաղլէրի ինլէտիր իտի. զէվալլը եէնօվէվա պիր թարաֆտան սօուղուն թէէսսիրի, վէ տիկէր թարաֆտան ճանավարլարըն խէվֆինտէն տիթրէր իտի. Պէնօն իսէ, քիւշիւքլիւքտէն պէրու սօուղա ալըշկըն օլմաղլէ ապանըր իտի. էմմա եէնօվէվա թապիաթտան նազիք օլուպ, վէ զաթէն զիւգըյմէթ սէճճատէ վէ շիլթէլէր իւզէրինտէ ալըշմըշ օլտուղունտան՝ սօուգ օլ տէրէճէ թէէսսիր իյլէտի քի՝ ճիւզիւ գալտը քի գարանլըգ մաղարանըն իչինտէ տօնաճագ իտի. պաշլատը տէրունի եիւրէքտէն ահ իտուպ աղլէյէրէք, « Աման թանղըրմ, շիմտի պիր մըգ-

տար աթէշ օլսա նէ տէրէճէ մէսրուրիյէթլէ
գապուլ իտէճէկիմի տիլ իլէ վասֆ իտէմէմ ,
վէ շիմտի պու գատար եազաճագ վար իքէն ,
աթէշ օլմայարագ սօուգտան սուչլու կիպի վէ-
ֆաթ իտէճէյիմ , թէօվպէլէր թէօվպէսի օլ-
սուն ես րապպիմ իսթա իշլէտիմ , զիրա պու
անէ տէկին Սէնին իմտատըն տայիմս իւղէրիմ
տէն էքսիք տէյիլ տիր » տէյերէք՝ սէօյլէտիկի
սէօղլէրէ նատիմ օլտու :

Պաշլատը Եէնօվէվանըն ճէմալի սօլմայա՝ վէ
լէհչէսի ոարարմայա , կէօղլէրինտէ տախի էվ-
վէլքի ճաղիպէ գալմատը . վէ օլ նազիք վիճու-
տի զայիֆլէնիպ եաթաղա տիւշտիւկիւնտէ , գէ-
վալլը Պէնօն պունլարըն ֆիքրինէ վարըպ , « Էյ
թաթլը վալիտէմ , կէօրիւյօրում քի շիմտի սէն
չօգ թէպաիլ օլուպ էվվէլքի տէյիլ սին , վէ նէ
օլտուն քի միւտէմ Ալլահ , Ալլահ , տէյիպ Հագգ
թէալատան իմտատ տիլէյօրսուն » տէյու սիւալ
կյլէտիկինտէ , Եէնօվէվա , « Էյ սէվկիւլիւ էվա-
տըմ , Ալլահ չաղըրաղըրմին սէպէպի պու քի՝
էկէր վէֆաթ իտէր իսէմ քէնտի հիմմէթինի
իւղէրիմտէն գալտըրմասըն » տէտի . Պէնօն պու
էօլիւմ լուղէթինի իշիթտիկի տահա իւք տէֆա
օլտուղունտան , « Վալիտէ — վէֆաթ իտէր ի-
սէմ — տէտիկին լուղէթ նէ օլույօր՝ զիրա հէ-
նուղ իշիտիյօրում » տիմէսի իլէ , Եէնօվէվա ,
« Էվատըմ , վէֆաթ իթմէք շու տուր քի՝ Էօյ-
լէ պիր ույգույա վարաճաղըմ քի , կէօղլէրիմ
կիւնէշին շաֆգընը , վէ հիւ պիր սայըր շէյի

կէօրմէյէճէք, գուլագլարըմ ապա սէօզլէրինի
իշիթմէյէճէք, վէ վիճուտիմ օտուռն միսիլու
եէրէ ուզանըպ սարարաճագ, հիչ պիր թարա-
ֆըմ գըմըլտանմայաճագ, վէ նիհայէթ վիճու-
տիմ չիւրիւյիւպ թօփրագ օլաճագ » տէտի .
Պէնօն աղլամայա պաշլայարագ, « Ճիկէր փա-
րէմ նազը վալիտէմ՝ սանա րէճա ու նիյազ ի-
տէրիմ, զիրա օլմայա քի վէֆաթ իտուպ տա
պէնի եալընըզ պըրագասըն » աէյէրէք վալի-
տէսինին գուճաղընա տիւշտիւ . վալիտէսի, Պէ-
նօնուռն պու տավրանըշըն կէօրտիւկիւնտէ եիւ-
րէյի ալթ իւսթ օլուպ, պաշլատը աղլէյէրէք,
« Ա՛հ էվլատըմ, նէ չարէ քի վէֆաթ իթմէմէք
պէնիմ էլիմտէ օլմայըպ, եալընըզ Ալլահըն րէ-
յինտէն մէնուլթ տըր, ինստըն էլինտէ պիր
հիւքմ օլմայըպ, իլլա Ալլահ տզմիւշշան հէր նէ
քի էմր իտէր իսէ միւճէրրէտ օ օլաճագ տըր »
տէտիկինտէ, Պէնօն թաաճճիւպ իտէրէք, « էյ
վալիտէ, սէն պանա րապպ իւլ Ալլահըն եա-
րաթտըգլարընը՝ վէ նագլ օլունմազ հիքմէթլէ-
րինի թարիֆ իյլէտիկինտէ, պանա տիմէտի՞ն մի
քի, Հագգ Թէալա հազրէթլէրի փէք չօգ մէր-
համէթլի տիր տէյու . պու տէրէճէ մէրհամէթ-
լի օլտուգտան սօնրա, նի՞չին պու իշի իթմէլի
տիր, պէն Ալլահըն զայիֆ պիր մախիւգի իքէն
քիւշիւք պիր հայվանըն վէֆաթընա տախի սէ-
պէպ օլմագլըզը իստէմէմ » տէտիկինտէ, « Հագ-
գըն վար էվլատըմ, հալ պու քի Ալլահ պիզի
վէֆաթ իթտիրմէսի իլէ րուհումուզու ալըպ,

քէնտիսինին էվվէլի վէ ախըրը օլմատըղը միսիւ-
լու, պիզլէրէ տէ պիր էպէտիյաթ էօմիւր իհ-
սան իտէճէ.ք. խաթըրնա կէլի'ր մի, կիյտիկիմ
րուպա էսկիյիպ վիճուտիմէ եարար եէրի գալ-
մատըղը վագըթ, Ալլահն իհսան իյլէտիկի տի-
կէր րուպայը կիյտիմ, իշթէ շիմտի պէօյլէճէ
պու վիճուտիմի պըրագաճաղըմ, օ քի տէրհալ
թօփրագ օլաճագ, վէ րուհում տախի սէմայա
կիտիպ (էկէրչի նայիլ իսէ) փէտէրուլլահը պու-
լաճագ տըր. վէ օրատա օլան մէսրուրիյէթ վէ
շաղըզ տիլ իլէ թապիր օլունմաղ, վէ միսլի
տախի պուլունմաղ, օրասը էօյլէ պիր մահալլ
տըր քի, զայրու նէ սօուգտան րէնճիտէ՝ նէ
խասթէյիքտէն էզիյէթ չէ.քէճէյիմ, վէ նէտէ
ահ ու ֆիղան իտէճէյիմ, վէ օրատաքի մէս-
րուրիյէթ հիչ պիր զուհուրաթ իլէ թէպտիլ օլ-
մայաճագ » տէյու վասֆ իյլէտիկինտէ, Պէնօն
պու ճէվապլէրտէն ճէլպ օլունուպ, « էյ վալի-
տէմ, օ քի պէօյլէ տիր՝ նիհայէթ պէնտէ եա-
լընըզ գալմասընը իսթէմէյիպ, ֆէսատըր վի-
ճուտիմի թօփրագտա պըրագըպ սէնինլէ պէ-
րապէր վէֆաթ իթմէ.քիյիմի իսթէրիմ, զիրա
վահշի հայվանլար պէնիմ տիլիմտէն աննամազ-
լար » տէտի իսէ տէ, « խայըր, խայըր էվլատըմ,
սանա շիմտիտէն վիճուտինի պըրագմայա իզին
եօգ, էկէր տիւնեա իւզէրինտէ պազը ատէմէր
կիպի Ալլահ գօրգուսու իլէ էօմիւր կէչիրեր ի-
սէն, վագթը սաաթը կէլտիկինտէ սէնտէ կէ-
լիպ պէնի սէմատէ պուլաճագսըն. պու սէպէպ-

տէն սէօյլէյէճէքլէրիմէ էյի գուլագ վէր . է-
կէր նէֆէսիմ քէսիլիպ , տիլիմ թուլթուլուպ ,
տիտէլէրիմ կէօրմէզ օլուպ , լէպլէրիմ գափա-
նըպ , վիճուտում սօղուր իսէ , իւչ կիւն տահա
պէքլէյիպ՝ վէ վիճուտիմ գօգմայա պաշլատը-
ղընտա , պիլէսին քի արթըզ վէֆաթ իյլէմիշիմ .
վէ օլ զէման պէնտէն իւմիտ իտուպ պուրատա
էյլէնմէն ֆարզ տէյիլ , հէման քէնտինի րապ-
պիյէ թէսլիմ իտէրէք կիւնէշին տօղտուղու թա-
րաֆա տօղրու եօլա ըէվան օլասըն , վէ իքի իւչ
կիւն մըգտարը կիտիպ , պու օրմանլըզ տէրէնին
նիհայէթինէ վարտըղընտա , չօգ ատէմլէրտէն
մէսքիւն պիր կիւղէլ օվայա վարաճագսըն » տէ-
տիկինտէ , Պէնօն պու լուղէթի թէֆէքքիւր ի-
տէրէք , « Այ սէվկիւլիւ վալիտէմ , չօգ ատէմ-
լէրտէն մէսքիւն մը սէօյլէտին , պէն իսէ հալա
պու անէ տէկին տիւնեա իւղէրինտէ պիզտէն
ղայրու ատէմ եօգ տէյու պիլիր իտիմ , եմ
սէվկիւլիւ վալիտէմ , նի՞շին էվվէլլէրի պանա
խապէր վէրմէտին , ան էկէր չիմտի սէնին եիւ-
րիւմէյէ մէճալին օլա իտի , պիրլիքտէ կիտիպ
պու ատէմլէրի պէհէմէհալ պուլուր իտիք » տէ-
յու ճէվապ վէրտի :

Պու կիւնէ գատար տաղ պաշընտա էվլատը
իլէ պէրապէր՝ օ քէօթիւ ատէմլէրին էլինտէն
չէքտիկի սէրէնճամլար վէ մէշագգաթլար եհնօ-
վէվանըն խաթըրնա կէլիպ , « Ահ էվլատըմ ,
նա՛սըլ աղնատայըմ . . . օ ատէմլէր տէյիլ մի
քի պէնի պու չէօլէ նէֆի իթտիլէր . վէ օ ա-

տէմէր տէյի՛լ մի քի հքիմիդի պիրլիքտէ գաթլ
խտէճէքէր իտի » տէտիկինտէ , Պէնօն՝ « Էկէր
նագլ իյէտիկին կիպի իսէ , պէնիմ օնլարըն
եանընտա իշիմ նէ . պէն իսէ անլէրի տախի սէ-
նին կիպի էյի գըյաս իթտիմ , լաքին գուզում
վալիտէ պու ատէմէր հիչ էօլմէյէճէքէր մի »
տէյու սիւալ իթտիկինտէ , « Նա՞սըլ վէֆաթ
իթմէյէճէքէր , տիւնեա իւզէրինտէ տախի հիչ
պիր քիմսէ գալմայաճագ » տէյու Պէնօն ճէվապ
ալտըղընտա , « Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ . հիչ պիրիտէ
գալմայաճագ հէ , էօյլէ իսէ պէնիմ կիպի պուն-
լար տա էօլիւմ նէ տիր պիլմէյօրլար . էկէրչի
իճապ իտուպ օնլարըն եանընա կիտէճէք օլուր
իսէմ , օնլարա տիյէճէյիմ , — Է՛յ ատէմէր ,
սիզ ճիւմէնիզ էօլէճէքսինիզ , վէ էկէր տիւն-
եա իւզէրինտէ հէր կէօնա էյլիքտէ պուլունմազ
իսէնիզ սէմալի միւլքիյէթինէ նայիլ օլամայա-
ճագսընը — . ա՛հ վալիտէ նէ կիւզէլ օլուր ի-
տի , քի շու ատէմէր պէնիմ սէօղլէրիմէ գա-
նարագ տօղրու եօլտան շալմասալար իտի » :

« Է՛յ սէվկիւլիւ էվլատըմ , սանքի օնլար պուն-
լարը պիլմէզլէր մի գըյաս իտէյօրսուն , փէք
ալէա պիլիլէր ամմա՝ էյլիք իթմէք քէնտիլէ-
րինէ խօր կէօրիւնիւր , օնլար զայէթ իւլ զայէ
պօլլուգ իչինտէ օլուպ , զէֆգ ու սէֆա իտեր-
լէր , վէ թօփրագ անլէրէ պու գատար մահսու-
լաթ վէրիւր , վէ պու չէօլտէ պուլունմատըզ-
մէյվէլէր օրատա հասըլ օլուր , լէզիզ վէ թիւր-
լիւ պէ թիւրլիւ թաամլար եէրլէր , վէ պահար

էյեամբնտաքի չիչէքէր ըէնկինտէ թիւրիւ պէ
թիւրիւ էլպիսէլէր կիյինիւրէր , վէ ասիւմանըն
եըլտըզլարը կիպի՝ փարլազ վէ զիյգըյմէթ միւ-
ճէվէհըլէր իլէ տօնանըպ սիւսլէնիւրէր :

« Վիճուտէրինին ըահաթը իչիւն գըչըն սը-
ճագ՝ եազըն սէրին մահալլէրտէ օթուրուպ ,
սէնէնին տէօրտ մէվսիմէրինին թէպտիլինէ կէօ-
րէ էսվապ կիյէրէր , վէ կիճէլէրի տախի կիւն-
տիւզ կիպի պիզզաթ այտընլըգտա օթուրմայա
պիր ուսուլ պուլմուչար տըր . էմմա եինէ Բապ-
պինին պու գատար իհսանլէրինէ պինաէն , Ալ-
լահ ու ազմիւշան հազընթէրինէ թէչէքքիւր
իթմէզլէր , վէ պազը տէֆա տախի մապէյնլէ-
րինտէ զավղա վէ մարազա իտուպ , պիրպիրինի
սէպթ իտէրէք գօվարլար . վէլհասըլ պիրպիրլէ-
րինէ էլլէրինտէն կէլէն քէօթիւլիւյիւ իչլէմէք-
տէն տուր օլմազլար . վէ եէվմիյէ կիւն իչլէրին-
տէն պիրինին էօլտիւլիւնիւ կէօրիւպ , եինէ էվ-
վէլքի զէվգլէրինէ պագըպ նատիմ օլմազլար ,
կիւյա քէնտիլէրի էօլմէյիպ տիւնեատէ գաղըզ
չագաճագլար կիպի » տէյէրէք վասֆ իյլէտի-
կինտէ , Պէնօնոււն ճանը սըգըլըպ , « էյ վահ
վալիտէ , էկէր պէօյլէ իսէ , Ալլահ պէնի պու
մագուլէ ատէմլէրին արասընա կիթմէքտէն է-
սիրկէսին , զէվալլը կէյիյին գուրտլար արասըն-
տա գալտըղը միսիլու , պէնտէ օլ ինսանլարըն
արասընտա գալմըշ օլաճաղըմ . Օնլարըն արասը-
նա կիտիպ օլ թէհլիքէլի սէֆայը սիւրմէքտէն ,
վէ լէզիզ թաամլարը եէմէքտէն , վէ օլ էլպի-

սէլէրի կիցմէքտէն իսէ , պուրատա վահշի ճա-
նաւարլար արասընտա գալըպ՝ օթ քէօք եէմէսի
տահա էվլա տըր . ճանաւարլարտան մաատէ ,
հայվանլար տախի օթա քէօքէ ըաղի օլարագ ,
ասլա պիրպիրլէրինէ քէօթիւլիւք իթմէքսիզին
գարնտաշ կիպի մուհապպէթ իտէրլէր . արթըգ
պէն պունլարըն արասընտա գալարագ օլ աոէմ
տէնիլէն մախլուգաթըն եանլարընա վարմայա-
ճաղըմ » տէտիկինտէ , « խայըր , խայըր էվլա-
տըմ , իւմիւտինի Ալլահա վէրիպ հիշ գօրգմա-
յարագ միւճէրրէտ կիթմէլիսին , զիրա սանա
սայըր թէնպիհլէրիմ վար իտէճէք . շիմտիյէ
գատար սանա սէմալի փէտէրին իչիւն վասֆ
իթմիշ իտիմ , իմտի մալիւմիւն օլսուն քի՝ նա-
սըլ պէն վալիտէն իսէմ , պէն կիպի եէր իւզէ-
րինտէ պիրտէ փէտէրին վար » :

« Նէ՞ սէօյլէյօրսուն գուզըւմ վալիտէ , շիմտի
եէր իւզէրինտէ պիր տէ փէտէրիմ վար հէ՛ . սէ-
նի կէօրիւպ թուլթաուզըւմ կիպի՝ անը տա կէօ-
րիւպ թուլթապիլէճէյիմ , վէ սէմատէքի կէօ-
րիւնմէզ փէտէրտէն մաատէ՝ եէր իւզէրինտէ
պիր տէ կէօրիւնիւր փէտէրիմ մի վար » :

« Էվվէ՛թ , էվվէ՛թ էվլատըմ , մուլթազ կիւն
օլուպ կէօրէճէքսին » :

« Վալիտէ , մատէմ քի պէօյլէ տիր , եա նի՞-
չին կէլիպ պիզի պուլմայօր , վէ եախօտ նի՞չին
պիզի պու չէօլտէ մաղտուր պըրագըյօր , եօգսա
օլ տախի նագլ իյլէտիկին աոէմլէրին թավընտա
մը տըր » :

« Խա՛յրը , խա՛յրը էվլատում , փէտէրին նազլ
իյլէտիկիմ թա՛վըրլարտա օլմայըպ , իլլա օնլարըն
մուղայիրի օլարագ փէք էյի տիր էմմա պիզիմ
պուրատա օլտուղումուղտան խապէրի եօգ . պա
խուսուս պիզիմ իքիմիզի տէ էօլտիւրտիւլէր գը-
յասընտա տըր . զիրա պէնի պիր ըրղսըզ վէ նա-
մա սսուզ գարը տըր տէյէրէք պիր թագըմ խը-
յանէթ ատէմլէր իւզէրիմէ իֆթիրա իտուպ հէր
պիր կէօնա եալանլարը փէտէրինէ ինանտըրտը-
լար » :

« Պու եալան տէտիյին սէօզ նէ՞ օլույօր , ճա-
նըմ վալիտէ , շու սէօզիւ պանա աղնաթսանա
զիրա պու սէօզիւնիւ հէնուզ իշիտիյօրում » : « Էվ-
լատում , եալան վէ քիզպ տէմէք՝ օլմայան շէյի
օլտու տէյէրէք վասֆ իտուպ ինանտըրտըլար .
մէսէլա՝ իքի ատէմ մոպէյնլէրինտէ լիսանտան
պիրպիրլէրինէ պէն սէնի տէրունի գալպտէն սէ-
վէրիմ տէրլէր , էմմա գալպլէրի ֆէսատլա տօլու
օլուպ՝ հաթթա էկէր ֆուրսաթ պուլտալար պիր-
պիրինի տարէ չէքմէք իսթէրլէր , իշթէ եալան
տէտիքլէրի պու տուր » տէտիքտէ , « Էյ վալիտէ ,
միւմքի՞ն մի տիր քի՝ պիր ատէմ հիչ օլմայան
շէյի օլտու սէօյլէսին . պու կիպի գըյաս աալա
ագլըմա կէլմէմիշ իտի . վէ պու ինսան տէտիյին
նէ՞ խիյանէթ վէ օյունպաղ իմիշլէր » տէյէրէք ,
իչէրիսինտէն կէօյա տարըլմըշ կիպի գըվըրճըգ
փէրչէմիլ օլ նազիք պաշընը սալլատը :

Տէֆաթէն Եէնօվէվա , « Իշթէ էվլատում , փէ-
տէրին պու միսիլու պազը ատէմլէրին սէօզիւնէ

իթիմաթ իտէրէք ալտանտը » տէյուպ , իտրագ-
իտէպիլէճէյի գատար՝ պաշնա կէլէն ֆէլագէթ-
լէրի նագլ իյլէտի . վէ « կէօրտիւն մի շու խա-
թէմի՝ իշթէ փէտէրինին պէրկիւզարը տըր » տէ-
յէրէք փարմաղընտաքի եիւզիյիւ կէօսթէրտի :

« Շիմտի պու փէտէրիմի՞ն մի տիր , աման վա-
լիտէ պիր քէրրէ վէր պագայըմ , պու անէ տէ-
կին սէմավի ֆէտէրիմին ագըլտան խարիճ եա-
րաթտըգլարընը կէօրտիւմ ամմա , ճիւմանի փէ-
տէրիմին պիր շէյինի ասլա կէօրմէմիշ իտիմ » տէ-
տիկինտէ , եէնօվէվա խաթէմի փարմաղընտան
չըգարըպ Պէնօնա վէրտի . օլ տախի աչըրը տէ-
րէճէ սէվինճլէ նագար իտէրէք , « Այ , նէ՞ աճա-
յիպ կիւզէլ շէյ իմիշ վալիտէ , աճապ փէտէրի-
մին պաշգա կիւզէլ չօգ շէյլէրի տահա վա՞ր մը .
վէ աճապ իսթէտիկիմտէ պանա վէրի՞ր մի » տէ-
յու սիւալ իթտիկինտէ , « նէ՛ տէմէք , էվլատըմ ,
շիւպհէսիզ սէնտէն րուհունու տախի գըսգանմա-
յըպ վէրիր » տէյուպ՝ խաթէմի եինէ տէֆաթէն
փարմաղընա կէշիրիպ , « Ըրզըմը հըֆզ իթմէյէ
թէհահիւտ էտինմիշիմ . վէ պէն էօլտիւքտէն սօնկ-
րա՝ պու խաթէմի փարմաղմտան չըգարըպ պէ-
րապէր կէօթիւրէսին . վէ ինսանլարըն օլտուղու
մահալէ վարտըղընտա՝ Սիզէֆրի պէյ նէ՞րէտէ
տիր տէյու սիւալ իտէսին , զիրա փէտէրինին
իսմի պու տուր . վէ րէճա իտէսին քի՛ սէնի օ-
նուն հուզուրունա չըգարսընլար . նէ՞րէտէն կէլ-
տին , վէ սէն քի՞մ սին , նէ՞րէյէ կիտէյօրսուն
տէյու պիր քիմսէ սանա սիւալ իտէր իսէ , սա-

գըն քիմ օլտուղունու սէօյլէմէյէսին . վէ փէտէ-
րինին հուզուրունա չըգտըղընտա , կէօթիւրտի-
կին խաթէմի օնա վէրիպ սէօյլէյէսին քի՝ պու
խաթէմի վալիտէմ սանա կէօնտէրտի քի պէն
էվլատընը թանըյասըն . վալիտէմ պունտան պիր
գաչ կիւն մուգաոտտէմ վէֆաթ իյլէտի , վէ պա-
նա վասիյէթ էյլէտի քի՝ քէնտի հագգընտա վու-
գու պուլան իֆթիրստէն ասլա մէտխալի օլմա-
յուպ սուչսուզ օլտուղունու , վէ սանա էլ վէտա
սէլամընը , վէ քէնտիսինէ զուհուր օլան էզիյէթ
վէ ըէնճիտէլէրտէն տօլայը տէրունի գալպտէն
գուսուրլարընը ավֆ իյլէտիկինի , վէ սէնի հէր
նէ գատար տիւնհատէ պիր տահա կէօրէմէտի
խէ տէ՝ իհթիմալ քի սէմատէ պիրպիրինիզի
րասթ կէլիպ կէօրէճէյինի պէյան իտէյիմ . վէ
սանա բէճա իտէր քի՝ միւտէմ տօղրու եօլա հա-
րաքէթ իտուպ Սլլահըն եօլունու թուլթասըն .
վէ վալիտէմին թալէինէ զամնագ օլմայասըն . վէ
պէն էվլատընըն թէրպիյէսինի սանա իհալէ իյ-
լէտի տէյէրէք պու չէօլտէ կէչիրտիկիմիզ էօ-
միւրիւ պիրէր պիրէր նագլ իյլէյէսին քի՝ կէլիպ
քէմիքլէրիմի պուրատան գալտըրըպ աթալարը-
մըն տէֆն օլտուգլարը մէզարա կէօթիւրսիւնլէր ,
զիրա պիր թագըմ ըէզիլ ատէմլէր՝ հագգըմտա
իֆթիրա իտէրէք գաթլիմէ գարար վէրտիլէր
խէ տէ՝ պէն պու կիւնէ գատար աթալարըմըն
ըրզընը զէրբէճէ լէքէլէնտիրմէտիմ . տիյնէ պէ-
նի , էվլատըմ , զիրա սանա պիր թէնպիհիմ վար
քի անը տահա սէօյլէմէմիչիմ տիր :

« Տիւնեա իւզէրինտէ պէնիւմ տէ սէնին կիպի
աթալարըմ վար . ա՛հ , աման եա՛ րապպիւմ , պու-
ֆէլաքէթ պաշըմա կէլտիկինի իշիթտիքտէն սօնկ-
րա աճապ մէրագ անլէրի սաղ պըրագտը՝ մը ,
փէտէրինէ ըէճա իտէսին քի՝ տէրհալ սէնի ա-
թալարըմըն եանընա կէօնտէրսին . զիրա թօ-
րունլարընը կէօրիւնճէ՝ ֆէրահլարընտան եէտի
սէնէլիք պէնիւմ իշիւն չէքտիքլէրի մէրագը ու-
նուտուպ , էլպէթ սէվինիլէր պէլլէրիւմ . ա՛հ
գըյմէթլի փէտէրիւմ վէ սէվկիւլի վալիտէմ , պէ-
նիւմ գաթլիւմ իշիւն աճապ նէ՝ տէրէճէ սէլ կի-
պի կէօզ եաշը տէօքիւպ , վէ ահ ու ֆիղան իթ-
տինիզ , Ա՛հ , միւմքիւն օլալըտը տա՝ էօլմէզտէն
էվվէլ թէն կէօպիւ իլէ պիր տահա կէօրէպիլէ
իտիւմ . էյ վա՛հ , էյ վա՛հ . սիզ իսէ պունճա սէ-
նէտէն պէրու պէնի էլպէթ էօլիւմ չիւրիւտիւ
գըյասը իլէ , կէօրմէքլիյէ ապլա արզու չէքմէ-
յօրսընըզ . պէն իսէ պուրահըգտա արզունըզ
չէքէրէք , պիր տախի միւնէրրէտ սէմատէ կէօ-
րէճէյիւմ իւմիտի իլէ թէսէլլի օլույօրոււմ . ա՛հ՝
տիւնեա իւզէրինտէ մէյլի մուհապպէթ իթտի-
կիմիզ զաթլարը տէֆաթէն ախրէթտէ կէօրէ-
ճէյիմիզին իւմիտի նէ տէրէճէ ինսանը մէսըուր
իտէր » :

Եննօվէվա պու սէօզլէրի սէօյլէմէնին արա-
սընտա Պէնօն աղլամայա պաշլատը իսէ , վալի-
տէսինին եիւրէյի տայանմայըպ , « Վայ նաղը
էվլատըմ , նի՛չին աղլէյօրսուն . ալֆի էյլէ գու-
սուրումու գուզում , քի սէնի պու սէօզլէրիմլէ

մէրագա ուղրաթտըմ, հէր նէ գատար սէվկիւ-
լիւ վալիտէնի գայպ իտէճէք իսէնձտէ, Հագգ-
թէալա հագրէթլէրի սանա վալիտէնին եէրինէ
պիր փէտէր վէրէճէք քի, սէնին իւղէրինէ պէն-
տէն զիյատէ նազարը օլաճագ. էլվէրիր արթըգ
վազ կէլ աղլէմէտէն, զիրա սէնին կէօզ եաշ-
լարըն ճիկէրիմի սատ փարէ էյլէյօր. փէտէրին
սանա տէրուհի գալպտէն մուհապպէթ կէօսթէ-
րէրէք, գուճաղընա ալըպ օթուրթաճագ. վէ
— Սէ՞ն մի սին սատըգ էվլատըմ — տէյէրէք
սինէսինէ սարաճագ. սանա թիւրլիւ պէ թիւր-
լիւ սիւալլէր իտէրէք, սէնի կէօրտիւքճէ ֆէր-
րահընտան վէ մէրագընտան աղլէյէճէք » տէ-
տի: Եէնօվէվա պու սէօյլէյիշլէրտէն մէրագա
օղրատըղընտան, ահ ու ֆիղան իտէրէք, ճան
ու եիւրէքտէն « օֆ » չէքէրէք աղլէր իքէն,
զայիֆլիկինտէն նէֆէսի քէսիլիպ արգասը իւղէ-
րինէ տիւշիւպ ուզանը վէրտի:

ՕՆ ԻԲԻՆՃԻ ՖԱՍՈՒ

*Եէնօվէվանըն ֆեյճսիզլիկի աղրուշաշրպ
էվլասընա վասիյէթլէր իյլէմէսի*

Հավալար եավաշ եավաշ եումուշամագտա
օլուպ, վէ ֆասը պահար ըիւզկեարլարը էսէ-
րէք, կիւնէշ տախի էօմիւրպախշ իտիճի չէօլէ-
լէրինի նէշը իթմէկէ պաշլատըղընտա, մաղարա-

նըն էթրաֆընտա պուլունան գար վէ պուզար
էրիմէկէ պաշատըլար. հալ պու քի՝ Նէնօվէվա-
նըն քէյֆսիզլիկի կիւն պէ կիւն աղըրլաշպ ,
զանն իտէրսին քի իւզէրինտէ էօլիւմ նըշանէլէ-
րի կէօզիւքմէկէ պաշատը . աղըրլաշտըղընը ֆէրդ-
իտէրէք եանընտա պուլունան խաշը էլինէ ա-
լըպ , էպէտիյէթ էօմիւրիւ թէֆէքքիւր իտէրէք
աղլէմէյէ պաշատը . վէ « Շիմտի նի՞չին եանըմ-
տա սուշլարըմը ավֆ իտիճի պիր Բուհպան պու-
լունմայըպ , քէնտի էօյիւտ վէ նասիհաթլարը ի-
լէ ճէսարէթ վէրմէյէ իտի . վէ ազիզ Գուտ-
տաստէն (Հաղորդութիւն) հիսսէմէնտ իյլէմէյէ
իտի » . պու տալըն թէֆէքքիւրլէրտէն այըգ-
լանըպ , Ալլահըն ազիմ գուտրէթինի խաթրընա
կէթիրիպ , « Նի՞չին զամմ չէքէյիմ եա՛ Բապ-
պիմ , օ քի Սէն հէր եէրտէ հազըր սըն , վէ էօ-
լիւմ եաթաղընա եաթըպ ուղըրունա վէֆաթ ի-
տէն , վէ տախի սըգլէթտէ օլանլարա թէսէլլի
վէրիճի սին » տէյէրէք իքի էլինի կէօքսիւնէ
պաղլայըպ , վէ կէօզլէրինի սէմայէ գալտըրա-
րազ գալպինտէն Հազգ թէալայա նիյաղ իթ-
մէկէ պաշատը :

Ձէվալլը Պէնօն վալիտէսինին եանընտան աս-
լա այըրլմազ իտի . եէմէք եէմէյէ տախի իս-
թէքի գալմայըպ , հէր նէ քի իշարէթ իլէ էմը
իթսէ իտի՝ ագապինտէ իճրասընտա պուլունուր
իտի . հաթթա եաթաղընըն եանընտաքի գայա-
նըն նէմինի սիլէր իտի քի , սուլար տամլայարազ
խասթէ վալիտէսինի իւշիւթմէսին , վէ տիւզիւյէ

եաթագ մագամընտա օլան օթլարը տիւզէտիր
խտի քի՝ վալիտէսի ըահաթ իթսին . վէ արա սա-
րա գապագլար իլէ թէմիզ սու վէ սիււա կէթի-
րիպ , « Նազլը վալիտէճիյիմ , հարարէթտէն տու-
տագլարըն գուրումուշ՝ պիր մըգտար իչ քի սէ-
րինլէնէսին » տէյուպ , այագլարընա գափանըպ՝
սօնրա էլլէրինի պուս իտէրէք , « Ա՛հ սէվկիւլիւ
վալիտէմ , նի՛չին սէնին եէրինէ պէն խասթէ
օլմատըմ քի , պէն էօլսէ իտիմտէ սէն սաղ գա-
լա իտին » տէք իտի :

Պիր գաչ կիւն սօնրա , Եէնօվէվա պիր սա-
պահլայըն պիր գաչ սաաթ ույուտուգտան սօն-
րա , ույանըպ քէնտիսինի էյլլէթտէ պուլտու . վէ
ույուր իքէն էլինտէն խաչ տիւզմիւշ օլուպ՝ եա-
թաղըն էթրաֆընտա արաշտըրտըգտա , Պէնօն
պու իչին ֆէրգինէ վարըպ , պուլարագ էլինէ
վէրտի . վէ « Եա՛ սէվկիւլիւ վալիտէմ , պու ա-
ղաճ փարչասը նէ տիր քի միւտէմ էլինտէն
պրագմայօրսուն » տէյու սիւալ իյլէտիկինտէ ,
« Ա՛հ պիր տանէճիք նազլը էվլատըմ , էկէր ա-
փանսըղ պէջլէ խասթէլէնիպ էօլիւմ տէրէճէ-
լէրինէ տիւշէճէյիմի պիլսէ իտիմ , էվվէլինտէն
սանա պիր սայըր էսրար տահա վասֆ իտէր ի-
տիմ : Տայիմա էյի իչին էսրար գալմասը մագ-
պուլ տէյիլտիր . էյի պիլէսին քի՝ սէմափի փէ-
տէրուլլահըն պիր տանէճիք էվլատը վար տըր
Յիսուս Գրիստոս իսմի իլէ , վէ պու Յիսուս Գը-
րիստոսուն էթտիկի էյլլէրէրի՝ վէ տիւնեա իւ-
զէրինտէ կէօսթէրտիկի միւճիզաթլարը՝ վէ պի-

զիմ խելասլըղըմըզ իշիւն չէքտիկի հէզարան ճէ-
ֆալարը սանա լայըզը վէճհ իւզըէ աղնատա-
մամ , վէ գաչ քի պու չէօլտէ սաքին օլմուշ-
սուն՝ գատիր օլամազսըն աղնամայա : »

« Պունտան պիր գաչ կիւն էվվէլ տիւնեա
իւզէրինտէ ճէմիի սաքին օլան ատէմէրին նէ
ախլագտա վէ նէ մէշրէպտէ օլտուգլարընը պէ-
յան իտէրէք , էօլիւմ նէ տիմէք օլտուղունու
սանա վասֆ իյլէտիմ , քի անըն նէ թիւրլիւ չէ .
օլտուղունու պու զէվալլը վալիտէնին իւզէրին-
տէ կէօղլէրին իլէ կէօրէճէքսին . շիմտի իպնուլ-
լահ Յիսուս ֆրիստոս հազրէթլէրինին թէվարի-
խինի սանա նագլ իտէճէյիմ . իշթէ օլ զէման
պու աղսաճը էլիմտէ միւթէպէր թուլթուղու-
մուն սէպէպի նէ օլտսւղունու պիլէճէքսին , իմ-
տի իտէճէք սէօղլէրիմի էյիճէ տըզգաթ իլէ
տիյնէ քի , ֆիգրինէ ալարագ եիւրէյինէ թէէս-
սիր իթտիրէսին , զիրա սանա ազ սէօյլէսէմտէ՝
չօգ մանեա աղնատաճաղըմ : »

« Սէմավի փէտէր , ինսան ճինսինին իթտիկի
ֆէնալըզլարտան զուհուր իտէն ճան վէ թէն
էօլիւմիւնիւ , վէ ճէննէթի ալանըն պունլարա
գարչը գափանտըղընը կէօրէրէք , խելասլըզլա-
րը իշիւն զաթէն պունլարա օլան մուհապպէթի
քէսիրէսինտէն տօլայը մէրհամէթ իտուպ , պիր
թանէճիք էվլատը Րէպպ իւլ էրպապ Յիսուս
ֆրիստոսու ճիհանէ իրսալ իյլէտի . օլ Րուհ իւլ
Գուտսուն գուտրէթի իլէ , Պիքիր Մարիամըն
րահմի վաքինտէն թէն ալարագ , Պէյթ իւլ Լէ-

հիմտէ պիր մաղարա տէրունինտէ թէվէլլիւտ
 իյլէտի . վէ պիւլիւտիւկինտէ՝ պաշատը Ալլահը
 ինսանլարա վազ վէրմէկէ քի , — Էվվէլքի ֆէ-
 նա թարիգինիզի թէրք իտուպ՝ տօղրու թարիգէ
 կէլին , զիրա պէն ճիւմէնին ֆէտէրի օլան սէ-
 մափի Ալլահըն թարաֆընտան կէլտիմ , օ նասըլ
 քի էյի վէ մէրհամէթլի իսէ , քէզալիք սիզլէր
 տէ էօյլէ օլուպ , Անը տէրունի տիլտէն վէ պիր-
 պիրլէրինիզի ճան ու կէօնիւլտէն սէվմէլիսինիզ ,
 վէ էյի տիյնէյին պէնիմ քէլամլարըմը , վէ էկէր
 հէր քիմ քէլամլարըմը տիյնէյիպ իճրա իտէր
 իսէ , օ կէօրէճէք Ալլահը . վէ ճէննէթի ալայէ
 միւլէհսսէր օլուպ , թարիֆի միւլքիւնսիզ մէս-
 րուրիյէթէ նայիլ օլաճագ , քէզալիք հէր քիմ
 քէլամըմըզը տիյնէմէզ իսէ , ճէննէթ եիւզիւ
 կէօրմէյիպ , իլլա ճէհէննէմ ազապընտա գալա-
 րագ , նիհայէթսիզ էզիյէթ չէքէճէք տիր —
 տէր իտի : »

« Խաթունուն պիրի՝ ֆէնա պիր իլլէթէ ուղ-
 րար , վէ օլ տէրէճէ օլուր քի՝ հէքիմլէր իւմիւ-
 տինի գաթ իյլէյիպ , էօլիւմ թէհլիքէսինտէ ի-
 քէն , Էֆէնտիմիզ Յիսուս Քրիստոս անը էյիյէ
 թէպտիլ իյլէտի . քէզալիք պիր տուլ խաթու-
 նուն պիր թանէճիք էվլատը օլուպ՝ վէֆաթ իյ-
 լէմիշ իտի . արթըգ սէն ֆէհմ էյլէ խաթու-
 նուն նէ տէրէճէ մէրագ պահրինէ զարգ օլտու-
 ղունու . էօլիւլիւ կէօմմէյէ կէօթիւրիւր իքէն ,
 Յիսուս Քրիստոս եօլտա ըասթ կէլիպ , — Խա-
 թուն մէրագ իթմէ — տէյէրէք , էօլիւյէ տէօ .

նիւպ, — Եւ չօճուդ գալդ — տէր տէմէզ,
հիքմէթի Խիւտա չօճուդ ույգուտան ույանըր կի-
պի գալդըպ օթուրտուղունտա, Էֆէնտիմիդ է-
լինտէն թութուպ վալիտէսինէ թէսլիմ իյլէտի .
արթըդ օլ տուլ խաթունուն մէսրուրիյէթինի,
վէ Էֆէնտիմիզին իթտիկի միւճիզաթէ նէ տէ-
րէճէ թէաճճիւպ իթտիկինի տիւ իլէ վասֆ Ի-
տէմէմ : »

« Էֆէնտիմիզին իթտիկի միւճիզաթլար եալը-
նըդ պու իքիսի տէյիւ տիր, իլլանիչէ ալիլէրին
կէօղլէրինի աչըպ, ույուզլարը անատան տօղմա
կիպի թէմիզլէյիպ, քէօթրիւմլէրի սաղալթըպ,
օլ տէրէճէ հիսապսըզ հիքմէթլէր իճրա իյլէտի
քի, տիւ իլէ վասֆը թիւքէնմէզ : »

« Օլ վագթըն ինսանլարը պիւթիւն պիւթիւ-
նէ քէօթիւլիյէ մէյլ իտէրէք, Էֆէնտիմիզին
իթտիկի պունճա միւճիզաթլարա իման իթմէ-
տիքտէն գաթինազար, Անը ֆասըլ՝ վէ իւզէրի-
նէ իֆթիրա իտէրլէր իտի, նիհայէթ էլիմտէքի
աղաճըն ըէսմինտէ պիր պէօյիւք Խաչ եափըպ,
էլլէրինի այագլարընը էքսէրլէր իլէ մըխլատը-
լար . վէ մըխ եէրլէրինտէն պաշլատը գանլար ա-
գարագ՝ քէնտի փաք ըուհունու փէտէրուլլահըն
էլինէ թէսլիմ իյլէտի . վէ օլ զալիմ ինսանլար,
պու Խաչը զէվզ վէ սէպթ իտէրլէր իտի » տէ-
յէրէք Եէնօվէվա թարիֆ իյլէտիկինտէ, Պէնօն
Երըթըճը արսլան միսալի հիտտէթլէնիպ, « վայ
խընզիրլէր վայ, վայ զալիմլէր վայ աման
վալիտէ, փէտէր Ալլահ օնլարըն պու հալինէ նա .

սըլ թէհամմիւլ իյլէյուպ պաշլարընա եըլտըըմ՝
էնտիրէրէք՝ եէր իլէ եէքսան իթմէտի . վալլահ
իւլ ազիմ էկէրչի պէնիմ գուտրէթիմ օլսա ի-
տի , ճիւմէսինի տէ խարապ վէ եէր իլէ եէք-
սան իտէր իտիմ » տէտի :

Եէնօվէվա տէֆաթէն , « Էյ սէվկիւլիւ էվ-
լատըմ , իշթէ Յիսուս Բրիստոս Էֆէնտիմիզ հազ-
րէթլէրի ճինսի ինսանտէն օլ տէրէճէ թառալ-
լութ վէ էզիյէթ չէքմիշ իքէն , անլերէ ֆէնալըգ
իտէճէք եէրինէ , — Եա ֆէտէր , ավֆ էյլէ
պունլարըն գուսուրլարընը , զիրա նէ իթտիքլէ-
րինի պիլմէյօրլսը — տէյու ֆէտէր Ալլահա նի-
յազ իյլէտի . վէ իշթէ ինսանլարըն իւզէրինէ օ-
լան մուհապպէթի իշիւն պու թարզ իլէ վէֆաթ
իյլէտի . հալ պու քի միւճէրրէտ վէֆաթը էլ-
զէմ իտի . զիրա պու ազիմ գուրպան օլմասա
իտի , ճինսի ինսանըն հիչ պիրի սէմավի միւլքի-
յէթինէ տախիլ օլմասը միւմքին օլամայաճազ
իտի , վէ պիզ իքիմիզ տախի էկէր լայըգ իսէք
կիրէմէյէճէք իտիք » տէտիկինտէ , Պէնօն տըգ-
գաթ իլէ տիյնէյիպ , ազ սէօզտէն նէթիճէսինէ
աշինա օլարազ , գալպինէ զիյատէսի իլէ թէհս-
սիր իտէրէք պիր հալի մահզունանէ իլէ , « Այ
եազըգ Յիսուս Բրիստոս » տէյերէք զապթ օ-
լունմազ տէրէճէտէ ազլէր իտի . վէ կէօզ եաշ-
լարընը կիյաիյի կէյիք տէրիսի իլէ սիլերէք ,
« Էյ վալիտէ , շիմտի էլպէթ Յիսուս Էֆէնտիմիզ
սէմատէ տիր » տէտիկինտէ , « Էվվէթ , էվվէթ
էվլատըմ , զիրա բուհունու ֆէտէր Ալլահա թէս-

լիմ իյլէտիքտէն սօնրա , վիճուտինի պիր ճէտիտ
մէզարա տէֆն իտուպ , իւզէրինէ պիր պէօյիւք
թաշ գափատըլար . էմմա քէնտի Ալահանի
գուտընթի իլէ իւշ կիւնտէն սօնրա գըյամ իթ-
տի . վէ տիւնեա իւզէրինտէ գըրգ կիւն տահա
քէշթ ու կիւզար իթտիքտէն սօնրա , սալթանաթ
իլէ սէմայէ ըուճու էյլէտի . վէ պիրազ ատէմ-
լէր օ պիրլէրի կիպի ֆէնալըգ իթմէյիպ՝ Յի-
սուս Բրիստոսուն ազիզ նութգունու տիյնէմէք
իլէ իման իտէրէք , տէրունի գալպտէն մուհապ-
պէթ կէօսթէրտիլէր . վէ վէֆաթ իյլէմէսի ի-
չիւն կէօզ եաշլ տէօքտիւքլէրինտէ , Յիսուս
Բրիստոս օնլարա — Աղլէմէյին՝ մէրագլանմա-
յըն , զիրա պէն սէմայէ կիտիպ ֆէտէրիմին խա-
նէսինտէ սիզէ եէր թէտարիք իյլէյէճիյիմ , զի-
րա օրատա իսթիրահաթլէ սաքին օլաճագսընըզ ,
ֆագաթ տէտիկիմ թարիգէ տայիմա հարաքէթ
իյլէյին , վէ պիլէսինիզ քի ճիւմլէնիզ եանըմա
կէլիպ , միալի պուլունմազ վէ վասֆը միւմֆին-
սիզ մէսրուրիյէթէ նայիլ օլաճագսընըզ . վէ հէր
նէ գատար սիզէ կէօզիւքմէյէճէք իսէմտէ , եի-
նէ սիզի իլէ պէրապէր իմ — տէյու թէսէլի
վէրէրէք սէմայէ չըգըպ ֆէտէրին սաղ թարա-
ֆընա օթուրտու » տէտիկինտէ , Պէնօն , « էյ
վահ , պու անէ տէկին նէ աճայիպ էսրալլար-
տան մահրում գալմըշլմ , շիմտի Յիսուս Բրիս-
տոս էֆէնտիմիզ պիզիմ պու չէօլտէ էօմիւր
կէչիրտիկիմիզի պիլի՞ր մի , վէ աճէպ գըսմէթ
օլուպ , Անը սէմատէ կէօրէճէճմիյիզ » տէյու

սիւալ իյլէտիկինտէ , Եէնօվէվա տախի « Հայ հա՛՛՛յ , հէմ կէօրիւր՝ հէմ պիզի սէվիպ հիմմէթ իտէր . ահ նուրի տիտէմ՝ սէն պիր աճա-յիպ չօճուգսուն , վէ շու մահզուն գալպիմի մէս-րուր իյլէտին . հալ պու քի՝ էլան տախի թամտէյիսին , վէ էկէրչի տըզ գաթ իտէր իսէն՝ վա-րարագ հէր շէյի եալընըզ պաշընա աղնայըպ թամ օլաճագսըն . էկէր իճապը հալտէն ինսան-լար գաթլինէ ֆէրման իթսէլէր՝ ֆրիստոս Է-ֆէնտիմիզ՝ փէտէրինէ — ալֆի էթ — տէտիյի կիպի նիյազ իթմէյէճէքսին , չիւնքի պիրազ էվ-վէլ , — էկէրչի գուտրէթիմ օլսա իտի ճիւմլէ-սինի տէ խարապ ու պէրպատ իտէր իտիմ — տէյու քէնտին թագրիր իյլէտին . սէնին միւ-լայիմլիկին առլա անընքինէ էմալ օլմայաճագ , վէ մուհապպէթինէ պէյնղէմէյէճէք . վէ էկէր-չի պիզ ֆրիստոս Էֆէնտիմիզին վէ փէտէր Ալ-լահըն ինտինտէ մագպուլ օլուպ՝ սէմավաթէ կիրէճէք իսէք , տայիմա Անըն վասֆ օլունմազ սալիհիկինէ իմրէնմէլիյիզ , վէ պու միւրատը-մըզա իրմէք իչիւն , իպնոլլահ պիզէ հիմմէթ էտիպ վէ իսթէր . զիրա պու նիյէթ իլէ տիւն-եայէ թէշրիֆ պույուրուպ խաչա կէրիլտի : »

« Էյ իքի կէօզիւմ էվլատըմ , ումարըմ քի չիմտի աղնատըն պու քիւչիւք խաչըն միւտէմ էլիմտէ թուլթուպ՝ պազէն պաշըմ իւղէրինտէ թաշըտըղըմըն սէպէպինի . վէ պու խաչ իսէ՝ անճագ պիզիմ մուհապպէթիմիզ իչիւն պու-նուն իւղէրինտէ վէֆաթ իտէնին պիզէ օլան

մէրհամէթինի , վէ սէմավի միւլքիյէթի իչիւն՝
միհնէթ վէ մէշագգաթէ գաթլանմագտէ պու-
լունտուղունու թարիֆ իտէր . իշթէ պու ատէ-
թա աղաճ փարչասը՝ օլ սէպէպտէն ինտիմիղտէ
պու տէրէճէ մագպուլ վէ գըյմէթլի տիր : »
վէ աղլէմէյէ պաչայարագ , « էյ վահ նուրի
տիտէմ , ֆագաթ սանա պու խաչը պըրագաճա-
ղըմ տայիմ էպէտի էօմիւրիւ զիքը իյլէմէն ի-
չիւն , պէն էօլտիւքտէն սօնրա անը սօուգ էլլէ-
րիմտէն ալըպ հըֆղ իտէսին , վէ քէմալէթէ էր-
տիկինտէ վագթը հալին խօշ օլուր իսէ , օտա-
նըն պիրինէ գօյմայա հիճապ իթմէյէսին . միւ-
տէմ պունա նազար էտիպ՝ պիզիմ մուհապպէ-
թիմիղ վէ խէլասըմըղ ուզըունա իւզէրինտէ վէ-
ֆաթ իտէնի , վէ աղ միւտտէթ զարֆընտա բու-
հունու թէսլիմ իտուպ՝ սէնտէն այրըլաճագ զէ-
զալլը վալիտէնի խաթըրնա կէթիթէսին : »

« Իշ պու խաչըն հիմմէթի իլէ՝ կէրէք պու
ֆանի տիւնեատէ իսթիրահաթ իլէ էօմիւր կէ-
չիրիպ՝ վէ կէրէք էպէտի տիւնեատէ իզզէթլէ
շէրէֆեապ օլաճագընա իւմիւտվարըմ . սանա
նասիհաթըմ պու օլտուն քի , ճիւմլէյի պիլ իթ-
թիֆագ սէվէսին , վէ միւտէմ իքի էլին էյլիք-
տէ օլուպ , ճիւմլէյէ լաթիֆ՝ միւլայիմ վէ հա-
լիմ օլասըն . վէ հիւսնիւ գուտրէթին եէթտիկի
մէրթէպէ էյլիքլէրտէն , կէրի գալմայարագ՝ է-
կէրչի միւմբիւն օլուրսա էյլիք ուզըունա ճանընը
տախի ֆէտա իտէսին , — զիրա էթ էյլիյի աթ
տէրեայէ , պալըգ պիլմէզ իսէ՝ խալիգ պիլիը —

Ֆէհվասընճա , էկէր իթտիկին էյլիքլէրի թանը-
մայրպ նանքէօրիւք իտէրլէր իսէ , օնա տախի
քէտէրլէնմէ : Էկէրչի իշ պու խաչըն նազարը ի-
լէ՝ պուսլարը էօլտիւյիւն սահաթէտէք հիւսնիւ
րիզան իլէ իճրա իտէճէք օլուր իսէն , էյի պի-
լէսին քի իշ պու վալիտէնին սանա պըրագաղը
քիւչիւք միրաս , փէտէրինին սանա պըրագա-
ճաղը չօգ խազինէլէիաէն տահա զիյատէ մագ-
պուլ տըր : »

« Ճէնապը Հագգ Եօլունու աչըգ իտուպ ,
թիւրլիւ պէ թիւրլիւ տաղարը՝ չէօլլէրի վէ օ-
վալէրի սէլամէթ կէչիրտիքտէն սօնրա , սաղ սէ-
լիմ փէտէրինէ գավուշմայա նայիլ իյլէսին . Աւ-
լահ ու թէալա վէ թէգատտէս հազրէթլէրի հէր
Եէրտէ հազըր օլտուղունտան , պէհէր թէհլիքէ-
տէն նիճէ քի պիզի գօրուր , պիզ տախի պօրճ-
լույուղ անտէն իւմիւտիմիզի քէսմէյէրէք միւ-
տէմ լութֆ ու քէրէմինի մաթլուպ իթմէյէ : »

« Էվլատըմ , կիտէճէկին կիւն ունութմայասըն
Եօլ նաֆագասը պէրապէր ալմագ իչիւն պիր
գաչ գապագ սիւտ , վէ ճանավարլարտան քէն-
տինի հըֆզ իթմէք իչիւն շու տէյնէյի պէրապէր
ալմայա . սէն զէվալը Էվլատըմ , թապիաթտան
զայիֆ միղաճօըն էմմա գայտ իթմէ , զիրա վա-
լիտէնի վահչի ճանավարլարտան խէլաս իտէն
գուտրէթլի Ալլահ , քէնտինէ իւմիւտ իյլէտիյին-
քտէ , սէնի տէ վէ սայըրլարընը տա միւճէրրէտ
էսիրկէր » տէյու նասիհաթ վէ վասիյէթ իյլէտի :

Հալ պու քի՝ Եէնօվէվա չօգ սէօլէտիկին .

տէն , անճազ պիր սօլուգ ալապիւէրէք հատտէն աշըրը իւզիւիւկա զայիֆլիկէ տիւշտի . վէ վիճու- տինտէն պիր սօուգ թէր տէօքտիւկիւնտէ , օլան գուվլէթինի թօփլատը . վէ գալգըպ եաթաղըն իչինտէ օթուրուկ , տէրունի գալպտէն կէօզ եաշը տէօքէրէք , « Ս'Ն իքի կէօզիւմ , նաղըր էվլատըմ Պէնօն , պէն նասըլ քի աթալարըմտան այրըլտըղըմ վագըթ տուալարընը ալտըմ իսէ , սէնտէ կէլ էօնիւմտէ տիզ չէօք քի , պարի սա- նա սօն աթալըգ տուամը վէրէյիմ » տէյու սէօյ- լէտիկինտէ , զէվալը Պէնօն վալիտէսինին պու սէօյլէյիլէրի գալպինէ տօգունուկ՝ կէօզ եաշը տէօքէրէք տիզ չէօքիւկ պաշընը էյտի . վէ պի- չարէ Նէնօվլէվա տախի մահզուն վէ միւքէտտէր եիւրէք իլէ , էլլէրինի Պէնօնըն պաշընա գօյա- րագ՝ ֆէրեատ ու ֆիզան իլէ շու միսիլու տուա վիրմէկէ պաշատը .

« Էյ սէվկիւիւ վէ ազիզ էվլատըմ , եէրի կէօյիւ եարատան ճէնապը Սլլահ սէնի միւկա- րէքլէսին , վէ րուհ իւլ Գուտուս միւտէմ սէնի տօղրու եօլա վէ ֆազիլէթէ սէվգ իտուկ՝ խա- թա վէ իսեանտէն էսիրկէսին քի , պիր տահա սէնի սէմատէ ճան կէօզիւ իլէ կէօրմէյէ նայիլ օլայըմ » տէյիպ , մուհապպէթի քէսիրէ իլէ ա- նը հանընա ալտը . վէ սինէսինէ սարարագ թաթ- լը թաթլը պուս իյլէտի . վէ « Էյ էվլատըմ՝ հէ- ման ճէնապը րահման իւլ րահիմ սէնի հէր վէճիլէ էսիրկէյէ քի , ինսանլէրին ֆէնա ամէլ- լէրինէ ոյմայասըն , չիւքի պաղըլարընըն կիթ-

տիկի եօլ ֆասիտ օլտուղունտան՝ թիւրիւ ֆէ-
նալըգլարա մէյլ իտէրլէր . պունտան պէօյլէ
տիւնեա իւզէրինտէ զէվգ ու սէֆա իլէ միւտ-
տէթի էօմրին կիւզար իթտիքճէ , զէվալլը վա-
լիտէնի խաթրընտան չըգարմա . վէ էկէր պէնիմ
սանա օլան մուհապպէթիմի՝ վէ տէգըտիւկիւմ
կէօզ եաչլարըմը՝ վէ ֆէրեատ ու ֆիղանլէրիմի
գսլպինտէն չըգարաճագ օլուր իսէն , էյի պի-
լէսին քի , նէ պու ֆանի տիւնեատէ վէ նէ տէ
էպէտի տիւնեատէ արթըգ պիր տախի պիրպի-
րիմիզի կէօրէմէյիզ , իվլատըմ , եիւրէյինտէ
Ալլահըն գօրգուսու օլարագ , միւտէմ մէհհա-
մէթլի օլասըն » տէյիպ թագաթը քէսիտիյին-
տէն , տէրունի եիւրէքտէն պիր « օֆ » տէյէրէք
եաթաղլըն իւզէրինտէ ուզանտը , վէ կէօղլէրինէ
տիւման պիւրիւյիւպ տիլի լալ վէ նէֆէսի քէ-
սիտիկինտէ , զէվալլը Պէնօն քէնտուսինի շաչը-
րըպ , էօլտի՞ւ մի եօգսա պայըլտը՞ մը պիլէմէ-
տիկինտէն , էլլէրինի պաչընա վուրարագ Եէնօ-
վէվանըն եաթաղընըն եանընտա տիզ չէօքիւպ ,
պաչլատը ահ ու ֆիղան իտէրէք , « Աման Բապ-
պի Բահիմ , էյ քէրէմքեանի Ալլահ ու աղիմ ,
էյ վալիտէթուլլահ Պիքիր Մէրեէմ անա , աման
իսա էլ Մէսիհ , կէլին շու պէնիմ սէվկիւլիւ վա-
լիտէմի ույանտըրըպ , պէն զէվալլը էվլատընա
պաղըչլայըն » տէյու տուա վէ նիյազ իտէր իքէն ,
ղաֆլէթ պասըպ քէնտի տէ ույգույա վարտը :

Իմտի պունլարը պու հալտէ պըրագարագ ,
պիզ կէլէլիմ Սիզէֆրի պէյէ :

ՕՆ ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՖԱՍԵԼ

Սիգեժրի պեյիմ մուհարեպեսեն չիժրլիկինե
սալսեք իրմեսի

Սիգեժրի պեյ մուհարեպե, էսնասընտա հէր
նասըլ իսէ վուրուլուպ մէճրուհ օլտուղունտան,
իֆագաթ պուլունճայա տէկին չատըրընտա էյ-
լէնիպ տըշարը չըգմամասը իճապ իթտի. նազէ-
նին լէնօվէվանըն հագգընտա, խընզըր Ղօլուն
իրսալ իթտիկի իֆթիրանամէ տախի օլ վագըլթա
թէսատիւֆ իթտիկինտէն, չէքտիկի աղըրլարըն
արասընտա, պու միւնասիպէթսիզ մէքթուպու
օգուտուղունտա, պիրտէն պիրէ էօվքէլէնէրէք
ղազէպէ կէլիպ, լէնօվէվանըն գաթլինէ էմր
ման պուլուրտու. վէ քէնտինին էն սատըգ միւ-
սին վօլֆ նամինտէ պիր տօսթու, ճէմիի վագըլթ
եանընտան այըրլմազ իքէն, աքսի օլաճագ եա
օլ վագըլթ եանընտա պուլունմատը. վէ տըշար-
տան կէլտիկի անտէ, Սիգեժրի պեյ լէնօվէվա-
նըն գաթլի հագգընտա էմր իթտիկինի վօլֆա
նագլ էյլէտիկինտէ, իխթիյար վօլֆ, պու հի-
քեայէյի իչիթտիկի կիպի՝ պիրտէն ագլը թա-
րումար օլուպ, « էյ վահ պէյիմ, սէն նէ եալի-
տըն, պիհամու իւլ իլլահ ու թէալա պէն պու
սագալը թէվէքէլի աղարթմատըմ, վէ — չօգ
կէօրէն չօգ պիլի — ֆէհվասընճա, տիւնեա

իւզէրինտէ պաշըմա կէլմէտիք հէնկեամէ վէ ու-
գուպէթ գալմամը տըր . վէ էյի պիլիրիմ քի ,
զէվճին Եէնօվէվա կիպի ախլագը համիտէ իլէ
թէրպիյէ օլմուշ պիր զաթ ասլա պուլունմա-
յըպ , վասֆ իթտիկինիզ հարաքեաթը նապէր-
ճայէ հիշ պիր վէճհլէ սիւլիւք իթմէզ գըյաս
իտէրիմ , վէ պու քէյֆիյէթ սըրֆ իֆթիրա օլ-
տուղունտան , փէք չօգ միւլհազասըզ պուլուն-
մուշսընըզ . ալֆ էտին էֆէնտիմ՝ էկէր հագգը-
նը սէօյլէմէք իգթիզա իտէր իսէ , էյի պիլէսի-
նիզ քի , սիզին իթիպար իյլէտիկինիզ Ղօլ՝ օլ
տէրէճէ թէսքիյէսի պօզուգ պիր էտէպսիզ մա-
գուլէլէրինտէն տիր քի , վասֆընտան աճիզ իմ ,
աճ նէ չարէ քի միւրայիլիքլէ գալպինիզի գա-
զանըպ՝ նազարընըզտա տըր . հալ պու քի՝ քի-
չինին հէր իթտիկինի — էյի իթտին , աֆէրին ,
էվվէթ էօյլէ տիր — տէյու ըուպէրու մէթհ ի-
տէն տօսթ տիւշմէն տիր . զիրա սատըզ՝ տօսթ
տօսթունուն կիւճէնէճէյինէ պագմայարագ ,
իթտիկի գուսուրու եիւզիւնէ վուրան տըր . վէ
պիլ աքս՝ ֆէնա հարաքէթի մէթհ իտէն տօսթ ,
քէնտի մէնֆաաթընա չալըշըր . վէ տօսթունու
գալպինտէն զէվգլէնէրէք զարարա տախի ուզ-
րատըր . վէ պու եօլտա հարաքէթ իսէ , ինսա-
նիյէթին մուղայիրի օլտուղու զաթէն էֆէնտիմէ
մալիւմ տիր . ճէնապը հագգըն ինտինտէ մու-
հաքէմէսիզ ատէմ գաթլ իթմէք , ազիւմ գու-
սուր օլտուղունու սիզ տախի պիլիրսինիզ , վէ
պու պապտէ ճիւմլէսինտէն էտնա պիր գուլու-

նու մուհաքէմէսիզ թէլէֆ իթմէք ճայիզ տէ-
յիւ իքէն , նէ տիմէք տիր քի , էօյլէ պիր ախ-
լազը համիտէ իլէ մէվսուֆ , էհի ըրզ , վէ պու
անէ տէկին էտէպիյաթլէ պէօյիւյէն նէֆսի զէվ-
ճինին պիւա մուրաֆա գաթլինէ էմր իտէսին :
Պէնիմ պիւտիկիմ , սէնին զէվճէն պու մատտէ-
տէն զէրրէճէ մէտխալի եօգ տըր . էկէր միւմ-
քիւնիւ վար իսէ , սարֆը նաղար իթմէյէրէք ,
պիր ան էվվէլ գուսուրունու աղնաճագ իչին
ղայրէթ վէ տէվամ իտէսին » տէտիկինտէ , Սի-
զէֆրի պէյ . քէնտի իթտիկի փէք պէօյիւք գու-
սուր օլտուղունու ֆէրզ իթտի էմմա , գապա-
հաթ էէնօվէվատէ մի , եօգսա Ղօլտա տըր ֆէրզ
իտէմէտի . պունտան գաթինազար Ղօլուն թա-
րաֆընտան կէլէն ատէմ զայէթ ֆիթնէքեար օ-
լուպ , մէքթուպ տախի հիլէլի վէ զայէթ ուս-
թալըզը գալէմէ ալընմըլ օլտուղունտան , Սի-
զէֆրի պէյ տախի աշըրը գըսգանճ օլմագլէ ի-
թիմատ իթմիշ իտի :

Իթտիկի էքսիքլիքլէրտէն ույանարագ՝ խաս-
սէթէն պիր թաթար թայեին իտուպ , այրըճա
վէ շու սաալտէ պիր պույրուլթու կէօնտէրտի .
« Իշ պու պույրուլթում վիսուլինտէ էէնօվէվա-
յը սագըն գաթլ իթմէյէսին . ֆագաթ հարէմ
տայիրէսինտէ կէօզ մահպէսինէ գօյարագ՝ մէս-
նէտինէ տայիր լազըմ կէլէն իզզէթ վէ հիւրմէ-
թի իլլէմէյի տիրիզ իթմէյէսին » տէյուպ , թա-
թարա տախի խալլիճէ իհսան իտէրէք , « էկէրչի
աճէլէ եէթիշիպ , պանա պիր էյի խապէր կէ-

Թիրիր իսէն , սէնի իհեա իտէրիմ » տէյերէք
եօլա չըգարտը :

Թաթար Սիզէֆրի պէյին էմրինի ալտըղը
անտէ , աթընա պինիպ աճէլէ կիթմէքտէ իքէն ,
պէրիտէ քէնտուսինին մէրագը կիւն պէ կիւն
թէրագգը պուլմագտա իտի . պազէն Եէնօվէվա-
նըն միւթթէհիմիկինէ , վէ պազէն մէտխալի
օլմատըղընա , վէ հաթթա հէր նէ գատար Ղօ-
լու սէվէր իտի իսէ տէ , անըն տախի միւթթէ-
հիմիկինէ շիւպհէսի օլտուղու իչիւն , րահաթ-
սըզըղընտան իխթիյար վօլֆու , « Պագ թաթար
կէլիյօ՞ր մու » տէյերէք , կիւնտէ օն տէֆա եօ-
լա չըգարըր իտի , շու հալտէ քէնտիսի տախի
կիճէ կիւնտիւզ ազիմ պիր էնտիշէ իչինտէ պու-
լունույօր իտի :

Նիհայէթ թաթար կէլիպ , Եէնօվէվանըն մախ-
տումու իլէ պէրապէր պիր իզտիղ տէրէնին ի-
չինտէ գաթլ օլունմուշ տէյու խապէր վէրտի-
կինտէ , Սիզէֆրի պէյին ագլը պաշընտան կի-
տէրէք մէրագ պահրինէ զարգ օլուպ , վէ վօլֆ
տախի զիյատէսի իլէ մահզուն օլտու . վէ պու
քէյֆիյէթ չատըրըն էթրաֆընտա պուլունան
էթպաալարըն էֆըեարընա իզտիյատ մէրթէպէ
տօգունտուղունտան , ճիւմլէսի պիլ իթթիֆագ-
մուհարէպէնին խիթամընտա պի քէտէր վէթան-
լարընա ավտէթ իթտիլէրինտէ , միւճէրիէտ
խընզըր Ղօլու փարչալամայը ահա իթտիլէր :

Իմտի պիր միւտտէթ սօնրա , Սիզէֆրի պէ-
յին եարասը շիֆաբէզիր օլուպ , վէ մուհարէ-

պէ՛յէ չըգան տիւշմէնէրինի ղալէպէ իտէրէք ,
 արթըդ պիր գօրգու թարաֆը գալմայըպ՝ չիֆթ-
 լիկինէ ավտէթ իյլէմէսի զըմննտա գրաւ թա-
 րաֆընտան ըուխսաթ թահսիլ իթմէքլէ , պիւէ-
 սինճէ քէնտի սատըգ տօսթու վօլֆու , վէ պիր
 գաչ իկիտ էթպաալար օլուպ , քէնտի մահալինէ
 տօղրու եօլա ըէվան օլտու , վէ կիճէնին պիր
 նըսֆընտա չիֆթլիկինին իպթիտաքի գարիյէսի-
 նէ եէթիշտիկինտէ , օրանըն էհալիսի պէօյիւք
 վէ քիւչիւք չօգտան պէրու քէնտի սէվկիւլիւ
 պէյլէրինին հասրէթինի չէքիպ , կէօրմէք ար-
 զուսի իլէ սաւզան օլարագ , պօրու սէտալէրինի
 իշիթտիքլէրինտէ , քեաֆֆէսի պիրլիք իսթիգա-
 լինէ չըգըպ՝ աղիմ իլթիֆաթլէ օրատաքի սէ-
 րայընա կիթտիլէր : Սիղէֆրի պէյ սէրայընա
 տախիլ օլուպ , էհալինին հալ վէ խաթրընը սի-
 ւալ իյլէտիքտէ , ճիւմէսի եէք տիլ քէնտիսի
 մուհարէպէտէ իքէն վուգու պուլան խասարաթ-
 լըգլարը , վէ նամուսսուզ Ղօլուն հարաքեաթը
 նամէրդիյէսինի , վէ Եէնօվէվանըն ախլագը հա-
 միտէսինի վէ ֆազիլէթլէրինի նագլ իյլէտիքլէ-
 րինտէ , Սիղէֆրի պէյի ղայէթ մէրագ պաստը-
 ղընտան՝ ղայրու օրատա էյլէնէմէզ օլուպ , վէ
 թէհասիւֆը աղիմէ գալգըպ մագարըը հիւքիւ-
 մէթի օլան Սիղէֆպուրդ չէհրինէ ըէվան օլտու .
 վէ շաֆագ սէօքմէ ըատտէլէրինտէ օրայա վար-
 տըգտա՝ պագտը քի սէրայընտա մուզիգալար վէ
 ահէնկլէր չալընըյօր , սէպէպինի սիւալ իյլէտի-
 կինտէ , օլտուղու վէճհ իւզրէ աղնաթտըլար քի՝

կէօյա մուհարէպէտէ վուրուլուպ էօլմիւշ հաւա-
տիսի աւտըգլարընը , վէ խընղըր Ղօլ պու հաւա-
տիսին իւղէրինէ՝ արթըգ եէրինէ պէյ օլմաղա
ազըրապաւը՝ վէ եախօտ վէլէտի օլմայուպ , իլլա
պէն եէրինէ պէյ օլաճաղըմ ֆէրրահը իլէ ըէ-
ֆիքլէրինի տաւլէթ իտուպ՝ պէօյիւք զիյաֆէթ
թէրթիպ իտէրէք ազիմ տէպզէպէ վէ մաղրու-
րիյէթլէ սօֆըրանըն իւսթ թարաֆընտա օթու-
շուպ , քէնտի սէվկիւլիւ ըէֆիքլէրի էթրաֆընտա
օլարապ իշրէթ իշիյօրլար ըտը , վէ քէնտի գա-
փու եօլտաշլարընըն պազըլարը .քի՝ վէլինիյմէ-
թինին էսկի էմէքտարլարը իտիլէր , էլ կէօյիւս
Ղօլուն հուզուրունտա տիվան տուրուպ խըզմէթ
իթտիքլէրի եէրտէ , կիզլիճէ մապէյնլէրինտէ
շու եօլտա միւքեալէմէ իթմէքտէ իտիլէր . « է-
կէրչի պէյիմիզ ֆիլհագըգա վէֆաթ իյլէմիշ ի-
սէ , պու մուրտար լանէթլի պիւթիւնէ էմլագ ու
էշեասընը զապթ իտէճէք » տիմէլէրի իլէ , օլ
արա իչլէրինտէն պիրի տէ՝ « Պէն պու ատէմի
պու հալտէ մութլու կէօրէմէյօրում , չիւնքի
պիր տէֆա պազըն եիւզիւնէ քի , գալպինին ըա-
հաթսըզըզը նասըլ պէյան իտիյօր . վէ իթտիկի
սէֆա վէ ճիւմպիւշ՝ ատէթա զէհիր կիպի կէ-
լիպ , եէտիյի եէմէք եիւրէյինէ չէօքէյօր . պա-
զըն պիր տէֆա սիմասընա քի , սալպ օլունմայա
կէօթիւրիւլէն միթթէհիմլէր կիպի օթուրույօր .
տօղրուսու՝ պու ատէմին նէ պու տիւնեատէ
իթտիկի զէվգիւնտէն , վէ նէ տէ ախրէթտէ չէ-
քէճէյի էզապտէն հիսսէմէնտ օլմասընը իսթէ-

րիմ՝ տէյու ճէվապ վիրտի :

Նիհայէթ Սիզէֆրի պէյ շէհիրին գափուսու-
նա եագլաշտըղնտա , պօրուլար չալտըրարագ
իշարէթ կէօսթէրտի . ագապինտէ գուլէլէրտէ
օլան պէքծիլէր տախի իշարէթ վէրտիքլէրի կի-
պի , օլ զիյաֆէթտէ մալրուրիյէթլէ օթուրուպ
զէվգ ու սէֆա իտէն եէզիտ Ղօլ վէրէֆիգլէրի ,
զանն իտէրսին քի եըլտըրըմտան վուրուլմուշ
կիպի , պիրտէն պիրէ սօֆրատան գալգըպ , «էյ
վահ , Պէյիմիզ կէլտի , Պէյիմիզ կէլտի » տէյէ-
րէք թարումար օլտուլար . վէ խընղըր Ղօլ , նէ
եագաճաղընը շաշըրարագ՝ վէլինիյմէթինի իս-
թիգպալ իթմէք իչիւն չարնաչար հալլիյէ էն-
տի , վէ աթըն էօզէնկիսինէ սարըլտըր վագըթ՝
Սիզէֆրի պէյ , պիր տէֆա տէօնիւպ եիւզիւնէ
պագտը իսէ տէ՝ ասլա պիր շէյ սէօյլէմէտի . պու
հէյեէթի կէօրտիւկիւնտէ՝ Ղօլուն լէհէսի պօ-
ղուլուպ , վէ հաքիմինին հուզուրունտա՝ գըյա-
ֆէթի վէ տալրանըչը գալպինին միւթթէհիմի-
կինի իսպաթ իյլէտի . վէ օլ կիւնէ գատար իթ-
տիկի ճէմիի նամուսուզուգլար քիթապ կիպի
եիւզիւնտէ եաղըր իտի . վէ պէյինին էօնիւն-
տէն կիթտիկի եէրտէ սէրխօշ կիպի այագլարը
տօլաչըպ էլլէրի տախի տիթրէտիկինտէն , ըըգ-
վէրմէք իչիւն թութաուղու շամտանը անճագ-
ղապթ իտէպիլիյօր իտի : Սիզէֆրի պէյ սէրայ-
տան իչէրի կիրտիկինտէ սօն տէրէճէ միւսըիւֆ-
լիւք վէ ույղունսուզուգլտան պաչգա պիր շէյ
կէօրէմէտիքտէն մատտէ , չիմտիյէ գատար կէօր-

մէտիկի վէ թանճամատըղը առամբարը օրատա հա-
զըր պուլտու . պու արա էօթէտէն պերու քէն-
տի էսկի վէ սատըգ էմէքտարլարը աղէյէրէք
կէլիպ էլլէրինէ սարըլտըլար . . . , Բէնտի տաի-
րէսինէ կիրտիկինտէ սիւհհլէրինի սօյունուպ , ա-
նինտէ խընզըր Ղօլտան սէրայ վէ շէհիր գափու-
լարըն անախթարլարընը ալըպ , վօլֆա թէսլիմ
իտէրէք՝ էմր իյլէտի քի , գալէ գափուլարընա
տըգգաթ իուպ , ալլա տըշարըյա պիր քիմնէ
սալը վէրմէսին . վէ պունտան մաատէ պիրլիքտէ
կէլէն ատէմէրէ գիյատէսի իլէ իզգէթ վէ իք-
րամ իյլէմէսինի էմր իյլէտի :

Սիղէֆրի պէյ , էվվէլա Եէնօվէվանըն օտա-
սընա կիրտի . զիրա Ղօլ մահպուսա կէօնտէրտի-
կի կիւն քիլիտլէմիշ , վէ սօնրա գաթլ իթտիր-
մէսի քէնտի զամիրինէ տավաճը օլտուղունտան ,
աչըպ տա իչէրի կիրմէկէ ասլա ճէսարէթ իտէ-
մէմիշ իտի . Սիղէֆրի պէյ իչէրի կիրտիկինտէ ,
օտանըն հէյեհէթինէ պագտը քի , զէվալլը Եէ-
նօվէվանըն պըրագըպ կիթտիկի կիպի տուրու-
յօր . Եանի՝ նագըշ իյլէտիկի քեարկեաֆը , վէ
զէվճի մուհարէպէտէ զալէպէ իտիպ ավտէթին-
տէ՝ պաշընա թագմագ իչիւն քէնտի նազիք էլ-
լէրի իլէ Եափտըղը թէֆնէ Եափրաղընտան պիր
չէլէնկ քի՝ կէօրմէյէ շայան իտի . վէ պիր թա-
րաֆտա քիթարասը վէ պազը պէսթէլէր քի ,
անլէրի զէվճինին հասրէթլիկինտէն պէյիթլէրի-
նի Եազըպ , վէ մագամլէրինի տախի քէնտի
Եափմըշ իտի . վէ տիկէր թարաֆտա Եօլլատըղը

քեաֆֆէյի մէքթուպլարըն պիրէր գօփեասընը պուտու քի , օնլարըն հիչ պիրիսի Սիղէֆրի պէյին էլինէ եէթիշմէմիշ իտի . պու մէքթուպլարը Սիղէֆրի պէյ պիրէր պիրէր օգուտուգտա , սատագաթ վէ մուհապպէթտէն իպարէթ թաֆսիլաթ պուտու . զէվալլը եէնօվէվա ճէմիի վագըթտա Սիղէֆրի պէյին սաղլըղը իչիւն Բապպիյէ տուա վէ նիյաղ իթմէքտէն տուր օլմայուպ , վէ կէօնտէրտիկի մէքթուպլարըն ճէվապընը ալամատըղընա զայէթլէ մէրագ վէ թէաճճիւպ իտէր իմիշ . Սիղէֆրի պէյ տախի տայիմա մէքթուպ եօլլամագտան տուր օլմամըշ . հալ պու քի խընղըր Ղօլ , նէ Սիղէֆրի պէյին կէօնտէրտիկի մէքթուպլարը եէնօվէվայէ վէրմիշ , վէ նէ եէնօվանընքիսի Սիղէֆրի պէյէ կէօնտէրմիշ :

Սէրայընա կիրտիկի վագըթտան կիւնէշ էնմէրատտէլէրինէ տէկին , Սիղէֆրի պէյ հալեա եէնօվէվանըն օտասընը արաշտըրմագտա իտի . վէ հատտէն թէճավուղ մէրագ պաստըղընտան աճը աճը կէօղ եաշը տէօքէրէք , վէ ահ ու ֆիղան իտուպ , պիսուշ եէնօվէվայը գաթլ իթտիրմէսի իչիւն զամիրի տէվայէ չըգտըղընտան , ագլընա զիյան կէթիրմէ տէրէճէսինէ վարտը . պու հալ իւղրէ իքէն , օտա գափուսու աչըլըպ , սատագաթլը վէրթայիմ նամ խալայըգ իչէրի կիրիպ , եէնօվէվանըն զընտան տէրունինտէ եաղըպ վէրտիկի մէքթուպու Սիղէֆրի պէյին էլինէ թէսլիմ էլլէտի , վէ քէնտի հանըմընըն պաղըշլատըղը էլմաս կէրտանլըղը կէօթէրէրէք . քէնտի

խասթէլիկինտէ Եէնօվէվանըն իթտիկի ինսանի-
յէթլիքլէրի նազլ իտուպ , վէ նիհայէթ ինտէքի
զուհուր իտէն քէյֆիյէթի տախի եէրլի եէրին-
ճէ աղնաթտըղընտա , Սիղէֆրի պէլին մէրազը
հատտը թէճավուզ իթմէքլէ , հէր հալտէ Եէնօ-
վէվանըն օլ քէյֆիյէթտէ մէտխալի օլմատըղընա
գանաաթ կէթիրէրէք , վէրթայիմին վէրտիկի
մէքթուպու հիւզնի մաթէմլէ օգույուպ , կէօզ
եաշարը իլէ ըալաթտը . վէ անտէն սօնրա՝ պիւ-
թին պիւթինէ գապահաթը քէնտիսինէ համլ
իտուպ , պիւա մուրաֆա միւրասէլէսինի եազտը-
ղը սաաթա լանէթ օգուր իտի :

Նիհայէթ տիվանէ կիպի շաղէպէ կէլէրէք՝
գըլըճընը արամաղա պաշատը քի , խընղըր Ղօ-
լու փարչա փարչա իթսին տէյու . ֆագաթ իխ-
թիյար վօլֆ պու իշի մէքս իթտի . « Էֆէնտիմ ,
պու էտէպսիզ մագուլէսի Ղօլու տախի մուհա-
քէմէ իթմէյիպ , վէ ճէվապընը իշիթմէքսիզին
էօրֆ իյլէմէնիզ Հագգտան ըէվա տէյիլ տիր »
տէյէրէք . յնա գարշըլըգ , « Սէպէպ օլուպ սէվ-
կիւլիւ Եէնօվէվայը օլ հալլէրէ կիրիֆթար իտէն
քէլփի այագլարընտա պուգաղը՝ վէ էլլէրի քէ-
լէպճէ իլէ մահպուսա իլգա իյլէյին » տէյու էմը
իյլէտիքտէ , Ղօլու ըէֆիգլէրի իլէ պէրապէր՝
թութուպ Եէնօվէվանըն հապս օլտուղու զընտա-
նա իլգա իյլէտիլէր :

Իրթէ կիւնիւ Սիղէֆրի պէյ էմը իյլէտի քի
Ղօլու հուզուրունա կէթիրսինլէր . վէ օլ կէլին-
ճէյէտէք՝ Եէնօվէվանըն եազտըղը մէքթուպու

պիր տահա՞օգուտուղունտա , « Սագըն՞ զազէպէ
 « կէլիպ թալէհսիզ Ղօլու գաթլ իթտիրմէյէ-
 « սին , իլլա պէնտէնիզ կիպի սիզտէ ափֆ իյլէ-
 « յին : Բէճա իտէրիմ քի , պէնտէնիզին վասէ-
 « թասը իլէ հիչ պիր քիմնէ թէքտիր օլունմա-
 « սըն , վէ պիր գաթրէ գան տէօքիւլմէսին »
 տէյու եազտըղը պէնտ , Սիզէֆրի պէյէ զիյատէ
 թէէսսիր իտուպ , պիր փարչա էօֆքէսի թէսքին
 օլտու . վէ Ղօլ հուզուրունա կէլտիկինտէ , եիւ-
 զինէ զազէպանէ պագարագ , « էյ Ղօլ , էյ Ղօլ ,
 պէն սանա նէ քէօթիւլիւք իթաիմ քի , պէնտէն
 պու միսիլու ինթիգամ ալարագ , գալպիմտէ
 ծնուլմայաճագ եարէ աչտըն . սանանէ քէօթիւ-
 իւք իթմիլէր իտի այալ վէ վէլէտիմ քի՝ ճան-
 լարընա գաստ իտէրէք՝ էօլիւմլէրի իլէ թէ-
 սէլլի օլտուն . էյի պիլիբսին քի՝ սէն մայէթիմէ
 կէլտիկինտէ ճիւմլէնին կէօզինէ խօր , վէ պիր
 սիւրիւնտիւ մագուլէսի իտին , պէն իսէ սէնի ա-
 ճըյարագ մէրհամէթ իտուպ՝ վէլինիյմէթին օլ-
 տում . վէ էնճամ սէնի հէր պիր ումուրու խու-
 սուսումա նազըր իթտիքտէն մաատէ , ըրզըմը
 տախի սանա թէսլիմ իյլէտիմ . վէ պէն պու-
 րատա պուլունմատըղըմ վագըթ տախի եէրիմէ
 վէքիլ նասպ իյլէտիմ . էմմա՝ — մէրհամէթտէն
 մարագ հասըլ օլուր — ֆէհվասընճա , սէն վար-
 տըն պանա հազմ օլունմազ տէրէճէլէրտէ քէօ-
 թիւլիւքտէ պուլունտուն » տէտիկինտէ , Ղօլ՝
 քէնտի պէյինի զիյատէսիլլէ զազէպլի պուլաճագ
 տըր տէյու վէսվէսէ իտէր իքէն , պիրտէ իւմիւ-

տի պօշա չըզըպ , պէօյլէ թաթլը տիլ իլէ թէք-
տիր իյլէտիկինի կէօրտիւկինտէ , էֆէնտիսինին
թաթլը սէօզլէրի տահա զիյատէ գալպինէ երւ-
տըրըմ կիպի էնիպ , վէ իթտիկի խայլընըր ֆարգ-
իտէրէք , ահ ու ֆիղան իլէ էֆէնտիսինին ա-
յազլարընա գափանարագ , « էյ վահ էֆէնտիմ ,
զաթը ալիլէրինիզէ նափսըլ աղնատայըմ , տօղ-
րուսու պու քէյֆիյէթտէ Եէնօվէվանըն զէրրէ-
ճէ սուշու եօգ տուր , քեաֆֆէյի քէօթիւլիւք՝
գապահաթ վէ նօգսանիյէթ պէնտէնիզտէ տիր ,
քէնտի հալիմէ պագմայըպ , շէյթանա ույարագ
պիր տէրտէ միպլթէլա օլտում , վէ Եէնօվէվա-
նըն գալպի՝ սէն էֆէնտիմէ գալի , վէ սէմատէքի
մէլայըզլար կիպի պիւթիւն օլմագլէ , պէնիմ
միւճիպսիզ թէքլիֆիմէ պիր վէճհլէ մէյլ իթմէ-
տիկինտէն , էսրարըմ ալէմէ ֆաշ օլմամասը ի-
չիւն ճանընա գաստ իյլէտիմ » տէյու թագրիրի
քէլամ իյլէտիկինտէ , պու իգրարըն իւզէրինէ
Սիզէֆրի պէյ խայլուճէ թէսէլի օլտու իսէ տէ ,
ֆագաթ գաթլինէ հիւքմ իյլէտիկի սաաթա հէր
ան լանէթ օգուր իտի . վէ տէրհալ , « Եըզըլ
շունտան , պիր տախի կէօզիւմ կէօրմէսին սէնի »
տէյուպ տըշարը գօվտուղունտա , իւզէրինէ օլ
տէրէճէ մէրագ չէօքտիւ քի , Եանընտա պու-
լունանլարըն ճիւմէսի տէ , շիմտի ագլընը զայ ի-
տէր տէյու գօրգուլարընտան տիթրէմէքտէ ի-
տիլէր . վէ սէրայըն հավլիսինտէ պուլունան ա-
սաքիր զապիթլէրի քէյֆիյէթէ աշինա օլտուգ-
լարընտա , Սիզէֆրի պէյին պաշընա թօփլանըպ՝

հէր նէ գատար թէսէլի վերտիլէր իսէ տէ՝ վէֆա իթմէտի . վէ միւտէմ Եէնօվէվանըն օտասընտա Էյլէնիպ , քիլիսէ վագթինտէն մատտէ սայըր վագըթ տըշարը չըգմազ իտի :

Սիզէֆրի պէյ , պու իշին իւզէրինէ Եէնօվէվանըն մէզարընը պուլմաղա , վէ հիշ տէյիլ իսէ քէմիքլէրինի լայըգ օլան իզզէթլէ տէֆն իթտիրսին նիյէթը մէմուհէսի իլէ , Էթրաֆա հատսըզ հիսապսըզ ատէմէր չըգարտը . վէ լաքին ճէմիի կիտէնլէր պօշ կէրի տէօնտիւլէր , զիրա Եէնօվէվայը գաթլ իթմէկէ թախսիս օլունան իւքի ճէլատլար ֆիրար իթմիշ օլտուգլարը իշին , նէ թարաֆտա գաթլ իտիլտիլինի հիշ պիր քիմսէ պիլմէզ իտի , վէ պու ճէլատլարըն իսէ հանկը թարաֆա կիթտիքլէրի տախի քիմսէյէ մալիւմ տէյիլ իտի :

Էնճամ Սիզէֆրի պէյին չարէսի թիւքէնմէքլէ , Էմր իտուպ Եէնօվէվանըն վէֆաթը զիքրինի իճրա իթտիրտի . հէր նէ գատար մահալլը մէզքիւրէնին քիլիսէսի պէօյիւք իտի իսէ տէ , ըահմէթ տուասընտա հազըր պուլունմագ իշին կէլէնլէր՝ քիլիսէյէ սըղըշամատըլար . վէ Սիզէֆրի պէյ , այալի Եէնօվէվանըն վէ սէվկիւլիւ Էվատընըն Էպէտի զիքրի իշին քիլիսէնին հավիսին տէ սօմաքի մէրմէրտէն պիր ճէսիմ թիւրպէ Եափտըրըպ , վէ ճանը իշին տախի հիսապսըզ սատագա վէ իանէ տաղըթտը :

ՕՆ ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՔԱՍՈՒ

Սիզէժրի պէյ ալիա չըգըպ զեվնի Եննօվէվալլը
վէ Էվլասը Պէնօնու մաղարա սերունիւնս
պուշմասը

Նիհայէթ Սիզէժրի պէյ պիր գաչ սէնէլէր
մէրագլէ կէչիրտիքտէն սօնրա , միւտէմ սատըգ
տօսթու Քվօլֆ , վէ սայըր րէֆիգլէրի իլէ սէյ-
րանկեահէ չըգարագ տէֆի դամմ իտէր իտի .
տօսթլարընտան պիրի՝ պիր կիւն մախսուսէն զի-
յաֆէթ վէրտիկինտէ , օրատա քիմի թիւրքիւ
չաղըրըպ , քիմի տէ օլ ասիրտէ սաըլզատէկեանէ
միւթատ օլան օյունլար իլէ մէշղուլ օլուրլար ի-
տի : Մէճիստէ պուլունան տօսթլարընտան պի-
րի , սայըր պիր կիւն ճանաւար ավընա չըգմագ
իչիւն Սիզէժրի պէյի տավէթ իյլէտիկինտէ , օլ
տախի քիւչիւքիւքտէն ավա միւպթէլա օլտու-
ղունտան , մէսրուրիյէթլէ մէրգուլմըն թէքլիֆի-
նի գապուլ իյլէտի :

Իլք պահար ֆասլըն եաղմուրլարը կէչիպ հա-
վա աչըլտըգտա , օլ վագըլթ միւթատ օլունա
կէլէն աքէր զապիթլէրինէ զիյաֆէթ վէրտիք-
տէն սօնրա , ճիւմէսի պիրիքտէ աթլարա պի-
վար օլուպ ավա չըգտըլար , պիրիքտէ խայլուճէ
միւհիմմաթ ալարագ . վէ չիֆթիքտէն տըշարը
չըգտըգլարընտա , պօրուլար չալընըպ՝ ավա եիւ-

ըրկիւշ իտերէք պիր միւտտէթ իլէրու կիթտիք-
լէրինտէ , օրմանլար իչինտէ պիր չօգ կէյիք վէ
սայրը գուշլար ավլատըլար . թէսատիւֆէն Սի-
զէֆրի պէյին էօնիւնէ պիր պէօյիւք կէյիք բասթ
կէլտի . աթ իլէ արգասընա տիւշիւպ գօվալար
իքէն , կէյիք սէկիրտիպ խայլուճէ իլէրտէ տէրէ
իչինտէ պիր մաղարայէ կիրտի . պու կէյիք իսէ
զէվալլը Եէնօվէվայը Պէնօն իլէ պիրիքտէ՝ պուն-
ճա միւտտէթ սիւտիւ իլէ պէպէյէն կէյիք իտի :

Սիզէֆրի պէյ՝ տէրհալ աթտան աշաղա է-
նիպ , աթը պիր աղաճա պաղլատըգտան սօնրա ,
մաղարայա եագլաշըպ գափուտան իչէրի պագ-
տըգտա , թա տէրունինտէ կէյիյին եանընտա
ղայէթ զայիֆ սարարմըշ սօլմուշ՝ վէ պիզղաթ
էօլիւմիւն սիւվէրը միւճէսսէմէսի կիպի ինսան
գըյաֆէթինտէ պիր մախլուգ կէօրիւպ , թէ-
հայեիւրտէ գալարագ , պէօյլէ իզսիզ պիր մա-
հալտէ ինսան պուլունմասընա սօն տէրէճէ թէ-
աճճիւպ իթտի . վէ ֆիլհագըգա Եէնօվէվա չէք-
տիկի սէրէնճամլարտան ինսան գըյաֆէթինտէն
չըգըպ , ճիսմի գաֆէսէ տէօնէրէք՝ էօմիւր թա-
պիր իյլէտիքէրի միւպարէյին՝ զէվալլընըն վի-
ճուտինտէ վէ եիւզիւնտէ էսէրի պիլէ գալմա-
մըշ իտի :

Նիհայէթ Սիզէֆրի պէյ ավաղ իլէ , « Էյ
քիչի , ճի՞ն մի սին , նէ սին , հէր քիմ իսէն
չըգ տըշարը քի կէօրէյիմ » տէյու չաղըրտը-
ղընտա , Եէնօվէվա Սիզէֆրի պէյին էմրինէ ի-
թաաթ իտուպ , ագապինտէ ճանավար աղղըն-

տան ալտըղը գոյուն փեօսթէքիսինի իւզէրինէ
պիւրինիւպ, գըվըրճըգ սաչլարը սինէսինին իւ-
զէրինէ փէրիչան եաեըվըչ, գօլլարը վէ այագ-
լարը չըպլագ, չէքտիկի սէրէնճամլէրտէն հիւալ
ու ֆէնէրէ տէօնմիւչ օլտուղու հալտէ, վէ սօ-
ուդտան թի'ր թի'ր տիթրէյէրէք տըչարը չը-
գլ'պ տուրտուղու կիպի, Սիզէֆրի պէյ գօրգու-
սունտան կէրու կէրու չէքիլէրէք, վէ հուզու-
րունտա պուլունան քէնտի սէվկիւիւզ զէվճէսի օլ-
տուղունու խաթրընա պիլէ կէթիւմէյէրէք, «Սէն
քի'մ սին, վէ նէ վէճհլէ պուրայա կէլմիշսին»
տէյու թէաճճիւպ իլէ սիւալ իյլէտի, հալ պու
քի' Եէնօվէվա Սիզէֆրի պէյին էլպիսէսինտէն
վէ սիմասընտան թանըյըպ, «էյ պունճա սէնէ-
լէր հասրէթին իլէ մաթէմնագ օլտուղում» վէ
ճան ու տիլտէն արզուքէչի պուլունտուղում նու-
րի տիտէմ ճիվանմէրտ զէվճիմ Սիզէֆրի պէյ,
պու գըլըգտա կէօրտիւկիւն պիչարէ, ճէֆա-
քեար զէվճին Եէնօվէվա տըր. չիւքիւրլէր օլտուն
Հագգըն քէրէմինէ քի' սուչում օլմատըղը հա-
սէպի իլէ, պու հագիգի էօլիւմտէն խէլտա ի-
տէրէք, տաղ պաչընտա հէր ան վէ հէր սաաթ
նաֆագամը վէրիպ, պու սաաթա տէկին սաղ
վէ սալիմ պէսլէյէրէք իհեա իյլէտի» տէտի-
կինտէ, Սիզէֆրի պէյ զէվճինի ասլա թանըմա-
տըղընտան (*), պիրտէն պիրէ եըլտըրըմտան վու-

(*) Պագը փայտէ քիւչիւք, վէ եախօտ էտնա
հալտէ օլուպտա, պահտ պու եա՝ կիւն օլուպ պիր

րուլմուշ կիպի ագլընը զայս իտուպ , չըլտըրմա տէրէճէլէրինէ վարտը . վէ ճէվապ վիրմէկէ լիա-
գաթը գալմայըպ , գալպինտէ պին տիւրլիւ վէս-
վէսէլէր ճէվէլան իտէրէք , « Աճէպ Եէնօվէվա-
նըն հալէա հայաթտա օլմասը միւմքին մի տիր »
տէյու թէֆէքքիւր իտէր իտի . վէ Եօյլէ պիր
իղսիզ մահալաէ րէֆիգլէրինտէն տախի ուղագ
գալտըղընտան , խէվֆ իթմէկէ պաշայըպ , « Խա-
յըր , խայըր . միւճէրրէտ պու կէօրտիւկիւմ Եէ-
նօվէվա քէնտիսի օլմայըպ , հէր հալտէ անըն
րուհու ազիզի տիր » շիւպհէսինէ զահիպ օլա-
րագ , « Էյ պէնիմ գըյմէթլի Էհլիմ Եէնօվէվա-
նըն րուհու ազիզի , պի զայրը հագգ տէօքտիւր-
տիւկիւմ գան իչիւն Էլպէթ պէնի թէքտիր իթ-
մէկէ տըշարը չըգտըն . ահ , վար իսէ օլ խըն-
զըրլար սէնի պուրատա թէլէֆ իտուպ , վէ թէ-
նինի պու մաղարայէ տէֆն իթտիքլէրինտէն ,
գաթլինէ սէպէպ օլան պէն պիշարէյի գապի-
րին Էօնիւնտէ կէօրմէքլէ , պուրատա ճէվէլան
իտէն րուհուն , — նի՛չին պու զալիմ պէնիմ
իսթիրահաթ իտէն ճէնագէմէ գապիր Էզապը

րիւթպէյէ նայիլ՝ վէ եախօտ պիր մըգտար ագճէ
գազանըպ , ինսանիյէթին վէ մէտէնիյէթին մուղայի-
րի օլարագ , Էվվէլինտէն գօնուշտուգլարը րիւֆէ-
գասընը թանըմատըգլարը միսիլու օլմայըպ , իլա
հէյեթթի վէ շէքլի քեաֆֆէթէն թէպտիլ օլտու-
ղունտան , ֆիլ հագըգա թանըմասը միւմքիւնսիւզ
իտի :

վերելօր — տէյու թէքտիր իթմէկէ կէլտին .
ա'հ աղիզ բուհ , Ալլահ աշգընա ուզագ օլ պէն-
տէն , կի'թ սէմատէ բահաթ էյլէ . զիրա զամի-
րիմին պէնիմ իլէ օլան տավասը պանա քեաֆի
տիր . տիւնեա իւզէրինտէ պէն պիշարէ բահաթ-
սըզըն կիւնահընըն մաղֆիրէթի իշիւն նիյազ էյ-
լէ . հիշ տէյիլ իսէ միւլայիմ՝ վէ եախօտ մէլա-
յըգ գըյաֆէթինտէ կէօզիւմէ կէօրիւնիւպ ,
ճիւնհամը ազֆի իյլէտիկինի խապէր վիրէրէք՝
պէնի թէսէլլի էյլէ » տէյու ֆէրեատ իթտիկին-
տէ , քեզալիք իէնօվէվա սէլ կիպի կէօզ եաշը
տէօքէրէք . « Մուհիպպիմ վէ դալպիմին սիւրու-
րու Սիզէֆրի պէյ , Ալլահ աշգընա օլտուն ագ-
լընը պաշընա տէվշիր , պէն իէնօվէվանըն բու-
հու օլմայուպ՝ պիզզաթ քէնտիսի իմ , պինլէր-
ճէ շիւքը իտէրիմ ճէնապը հագգա քի , ճէլ-
լատլարըն գալպինէ թէրահհիւմ վէրէրէք՝ պէ-
նի էվլատըմ իլէ գաթլ իյլէմէկէ գըյմայըպ սաղ
պըրագտըլար » տէտի էմմա , Սիզէֆրի պէյ հա-
լէա տալկընլըզընտան այըլամայըպ , վէ իէնօվէ-
վանըն պունճա սէօզլէրի տախի թէէսսիր իթմէ-
մէքլէ , շաշգըն շաշգըն եիւզիւնտէն եօգարը
պագար իտի , կէօյա խայալ սէյը իտէյօր կի-
պի . վէ նասըլքի իէնօվէվա գուվվէյի հարա-
քէթլէ էլինի թուլթուու իսէ , Սիզէֆրի պէյ պիր-
տէն պիրէ իւրքիւպ , « Օ'ֆ , Ալլահ աշգընա օլ-
տուն ուզագ օլ , զիրա էլլէրին փէք սօուգ » տէ-
յէրէք կէրի չէքիլիր իքէն , պաշլատը՝ « խայըր ,
խայըր , նի'շին սէնտէն գաշայըմ . տահա էվա

տորը քի պէնիտէ իսթիրահաթ իյլէտիկին մէզա-
րա կէօթիւրէսին , զիրա արթըգ պէնիմ տիւն-
եա իւզէրինտէ րահաթ ու սսայիչիմ գալմա-
տը , վէ շիմտէն կէրու էօլիւմ ինտիմտէ տիւն-
եանըն հէր պիր շէյինտէն մագպուլ տոր » տէ-
տիքտէ , տէֆաթէն եէնօվէվա , « է'յ նուրի տի-
տէմ էֆէնտիմ Սիզէֆրի պէյ , Ալլահ աշգընա
օլսուն ագլընը պաշընա թօփլա . զիրա էյի պի-
լէսին քի՝ պէն եէնօվէվա քէնտիսի իմ , պիր
տէֆա նազար էյլէ շու խաթէմէ քի՝ նըշան ի-
չիւն վէրտիկին պէրկիւզար օլտուղունտան , հա-
լէա պու անէ տէկին սէնին աշգընտան փարմա-
ղըմտա թաշըմագտայըմ , աման պէյիմ քէնտի-
նէ կէլ : Ես րապպի րահիմ հազրէթլէրի , իամի
աղիզին աշգընա սէվկիւլիւ զէվճիմին տիտէյի
գալպինի քիւշատ իտուպ՝ ագլընա քէտէր վիր-
մէ » տէյու աղլէյէրէք ճէնապը Հագգա տուա
իյլէմէկէ պաշլատը :

Վէլհասըլ Սիզէֆրի պէյ , կէօյա րիւյա կէօր-
միւշ տէ ույգուտան այըլըյօր կիպի՝ տալկընլըգ-
տան այըլըպ , « է'յ վահ , սահիհէն սէ՞ն մի սին՝
պէնիմ գըյմէթլի եէնօվէվամ » տէյիպ այագ-
լարընա գափանտը . վէ պիր միւտտէթ կէօղէ-
րինի սօլմուշ լէհճէսինտէն այըրամայըպ , վէ չէ-
նէսի տախի քիլիթլէնիպ սէօյլէմէկէ մէճալի
գալմայարագ , հէման սէլ կիպի կէօղ եաշը
տէօքմէքտէ , վէ էնճամ , « Ա՛հ պէնիմ սէվկիւ-
լիւ էհլիմ եէնօվէվա . ան պէնիմ սէպէպիմտէն
նէ փէրուշանիյէթլիկէ կիրիֆթար օլմուշսուն .

աման եւ՛ Բապպիմ , ավֆ էյլէ գոսուրումո՛ւ՝
զիրա պէն սէպէպ օլուպ՝ տնը ճանավարլար իլէ
րէֆիգ իյլէմիչիմ , պու սէպէպտէն կէօզիւմիւ
գալտորըպ եիւզիւնէ պագմաղա գատըր տէյի-
լիմ . է՛յ Նէնօվէվա , աճապ սէնին ինտինտէ դա-
ղէպէ միւսթահագգ օլան զէվճինին սուչունու
վէ գոսուրլարընը ավֆ իտէ՞րմիսին » տէյու սի-
ւալ իթմէքտէ օլսուն , պու քէլամլէրէ գարչը-
լըգ Նէնօվէվա իսէ , « Վայ մուհիպպիմ Սիզէֆ-
րի պէյ , գալպի մահզունըմ՝ միւտէմ հագգըն-
տա ասլա ինթիգամ տիլէմէյիպ , վէ սէնին պիր
թագըմ հիյլէպազլէրտէն ալտանտըղընը ֆէրգ-
ու իտրագ իտէրէք , էվվէլինտէն օլան մուհապ-
պէթիմին պիր փարչասընը տախի թէնզիլ իյլէ-
մէմիչիմ . գալգ նուրի տիտէմ սէնի սինէմէ սա-
րայըմ » տէյիպ աղլէմէյէ պաչլատը :

Պու սէօյլէյիչլէրտէն՝ Սիզէֆրի պէյ , իթտիկի
եօլսուզլուգլարտան տէֆաթէն նատիմ օլարագ ,
անճագ պաչընը եօգարը գալտորապիլիպ , « է՛յ
մուհապպէթլի զէվճէմ , րէճա իտէրիմ քի՝ պէ-
նի ասլա թէքտիր իյլէմէյէսին . ա՛հ նէ ֆիգիր-
սիղլիք էթմիչիմ քի՝ սէն միսլի մէլէյին շու վէճհ
իլէ սէրէնճամլէր չէքմէսինէ սէպէպ օլմուչում »
տէտիկինտէ , Նէնօվէվա՝ « Վաղ կէլ պու մէ-
րագլարտան նազլը եարիմ , պու սիյասէթ միւ-
ճէրրէտ պէնիմ գատէրիմին իգթիգասը իմիչ ,
պու սուրէթլէ պէնի խէլաս իթմէք իչիւն ճէ-
նապը Հագգ պու մահալտէ չիլէ չէքտիրմիչ
տիր » տէր իքէն , էօթէտէն պէրու Պէնօն ար-

գասընտա կէյիբ տէրիսինտէն էլպիսէ իլէ , գար իւզէրինէ եալըն այագ՝ պաշը ալըգ՝ վէ կէյիբ իչիւն գուճաղընտա պիր մըգտար օթ օլտուղու հալտէ կէլիպ , Սիզէֆրի պէյի կէօրիւնճէ թէաճ-
ճիւպ իլէ պաշընտաքի սօրղուճունա՝ վէ պէլին-
տէքի փարլագ սիւահլարընա , վէ անըն հիյպէ-
թինէ նազար իտէրէք , գօրգուսունտան ավաղ
ավաղ հայգըրմաղա պաշատը , վէ պատէհու
քէլամա աղաղ իտէրէք , « Աման վալիտէճիլիմ՝
աճապ պու ատէմ միւտէմ վասփ իյլէտիկին ֆէ-
նա ատէմլէրտէն տիր տէ՝ սէնի էօլտիւրմէյէ՝ մի
կէլտի . աօլա գօրգւմա , պէն սէնի շիմտի պու
ատէմին էլինտէն գուրթարըրըմ , աղէմէ վալի-
տէճիլիմ , սանա ֆէնալըգ իթմէքտէն իսէ՝ տա-
հա էվլա տըր պէնի թէլէֆ իյլէսին » տէյուպ
պիւլպիւլ կիպի շագըյարագ սէկիրտիպ վալի-
տէսինէ սարըլտըղընտա , Եէնօվէվա՝ « Դօ՛րգւմա
սէվկիւլիւ էվլատըմ , գալգ էլինի էօփ , պու
զաթ սանա հիւ պիր ֆէնալըգ իյլէմէտիքտէն
գաթի նազար , չօգ էյիլքլէր տախի իտէճէք
տիր . զիրա տայիմա սանա վասֆընը կէշտիկիմ
սէվկիւլիւ փէտէրին տիր . Ալլահ ազմիւշշան պու-
րայա եօլլամըշ քի , պունճա միւտտէթ չէքտի-
կիմիզ սէրէնճամ վէ էզիյէթլէրիմիզ թէմամ
օլտուղունտան պիզի գուրթարսըն » տէտի :

Պէնօնուն սիմասը թըպգը փէտէրինէ պէյն-
զէյիպ , վէ աթալըգ գանը չէքտիկինտէն՝ սէ-
կիրտիպ գուճաղընա աթըլտըղընտա , Սիզէֆրի
պէյ աճը աճը աղլէյէրէք էվլատընը թաթըլը

Թաթը պուս իթմէյէ պաշլատը , վէ անըն իլէ սէօյլէշմէք իսթէտի իսէ տէ , աղլէմէքտէն գուտ-
րէթի գալմայըպ , ֆագաթ՝ « Ա՛հ սէվկիւլիւ էվ-
լատըմ , վա՛հ նազըլ օղլում » սէօյլէյէպիլտի .
վէ նիհայէթ Սիզէֆրի պէյ պիր էլի իլէ Եէնօ-
վէվայը , վէ տիկէր էլի իլէ Պէնօնու թուլթարագ-
կէօղլէրինի սէմայէ գալտըրըպ՝ « համո ու սէնա
օլտուն է՛յ քէրէմքեանի Ալլահըմ , քի պունճա
միւտտէթտէն պէրու միհնէթ պահրինէ զարգ օ-
լան գալպիմէ , վասֆը միւմքիւնսիզ վէ պէօյիւք-
տէն պէօյիւք մէսրուրիյէթ վէ շազըղա նայիլ իյ-
լէտին . զիրա պու կիւն սէվկիւլիւ էհլիմի մէ-
զարտան տիւնեայէ իրսալ՝ վէ նազըլ էվլատըմը
պախշ իթմէյէ հիմմէթ պույուրտուն » տէյէրէք
թէշէքքիւր իյլէտի . վէ Եէնօվէվա տախի կէօղլէ-
րինի վէ էլլէրինի սէմայէ գալտըրըպ , « է՛յ ճիւմ-
լէ մախլուզը եօգտան վար իտէն Բապպիմ , մէ-
րագտէ օլանլարըն գալպինի անի սաաթտէ թէ-
սէլլի իթմէյէ գատըրսըն , համո օլտուն սէնին
հիսապսըզ մէրհամէթլէրինէ » տէր իքէն , Պէնօն
տախի վալիտէսինի վէ փէտէրինի պու թարզ նի-
յազտէ կէօրտիւկիւնտէ , ուֆաճըզ վէ նազիք էլ-
լէրինի պէր հավա իտուպ , « Շիւքր օլտուն սէ-
նին էվամիրի շէրիֆէլէրինէ եա՛ Բապպի քէրիմ »
տէյու ավազ իյլէտի :

Տուալարընը պիթիրտիքտէն սօնրա՝ իւշիւ
պիրտէն պիրպիրինէ սարըլըպ , պիր միւտտէթ
սէսսիզ սէտասըզ գալտըլար , էնճամ Եէնօվէվա
« է՛յ մուհիպպիմ Սիզէֆրի պէյ , աճապ սէվկիւ-

իլ աթալարըմ հալէա սաղ մը տըրլար , վէ քէն-
տի գըզլարընըն սուչսուզ օլտուղունու օնլարա
իֆատէ իյլէտի՞ն մի , է՛յ վա՛հ , է՛յ վա՛հ . եէտի
սէնէ տիր միւճէրրէտ պէնիմ վէֆաթըմ իչիւն
աղլէյօրլար» տէտիկի՞նտէ , « թէէսիւֆ իթմէ՛
աթալարըն հալէա սաղ տըր , վէ սէնին սուչսուզ
օլտուղունու անլէրէ իֆատէ իյլէմիչիմ . վէ շիմ-
տի վագըթ կէչիրմէ քսիզին պիր թաթար չըգա-
րըպ՝ Հագգ թարաֆընտան պուլունմանը միւթ-
տէ իտէյիմ , քի ղայէթլէ մէմնուն վէ մէսրուր
օլաճագլարընա ապա շիւպհէմ հօգ տուր » տէ-
յու Սիզէֆրի պէյ ճէվապ վէրտի :

Եէնօվէվա՝ օլ վագըթ կէօզլէրինի սէմայէ
գալտըրըպ , գալպի մահզունուն էսրար տուա-
լէրինին գապուլ օլտուղու , վէ էհլինին մուհա-
րէպէտէն պի քէտէր ավտէթ իտուպ քէնտինին
սուչսուզ օլտուղունու ֆէրգ իթտիքտէն գաթի-
նազար , կէլիպ չէօլտէ թէսատտիւֆէն պուլտու-
ղունու , վէ նիհայէթ թիւրլիւ սէրէնճամլէրտէն
խէլաս օլուպ՝ էվլատընը քէնտի էլի իլէ սաղ վէ
սալիմ փէտէրինէ թէսլիմ իյլէմէսինի , վէ տիւն-
եա կէօզիւ իլէ տէֆաթէն սէվկիւլիւ աթալարընը
կէօրէպիլէճէյի իչիւն ճէնապը Ալլահա թէչէք-
քիւր իտուպ , Փէտէր Ալլահըն՝ էօքսիւզլէր փէտէ-
րի՛օլտուղունու թագրիր իյլէտիքտէն սօնրա . Սի-
զէֆրի պէյին էլինտէն թութուպ , պունճա սէ-
նէլէր սաքին օլտուղու մահալինի կէօսթէրմէք
իչիւն մաղարատան իչէրի կերտիլէր :

Սիզէֆրի պէյ մաղարա գափուսունտան էյի-

լիպ իչէրի կիրտիկինտէ , տիվարլարը նէմնագ՝ վէ
 պիր քէօչէսինտէ եափրագլար իլէ էօրթիւլմիշ
 ասըլը պիր խաչ , վէ օնուն էօնիւնտէ իպատէթ
 իյլէտիկի եէր տիզլէրինտէն շուգուրլանմըշ , էօթէ
 թարաֆտա օթտան պիր տէօչէք՝ վէ եաստըղը
 քիւթիւկ , վէ եաթաղըն եանընտա տախի գա-
 պագտան պիր գաչ գապլար կէօրիւնճէ , մէրա-
 գընտան եիւրէյի սատ փարէ օլարագ , Պէնօնու
 գուճաղընա ալտը , վէ « Եէնօվէվանըն՝ Ալլահ ու
 ազմիւշչան հազրէթլէրինին գա՞նղը քէրէմի վէ
 ինայէթի իլէ պէօյլէ պիր չէօլտէ պունճա միւտ-
 տէթ մէսքեան իթմէկէ գատըր օլտուն , էլպէթ-
 տէ սէմատէն պիր մէլէք սանա եէօվմիյէ թաամ
 կէթիրիյօր խտի . սէն քի եէտի սէնէ պիր լօգ-
 մա էքմէյին՝ վէ պիր լայըգլը եաթաղըն՝ վէ
 ճիւղիւ աթէշին օլմագսըղըն շու միսիլու պա-
 րընըլմագ պիր մահալտէ նա՞սըլ գըշ գըյամէթի
 կէչիրտին . ահ՝ սէնին նազիք վիճուտին օլ տերէ-
 ճէ իսթիրահաթլէ ալըշմըշ իքէն , նա՞սըլ եալըն
 այագ պաշը աշըգ իւրեան հալի իլէ միւտտէթի
 էօմրիւնի կիւզար իյլէտին . վէ պու կիւնքի կիւն
 պիր Պէյ գըզը՝ վէ պիր Պէյ Էհլի օլուպ , տայի-
 մա ալթուն վէ կիւմիւշ գապլարտան թաամ ի-
 տէր իքէն , շիմտի գապագ գապլարընա մէօհթաճ
 օլտուն . էյ մութլու ճան՝ աճապ սէնին պու սէ-
 րէնճամլէրինէ սէպէպ օլան քէսէ նէ՞տէրէճէլէր-
 տէ պէտտուալար օգուտուն » տէյու սէօյլէչիր
 իքէն , Եէնօվէվա՝ Սիզէֆրի պէյին հատտէն թէ-
 ճաւուղ մէրագա կիրիֆթար օլտուղունու ֆէրգ-

իթմէքլէ մախսուս սէօզիւնիւ գարշըլայուպ , վէ
նէզաքէթլէ կիւլիւմսիւյէրէք « էյ Սիզէֆրի պէյ ,
կէչէնլէրի ունուտուպ շիմտիքի հալիմիզէ պագա-
լըմ . էօյլէ պիլէսին քի՝ վագըթ օլտու քի պու
չէօլտէ սէրայտէն զիյատէ մէմնուն վէ մէսըուր
օլտում . վէ էօյլէ պէլլէ քի տիւնեանըն սաատէ-
թի եալընըզ .սէրայլէրէ մախսուս օլմայըպ , պա-
զը եապանիլէր ինտինտէ տէ պուլունուր իմիշ .
արթըգ պունլարը պէր թարաֆ իտէրէք պիր
քէրրէ նազար իյլէ շու էվլատընա քի՝ մէվլուտին-
տէն պու քէմալինէ գատար ատէթա պիր թասամ
եէմէյիպ , վէ զահմէթ ու միհնէթլէ մէյտանէ
կէլմիշ իքէն՝ վիճուտի թէնտիւրիւսթ վէ աֆի-
յէթի եէրինտէ , վէ պիզիմ չօճուգլուղումուզտա
փէրվէրիշ օլտուղումուզ իւսիւտէն տախի զիյա-
տէ թէրագգալը օլմուշ տըր » տէյիպ , էվվէլ է-
միրտէ կէյիյին մաղարա գափուսունա կէլմէ-
սինտէն պաշլայարագ , ճէնապը ֆիպրիեանըն նէ
կէօնա էօմիւրլէրինին հըֆըզը զըմնընտա իհսան
պույուրտուղու լութֆու քէրէմ , հիքմէթ վէ
միւճիւզաթլարընը , վէ էնճամ եինէ օլ կէյիկ
գըլաղուզ օլուպ մաղարայէ կէլտիկինէ տէկին
պիրէր նագլ իյլէտի :

Սիզէֆրի պէյ պու սէօզլէրի տիգգաթլէ տիյ-
նէյիպ՝ նիհայէթ « Շիւքիւրլէր օլտուն սանա էյ
քէրէմքեանի րապպիմ , քի սէնին հիքմէթլէրին
քիմսէտէն սիւալ օլունմազ . վէ սանա իւմիւտ
իտէնլէրի հիշ պիր վագըթտա մահրում պըրագ-
մազսըն : էյ սէվկիւլիւ էվլատըմ , ճէնապը Հագ-

գը ասլա խաթրընտան չըգարմայասըն . զիրա սէն
հէր նէ գատար փէտէրինտէն թէրք վէ րէտտ
օլունմուշ իտին իսէ տէ , էկէրչի Ալլահ նազար
իյլէմէսէ իտի , միւճէրրէտ վալիտէն իլէ աճլըգ-
տան թէլէֆ օլաճագտըն , վէ էկէր պու կէյիյի
սիզէ իրսալ իթմէսէ իտի , էվվէլ էմիրտէ վալի-
տէն վէֆաթ իտուպ՝ սանիէն սէնիտէ ճանավար-
լար եէյէճէք իտի . պու կէյիք պանա րասթ կէլ-
տիկի վագըթ , պէն պին թիւրլիւ մէրագտէ ի-
տիմ . վէ Ալլահըն հիքմէթինէ պագ քի՝ պէնի
սիասէթ չէքտիկինիզ մաղարայէ կէթիրիպ , եինէ
սէլամէթինիզէ պէնի սէպէպ իթթիխազ պու-
յուրտու . էվլատըմ՝ ճէմի Վագըթտա Ալլահ-
տան իւմիւտինի քէսմէ , զիրա էլպէթ սէնի թէրք
իթմէյիպ հէր վէճհլէ էսիրկէյէճէք տիր» տէտի :

ՕՆ ՊԵՇԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

ՍիզէՓրի պէյ Եննօվէվայը Պէնօնու վէ
կէյիյի պէրապէր աշարագ շագըրգա
շէհիրէ կիրմէշերի

Նիհայէթ Սիզէֆրի պէյ՝ Պէնօնու գուճաղընա
այլպ՝ Եննօվէվանըն տախի էլինտէն թուլարագ-
մաղարատէն տըշարը չըգտըլար . վէ ագապինտէ
պօրու չալըպ իշարէթ կէօսիէրտիկինտէ , փիյա-
տէ վէ սիւվարի ճիւմլէ րէֆիքլէրի « Պէյիմիզ Եօ .

լունու շաշրտը » տէյէրէք հէր թարափտան սէ-
յիրթտիլէր վէ պօրու սէսինէ վարտըղլարընտա՝
պագտըլար քի՝ Սիզէֆրի պէյին գուճաղընտա
պիր կիւզէլ օղլան , վէ գօլթուղունտա պիր զա-
յըֆ վէ լէհչէսի պօղուգ պիր տիշէհի , վէ քէն-
տիսինին տախի կէօղլէրի եաշ իլէ տօլմուշ՝ պիր
հալտէ կէօրիւպ՝, պու քէյֆիյէթէ հիշ պիր մա-
նեա վէրէմէտիքլէրինտէն շաշա գալտըլար :

Սիզէֆրի պէյ օլ վագըթ սէվինճլէ , « էյ
սատըգ տօսթլարըմ , միւթտէ վէրիրիմ սիզլէրէ
քի՝ պունճա սէնէլէր տիր հասրէթի իլէ եանտը-
ղըմ սէվկիւլիւ էհիմ Եէնօվէվայը , վէ դըյմէթ-
լի էվլատըմ Պէնօնու Հագգըն քէրէմի իլէ պու
չէօլտէ պուլտուլմ » տէյինճէ , հազըր օլանլարըն
ճիւմլէսի թէհօյեիւրտէ գալտըլար . Սիզէֆրի պէյ՝
Եէնօվէվանըն հիքեայէսինի իշիթտիկի կիպի մուխ-
թասարէն նագլ իյլէտիկինտէ , զայէթլէմէմուռն
վէ մէսրուր օլարագ Ալլահա թէշէքքիւրլէր սուն-
տուլար . ագապինտէ Եէնօվէվայէ վէ Պէնօնա
րուպա՝ վէ տէօրտ աթլը պիր փայթօն կէթիրմէք
իշիւն իքի թաթար շէհիրէ իրսալ օլունտու . օրա-
տա հազըր պուլունանլար՝ պիր եիւքսէք տէփէյէ
չըգըպ աթէշ եագտըլար . վէ աղաճլարըն կէօլ-
կէսինտէ սէտճատէլէրի սէրտիքտէն սօնրա՝ ալ-
լատըղլարը գուչար իլէ թաամլար թէրթիպ իյ-
լէտիլէր . Սիզէֆրի պէյ պիր թարափընա Եէնօ-
վէվայը՝ վէ տիկէր թարափընտա Պէնօնու ալըպ
օթուրտուղլարը եէրտէ՝ իքիսինինտէ թէնլէրի
կէօղիւքմէմէք իշիւն քէնտի գափութու իլէ էօրթ-

տիւ . Պէյինն էթպաալարը պաշլատըլար տալկըն տալկըն պագըպ՝ վէ ինճէ ինճէ թիֆթիշ էյլէյէ-
րէք Եէնօվէվայը թանրտըգլարընտա , այագլա-
րընա գափանըպ էլլէրինի պուս էտէճէքլէրի վա-
գըթ , ճիւմէսինտէն էվվէլ պէյին սատըգ տօս-
թու իխթիյար վօլֆ , սէվինճինտէն գալպի ալթ
իւսթ օլարագ սապրէ թէհամմիւլի գալմատը , վէ
աղլէյէրէք Եանընա վարըպ . « Էյ նագլը հանըմըմ
շիւքիւրլէր օլտուն Բապպինին քէրէմինէ քի՝ շու
սիննի շէյխուխէթիմտէ սէնի պիր տախի տիւնեա
կէօզիւ իլէ կէօրմէք իշիւն պէնի մուհարէպէ
թէհլիքէլէրինտէն աղատ էյլէտի » տէյէրէք Պէ-
նօնու գուճագլայըպ՝ « Ս՛հ նագլը պէյգատէմ ,
սէն քի պիղզաթ փէտէրինին սիմասընտա սըն ,
հէման ճէնապը Հագգըն նաղարը իլէ փէտէրի-
նին գահրամանլըղը , վէ վալիտէնին մէլէք միսալի
հալիմիկի իլէ պէրլէշտիրիպ , հիյնի հաճէթտէ
օնլար կիպի էհլի ֆագիլէթ օլասըն » տէյէրէք
էօփիւպ սէվմէքտէ իտի :

Պէնօն , պու գատար իղտիհամ էթրաֆընը
գուշաթմըշ կէօրտիւկիւնտէ՝ հէր նէ գատար
քէնտիսինէ գօրգու կէթիրտի իսէ տէ , սապիլի-
յինին իգթիղասընճա պիթթէտրիճ ալըըպ , պու
անէ տէկին պիլմէյիպ վէ կէօրմէտիկի շէյլէրի
սիւալ իթմէյէ պաշլատը . վէ սիվարի ասաքիրինի
կէօրտիւկիւնտէ՝ աթ իլէ պիթիշիք ինսան զանն
իտուպ , « Էյ փէտէր՝ շիմտիյէ գատար տիւն-
եա իւզէրինտէ տէօրտ այագլը վէ իքի պաշլը ին-
սան օլտուղունու պիլմէղ իտիմ » տէյու սիւալ

իտէր իբէն , կիզլի իշար իլէ աթլընըն պիրի աթ-
տան աշաղա ինուպ՝ աթը եանընա կէթիրտիկին-
տէ , զիյատէ թէաճճիւպ իտէրէք՝ « էյ փէտէր ,
պու աճայիպ մախլուգու սիզ նէրէտէ պուլտու-
նուզ , շիմտիյէ տէկին էմալինի պու թարաֆ-
լարտա ապլա կէօրէմէտիք » տէյիպ , աղզընտա-
քի կէմի կէօրտիւկիւնտէ , « Այ նէ՞ աճայիպ . վար
իսէ պու մախլուգ պէօյլէ մատէնլէ պէսլէնիր »
ճէվապընը իթա իյլէտի : Աթէշին չավգընը վէ ը-
սըթտըղընը կէօրտիւկիւնտէ , « Աման գուզում
վալիտէ , էօյլէ աղնայօրըմ քի պու ատէմլէր
երլտըրըմը սէմատէն չալմըշլար , վէ եախօտ
Հագգ թէալա հագրէթլէրի պունլարա հիպա իյ-
լէմիշ , եագըգ սանա վալիտէ քի՝ պունլարը պի-
լէմէմիշին » տէտի . իէնօվէվա տախի ըսընարագ՝
« էվվէթ էվլատըմ , պու աթէշ ֆիլ հագըգէ Ալ-
լահըն լութֆ ու քէրէմի իլէ պիզէ իհսան օլուն-
տու » տէտիկինտէ , ահ վալիտէ՝ պիզ նիշին ֆի-
քի իտուպ պունու տա Ալլահտան իսթէմէտիք .
ահ օլ գըշտա գըյամէթլէրտէ նէ՞ էյի ըահաթ
էօմիւր կէշիրէճէք իտիք » տէյէրէք հայրան օլ-
մագտա իտի :

Սօֆրա իւզէրինէ եէմէք իշիւն կէթիրտիքլէ-
րի թաամլարը՝ վէ մէյվէլէրի Պէնօն կէօրտիւ-
կիւնտէ , զայէթ խօշունա կէլտիկինտէն՝ տէրհալ
էլինէ գըրմըզը պիր էլմա ալըպ , « եա՛ փէտէր
պու էլմալարը պիզգաթ շիմտի աղաճտան գօփա-
րըմըշ օլտուղունտան , միւճէրէէտ եէրինիզտէ
գըշ օլմամալը , ահ նէ՞ էյի իմիշ սիզինլէ սաքին

օլմասը » տէյիպ , սօֆրանըն իւզէրինտէ օլան
էլմաս թըրաշ սու պարտաղը կէօղինէ իլիշտի .
նիհայէթ ճէսարէթ իտուպ էլինէ ալտըղընտա ,
« նէ՞ աճայիպ , վէ նէ՞ սէպէպէ մէպնի պու պուզ
էրիմէյօր » տէյու փէտէրինէ սիւալ իյլէտիկին-
տէ . փէտէրի « էվլաուրմ , պու պուզ տէյիլ տիր ,
պունա պիլլօր տէրլէր » տէտի . « Աման եա՛րապ-
պիմ նէ՛ աճայիպ շէյլէր վար իմիշ տիւնեա իւ-
զէրինտէ քի պէն հէնուզ պիլմէյօրում » տէր
իքէն , խըզմէթքեարըն պիրի պիր կիւմիւշ թէփ-
սի կէթիրիպ Պէնօնուն էօնիւնէ գօյտու . Պէնօն
թէփսինին իչինէ նազար իտուպ քէնտի սիմասը-
նը տէրունինտէ կէօրտիւկիւնտէ , էվվէլի պիրտէն
պիրէ գօրգտու , Փազաթ սօնրատան ալըշըպ սա-
գընարագ էլինի ուզաթտը թէփսինին իչինտէքի-
նի թուլթմայա . օլ տախի գարշըլըգ էլ ուզաթ-
տը . վէլ հասըլ պու նէ եափտը իսէ օլ տախի
այնընը եարտը . էնճամ պունուն տախի սէպէ-
պինի էօյրէնտի :

Իմտի զէվալլը Պէնօն չէօլտէ թէրպիյէ օլտու-
ղունտան , պու շէյլէր իչիւն միւպթէտիլիքլէ սիւ-
ալ իյլէյիպ , վէ հարաքէթի իլէ օրատա պուլու-
նանլարը տէֆի զամմ , վէ աթալարընը մէմնուն
վէ մէսըուր իտիյօր իտի :

Թաամ պիթմէ րատտէլէրինտէ՝ էլպիսէ կէ-
թիրմէյէ կիտէն թաթարլար կէրույէ ավտէթ իյ-
լէտիքլէրինտէն , Նէնօվէվա սօֆրատան գալգա-
րագ մաղարայէ կիթտի , վէ պու անէ գատար
իպատէթ իտէրէք տիզլէրի իլէ չուգուրլաթտըղը

Թաշըն իւզէրինէ տուրուպ ճէնապը Հագդա Թէշէքքիւր տուասը սունտուգտան սօնրա՝ կէլէն էլպիսէլէրի կիլինիպ, չէքտիկի ճէֆալէրինին զիքրի իշիւն խաշը էլինէ ալարագ, վէ Սիզէֆրի պէյ օղլու պիրլիքտէ ֆայթօնա պինտիլէրինտէ, օրատա պուլունանլարըն քեաֆֆէսի, վէ միւս պարէք կէյիք տախի օրթալարընտա օլտուղու հալտէ՝ եօլա րէվան օլտուլար:

Բուպա կէթիւրմէյէ կիտէն Թաթարլար, տահա ավտէթ իթմէտէն սէրայ խատէմէլէրի Եէնօվէվանըն մախտումի իլէ պուլունտուղունու սէվինճէրինտէն ագապինտէ տէօրտ Թարաֆա իլան իյլէտիլէր: Սիզէֆպուրղ չէհրինէ եագլաշտըգլարընտա՝ ալա վէ էտնա իշլէրինի Թէրք իտուպ, պայրամ էլպիսէլէրինի կիլինէրէք չէնլիքլէր իլէ Եէնօվէվանըն իսթիգպալինէ չըգալըլար, վէ իզտիհամլն իշլինտէն իքի Թէրքի տիւնեա Բուհպան՝ էլլէրինտէ պիրէր Թէսպիհ վէ ասա իլէ զուհուր իթտի. վէ կէօղ եօշը տէօքէրէք Եէնօվէվանըն էլլէրինէ սարըլարագ շու կիպի նութղ իյլէտիլէր:

« Էյ հանըմ՝ էֆէնտի, ալֆ իյլէ գուսուրուս մուղու՝ քի սէնի աթալարընա Թէսլիմ իտուպ, րէնճիտէ վէ սէրէնճամէրտէն խէլաս իթմէք վաճիպէյի զիմմէթիմիղտէն իքէն, զալիմճէսինէ հարաքէթ իտուպ էօյլէ պիր ինսիզ մահալտէ պըրագտըգ. հալ պու քի՝ պու ուլղունսուզ հաւաքէթիմիղ պիզլէրէ զայէթ Թէէսիր իտէրէք զամիրիմիղէ տօգունտուղունտան՝ տիւնեայը Թէրք պիրլէ, պիր Մանասթըր քէօշէսինտէ օլ անտէն

պէրու իթտիկիմիզ եօլսուզուղա փէշիման օլուպ՝
իշէտիկիմիզ կիննահլարա մաղֆիրէթ պուլմագ
իշինն աղլէմէքտէ իտիք . վէ հիքմէթի խիւտա՝ նի-
ճէ քի պուլունտուղունու իշիթտիք իտէ , սէն է-
ֆէնտիմիզտէն ավֆլըգ տիլէմէք իշինն մախսուսէն
կէլտիք » տէյէրէք Եէնօվէվանըն այազլարընա
գաւիանտըգլարընտա , Եէնօվէվա էլլէրինի ուղա-
թարագ այաղա գալտըրըպ , վէ « Է՛յ միւպարէք-
լէր , պէնիմ » վէ օղլումուն էօմրինիւ պախշ իթ-
տիկինիզ իշինն պէն սիզէ թէշէքքիւր իտէճէք
իքէն , սի՞զ մի պէնտէն ավֆլըգ տիլէյօրսընը »
տէյիպ , մէմնունիյէթինի իպրագ էյլէտի . օլ իքի
րուհպանլար իտէ՝ Եէնօվէվայը գաթլ իթմէյէ
թախսիս օլունան իքի ճէլլատլար իտի քի . օլ
հէնկեամոտ հանըմլարը Եէնօվէվա պէյլէճէ ավֆ
էյլէտիկինտէ , էվվէլինտէն պէրու Սիզէֆրի պէյին
պունլարըն ֆամիլեալարընա էթտիյի մուհասսէ-
նաթը քէսիրէ զըմնընտա տէրունի տիլտէն թէ-
շէքքիւր իտէրէք կիտէճէքլէրի վագըթ , Սիզէֆ-
րի պէյ՝ « Ա՛յ սի՞զ մի իտինիզ սէվկիւլիւ էհլիմին՝
վէ նէվզատէ վէլէտիմին էօմրինիւ պախշ իտէն-
լէր . ֆամիլեալարընըղա էթտիյիմ էյլիքլէր ֆէ-
րիզէյի զիմմէթիմտէն տիր . վէ շիմտիլիք ալըն
շունու տայիմի սէֆայը իաթըրըա ֆամիլեանըղա
եէյիպ տուա իտին . վէ իգթիզանըզ օլտուգճա
իֆատէ էյլէյին » տէյէրէք , քիֆայէթ իտէճէք
գատար ագճէ վէրտիքտէն գաթի նաղար , պիր
չօգ հէտիյէ տախի վէրտի :

Վէլ հասըլ շէհիր գափուսունտան իշէրի կիր-

տիւրէրինտէ , ճէմիի քիլիսէլէրին գամբանալարը
չալընմայա պաշլատըղընտա՝ էթրաֆլարտան սէյր
իթմէյէ կէլէն խալգըն հատտի հիսապը եօգ իտի .
վէ պիւթիւն էհալի ալա վէ էտնա մէմնուն վէ
մէսրուր օլուպ՝ ճէնապը Հազգա թէշէքքիւր
սունտուլար . վէ հաթթա օլ կիւն Հազգ թա-
րաֆընտան շաղըղա վէ մէսրուրիյէթէ մախսուս
հաւա աչըգ վէ պէրրագ պիւր կիւն իտի . Եէնօ-
վէվա էլպիսէյի ըէսմի իլէ Պէնօն տախի գուճա-
ղընտա օլուպ՝ արապանըն իշինտէ կէօզլէրինի աս-
լա եէրտէն գալտըրմայարագ կիթմէքտէ իտիլէր .
վէ Պէնօն հալա Կէյիք տէրիսի էլպիսէսի իլէ օ-
լուպ՝ էլլէրինտէ խաշը թուլթարագ զէվալլը նէ՝
օլույօր , նէրէյէ կիտիյօր օլտուղունու ֆարգ
իտէմէյիպ՝ էօմրիւնտէ կէօրմէտիկի վէ իշիթմէ-
տիկի հէզարան շէյլէրի հէյրանլըգլա նազար ի-
տէյօր իտի . Սիզէֆրի պէյ արապատան աշաղը
էնիպ պարկիլըն սաղ թարաֆընտան , վէ սատըգ
տօսթու վօլֆ իլէ իքի Բուհպանլէր սօլ թարա-
ֆընտան , միւպարէք Կէյիք սիւվարի ասա-
քիւրլէրի իլէ պէրապէր ֆայթօնըն արգասըն-
տան կէլմէքտէ օլտուղու հալտէ . պէյլէ պիւր
թէմաշայի աճիպէյի հէր քէս կէօրմէյէ մէճ-
պուր օլուպ , թէլաշ իլէ սէկիրտիպ կէլիւրլէր
իտի :

Պունլար սէրայլէրինէ տախիլ օլտուգլա-
րընտա՝ էթրաֆտա պուլունան քեաֆֆէյի քէօյ
վէ գասապալարըն գարըլարը վէ գըզլարը օ-
րատա մէվճուտ պուլունուպ , իշլէրինտէն պիւր

գըզ (*) էհլի ըրզըզ ալամէթի օլարագ, թիւր-
լիւ չիչէքլէրտէն պիր թաճ էօրիւպ Եէնօվէ-
վանըն պաշընա թագտըղընտա, « էյ նազը հա-
նըմըմըզ, ճէնապը Հագգ սէմատէ սիղլէրէ զէ-
վալ պուլունմազ թաճ թէտարիք էյլէտիկի հէր
նէ գատար էհալիի ճիհանէ մալիւմ իսէ տէ,
պու հագիւրիսիզին ղայէթ ուֆագ պիր հէտի-
յէսինի թարաֆընըզտան հիւսնիւ գապուլինէ
հիմմէթ պույրուլմասը պապընտա նիյազ օ-
լունուր » տէտիկինտէ, Եէնօվէվա էվվէլա պու-
նու թանըյամատը. վէ պատէհու վէրթա-
յիմ օլտուղունու ալնատըգտա, անինտէ մէք-
թուպու վէրտիկի կիճէնին մահպուստաքի հալ-
լէրինի՝ վէ սօնրաքի չէքտիքլէրի սէրէնճամլէրի
տէր խաթըր պիրլէ տիթրէյէրէք մէրսումէ գըզա
սարըլըպ, էօփիւպ «էվլէրէք խայլու միւտտէթ
գուճաղընտան պըրագմատը. վէ նիհայէթ էլլէ-
րինի սէմայէ գալտըրըպ՝ « Շիւքիւրլէր օլտուն Եա՝
րապպիմ, քի սանա իւմիւտ իտէն միւճէրրէտ-
մահրում գալմազ. վէ պէնիմ օլ էսնատէքի
պուլունտուղում հալիմէ՝ վէ գաթլ իթմէկէ
կէօթիւրաիքլէրի ուսուլա նազարէն, քիմ իւ-
միտ իտէր իտի քի պէն Եինէ էվվէլքի սաատէ-
թը հալիմէ նայիլ օլարագ պու կիւնլէրէ Եէթի-

* Պու գըզ մահպուստա Եէնօվէվայէ գաթլ օլու-
նաճաղընտան խապէրինի վէրիպ՝ վէ անտէն մէքթուպ
ալարագ Սիգէֆրի պէյէ վիրէն վէրթայիմ նամ գըզ
իտի :

չէճէյիմ . եա՛ րապպի քէրիմ . շու ֆանի տիւն-
եատէ ինսանն զգլընա պէօյլէ մուղայըր հալ-
լէր վուգուա կէլտիքտէ . շիւպհէսիզ րուզի գը-
յամէթտէ զուհուր իտէճէք հալլէրին տիւ իլէ
վասֆ օլունմասը միւմքիւնսիզ տիր » տէյիպ , օլ
չիչէք թաճը թէրթիպ իտէնէ , վէ հազըր պու-
լունան խաթունլարա թէչէքքիւր էյլէտի . վէ օլ
վագըրթ վօլֆ , Սիզէֆրի Պէյէ , « Ֆիւ հագըգէ
եէր իւզէրինտէ էհլի ըրզըրգտան քէպիր ֆագի-
լէթ եօգ տուր . վէ պէն՝ նիչէ տէֆալէր պու
չէհրէ թիւրիւ մէթանէթլէր իճրասը իլէ կիր-
միշ իսէմ տէ , պու կիւնքի կիպի կէօրմէմիշ ի-
տիմ » տէտիկինտէ , Պէյ տախի « խիւտանն
քէրէմի զանի տիր , վէ պու շէօհրէթտէ ֆագի-
լէթէ մէպնի օլտուղունտան , պիզիմ իչիւն թէ-
տարիգ օլմուշ իմիշ » տէյու ճէվապ վէրտի :

Նիհայէթ եէնօվէվա՝ թէպրիքէ կէլէնլէրին
ֆէրրահընտան , վէ քէնտինին տէգըտիւկիւ կէօղ
եաշլարընտան , վէ զաթէն զպիֆ միզաճ օլուպ
եօրուլտուղունտան , պիր մըգտար խաթիրահալթ
իթմէկէ մէօհթաճ օլարագ , եէտի սէնէ տիր
հասըթթ գալտըղը օտասընա կիրիպ , էվվէլա
Ալլահա թէչէքքիւր տուտսընը սուռուպ , սանի-
էն պիր թարաֆտա ուզանըպ ույգույա վարտը :

Սէրայըն խատէմէլէրի օլ անէ տէկին սիյահ
մաթէմ էլպիսէսի կիյինիր իքէն , պիրտէն պի-
րէ ագսատէլէր կիյտիլէր . վէ Սիզէֆրի պէյ տէր-
հալ վօլֆը եէնօվէվանն աթալարընա , քէրի-
մէլէրի իլէ թօրունլարը Պէնօնն սաղ վէ սալիմ

պուլունմալէրինին միւժտէսինի կէօնտէրտի : Ա-
թալարը իսէ՝ Վօլֆուն եէթիշտիկի սաաթ քէ-
րիմէլէրինին եէտի ելլըդ մէվթի ըէսմինի իճրա
իթմէքտէ իտիլէր . վէ Հազգ թարաֆընտան օ-
լարագ՝ եէնօվէվանըն նիքեհանըն իճրա իտէն իխ-
թիյար Բուհպան տախի թէսատտիւֆէն մէզքիւր
մահզուն զիյնէթտէ հաղըր իտի :

Վօլֆ վարըպ եէնօվէվանըն վէ Պէնօնըն սաղ
վէ սալիմ պուլունտուգլարընը միւժտէ վէրտի-
կինտէ , սնի սաաթտէ քէսիր իւլ զայէ մէրագ-
լարը ֆէրրահա թէպտիլ օլաու . պու արալըդ
օլան մէսէրրէթ վէ շաղըդլարը՝ իշ պու մէհալ-
տէ վասֆը միւմքիւն օլուր մէվատտէն տէյիլ տիր .
վէ սէվինճլէրինտէն պիր էյեհամ սիւքիւթ իթ-
տիքտէն սօնրա՝ մումայիլէյհ իխթիյար Բուհպա-
նը տախի պէրապէր ալարագ Սիղէֆպուրղ ճա-
նիպինէ վարըպ գըղլարընը կէօրտիւքլէրինտէ ,
կէօղ եաշը տէօքէրէք սինէլէրինէ սարըպ , պիր
միւտտէթ այրըլմագ միւմքիւն օլմատը . վէ եէ-
նօվէվանըն հուզուրի պիզլաթ իխթիյար վէ միւ-
սին աթալարընըն տամարլարընա դան գօյմուշ
միսիլու տինճլէնտիլէր . վէ եէնօվէվա Սիղէֆրի
պէյի իւք կէօրտիւկիւնտէ քէսպ իյլէտիկի ֆէր-
րահը , քէզալիք աթալարընը կէօրտիւյիւնտէ տա-
խի օլ ֆէրրահը քէսպ իյլէտի :

Եէնօվէվանըն զիյարէթինէ կէլէնլէրէ ճէմիի
վագըթտա ճէնապը Հազգտէն իւմիւտլէրինի
քէսմէյիպ , հէր տայըմ աղա գանաաթ իյլէմէ-
լէրինի էօյիւտ վէ նասիհաթ իտէրէք՝ քէնտիսի-

նին եէնի սէնէ իտարէ վէ սապր՝ վէ Հագգտոն
իւմիւտինի քէսմէյերէք սաղ վէ սալիմ միւտ-
տէթի էօմրիւ կիւզար էթտիկինի էմնալ կէթի-
րիւ իտի : Վէլ հասըլ էվիլէրի գատիմ մուհապ-
պէթէ , վէ աթալարա՝ էվլատլարընը Ալլահ գօր-
գուսու իլէ թէրպիյէ իթմէյէ սայ իթտիրիպ ,
կէօյա պիր ալիմ հօճա կիպի նութգ իթմէքտէ
իտի . վէ Պէնօն տախի վալիտէսինին էմրի իւզրէ
քեաֆֆէյի միւսաֆիր կէլէն չօճուգլարա պիրէր
հէտիյէ վէրիւ իտի . վէ պունլարըն պու հարա-
քէթ վէ տավրանըչարը ճիւմլէնին մուհապպէ-
թինի իւզերլէրինէ ճէլպ իթտիքլէրի կիպի . վէ
հաթթա իթիմաթ՝ իւմիւտ՝ սապր իյլէմէքլէք նէ
օլտուղունու կէլէնլէրէ մախսուսէն վասֆ իտէ-
րէք , միւտէմ Ալլահ ու ազմիւշչան հազրէթլէ-
րինէ սըղընմալարընը՝ վէ հէր պիր կէօնա էյ-
լէքլէրի անտէն պէքլէմէլէրինի նասիհաթ իտէր
իտի :

Եէնօվէվանըն վէ Պէնօնուն զիյարէթինէ կէ-
լէնլէր՝ օլ միւպարէք կէյիյի տախի կէօրմէյէ
արզու իտէրլէր իտի , օլ քի սերայըն հավիսին-
տէ սէրպէսթիլէլէ կէզիպ , վէ օլ տէրէճէ մազ-
լմ վէ ալըչգան իտի քի՝ հաթթա կէլէնլէրին
էլինտէն պիւաֆիթուր եէմ վէ եէմիշ եէյիպ ,
ավ քէրփլէրի տախի թանըյըպ տսլա իլիշմէզլէր
իտի . վէ պէլտէնին չօճուգլարը եանընա վարըպ՝
« Աման եա՛ Րապպիմ , էկէր պու կէյիք օլմազ-
սա իտի . աճապ հանըմ էֆէնտիմիզ նէ՞ օլաճագ
իտի » տէյիպ օգշարլար իտի , վէ կէյիյին էթ-

տիկի էյլիք զայնթլէ գալպլէրինէ թէսիր իտէ-
րէք, « Տօղրուսու պու պապտէ պու կէյիյի ին-
ճիթմէյէրէք էլլէրիմիզին իւզէրինտէ կէզտիրմէ-
յէ պօրճույուզ » տէրլէր իտի :

Սիզէֆրի պէյ հէր նէ գատար խընզըր Ղօ-
լուն գաթլինէ էմր իյլէմիշ իտի իսէ տէ, եի-
նէ Եէնօվէվա մէրհամէթ իտուպ՝ պիրազ միւտ-
տէթլիք մահպուս օլմասընը րէճա իյլէտի, վէ
րէճասը գապուլ օլունարագ միւտտէթլէ մահ-
պուսա իլգա օլունտու. հալ պու քի՝ պիղայըր
հագգ իթտիկի պէտիահալըզ վէ նամուսուզլուզ
զամիրինէ էլվէրմէտիկինտէն, միւտտէթինի թէ-
մամ իյլէմէտէն տէրունի մահպուստա իֆրատ
մէրթէպէ սէրէնճամլէ ճանընը թէպիմ իյլէտի :

Պու վուգուլաթլարտան սօնրա՝ Եէնօվէվա
խայլի սէնէլէր իսթիրահաթլէ էօմիւր կէչիրիպ,
նիհայէթ քեաֆֆէյի ճընսը պէշէրիյէյէ մախ-
սուս օլան էմրի Հագգ թէպէյեիւն պիրլէ՝ կիւն-
լէրտէ պիր կիւն կիւլէր եիւզլէ րուհունու թէս-
լիմ իյլէտի, վէ ճիւմլէ տիշէհլիլէրէ իպրէթ նիւ-
մա օլմագ իչիւն էօմրիւնիւ Փազիլէթլէ կէչիրէ-
րէք ճէննէթի ալայէ վասըլ օլտու : Պու հալ
կիւնէշ էնմէ մէնզիլինէ թէսատտիւֆ իթտիկին-
տէն՝ կէրէք օրթալըզ վէ կէրէք էհալինին գալպ-
լէրի պէրապէր գարարտը :

Ֆէրտասը կիւնիւ՝ արայը իհթիշամ վէ էմ-
սալսըզ տարաթլէ ճէնազէ ալայը րէսմի իճրա օ-
լունարագ տէֆն օլունտու. վէ պու ալայը մա-
թէմիագտէ՝ հատտսըզ հիսապսըզ թէճէմիւ ի-

տէն խալդտէ ֆէրեատ ու ֆիղան իյլէմէտիք քիմսէ գալմատը . վէ Սիզէֆրի պէյ իլէ Պէնօն՝ օլ կիւնտէն սօնրա պիր վէճհլէ թէսէլլի պուլմալէրի միւմքիւն օլմատը : վէ օլ միւպարէք Կէյիք տախի՝ Եէնօվէվանըն վէֆաթընը ֆէհմ իտէրէք , կիտիպ տէֆն իյլէտիքլէրի մէզարըն իւզէրինտէ եաթտը . վէ մահալի մէզպուրէտէն զէրրէճէ այրըլմայըպ , եէմէմէք իշմէմէք իլէ՝ պիր կիւն Կէյիյին էօլիւսիւնիւ մէզարըն իւզէրինտէ պուլտուլար , քի աճըգտան էօլմիւշ իտի . Սիզէֆրի պէյ՝ վազըթ կէչիրմէքսիզին Եէնօվէվանըն իւզէրինտէ մէրմէրտէն պիր ճէսիմ թիւրպէ եափտըրըպ՝ Կէյիյին ըէսմինի տախի պիր մէրմէր թաշ իւզէրինէ նագշ իթտիրիպ թիւրպէնին գափուսուսուն պիր եանընա գօյտուրթտու :

Պիր միւտտէթ սօնրա՝ Սիզէֆրի պէյ՝ մուգատտէմ Եէնօվէվանըն եէտի սէնէ էյլէնտիկի մազարանըն ճիվարընա պիր տիշէհլի Մանասթըրը եափտըրըպ , վէ պալատէ վասֆընը իյլէտիկիմիզ աղաճ խաշը տա եալտըզլաթարագ Մանասթըրա գօյասուրթտու . վէ Եէնօվէվանըն թարիխինի մուլթաթարէն տիվարլարըն իւզէրինտէ եազտըրտը . վէ Մանասթըրըն չար էթրաֆընտա պիր ճէսիմ պահճէ տախի թէրթիպ իթտիրտի քի , պու պահճէ մահզա Եէնօվէվանըն իշտիկի սու իլէ սուվարըրը իտի . էնճամ՝ հիսապսըզ զիյարէթճիլէր օլ մահալէ վարտըզլարընտա , օրատաքի պուլունան Բուհպան Եէնօվէվանըն ֆազիլէթլէրինի միւտէմ նագլ իտէր իտի :

Իշթէ ֆաղիլէթլու Եէնօվէվա՝ պու թարզ
իլէ տիւնեատէն ախրէթէ ինթիգալ իյլէմիշ օւ-
տուղունտան , իշէտիկի ֆաղիլէթլէրինին զիբ-
րի էպէտիյէտէք գալաճաղը շիւպհէտէն միւս-
թաղնի տիր ,

Հէման ճէնապը Հագգ ճիւմլէմիղիտէ պու
ֆաղիլէ գատըն կիպի , իքի ալէմտէտէ մէսուտ
էյլէ . ամին :

ԵՆՆՕՎԷՎԱ ՀԻՔԵԱՅԵՍԻՆԻՆ ԽԻԹԱՄԸ



